de Hessencombinatie

Magazine voor Voor-Drempt, Achter-Drempt, Hoog-Keppel, Laag-Keppel, Hummelo en Eldrik

Herman Snelder: Een loopbaan in de ontwikkelingssamenwerking

En verder in dit nummer o.a.:

- De woningcrisis lokaal vertaald
- In ‘t dialect: Wosvesite
- Waar de Carp uithing
- Kerstpuzzel

uitgave 45 | **december 2021**

Bremer Bouw

Nieuwbouw
Verbouw
Onderhoud
Renovatie
Timmerwerken

Roy Bremer | Molenweg 10 | 6996 DN Drempt | T: 0313-472394 | M: 06-13380622 | www.bremerbouw.nl | info@bremerbouw.nl

CLAUS SPORT

IJsselkade 10-12 Doetinchem 0314 - 32 31 39
info@claussport.nl

SPORT 2000
your professional sportshop

•gratis •sparen voor extra korting •eenvoudig verzilveren •exclusief voordeel
•aanbiedingen op maat •altijd inzicht in je saldo •en nog veel meer privileges

Garage
BERNS

Garage Berns BV
Rijksweg 21
6996 AA DREMPT
T: +31 (0)313 47 44 68

I: www.garageberns.com
E: info@garageberns.com

Universeel en onafhankelijk

- APK-keuringsstation
- 24/7 Mobiliteitsservice
- Inkoop, verkoop en lease
- Reparatie en onderhoud
- Schadeherstel
- Airco- en bandenservice
- Automaatolie spoelen

Voor duurzaam rijden!

Fijne feestdagen en een gezond en duurzaam 2022!

Van de redactie

Het werkwoord verheugen betekent volgens Van Dale *blij* en *vrolijk* maken. Je verheugt je doorgaans meer op dingen als je er een tijd van afgesneden bent geweest. Verheugen heeft iets hoopvols in zich: er ligt iets moois in het verschiet.

Wíj verheugen ons dit nummer in het bijzonder op het verhaal over een arrestantenlokaal in onze buurt vroeger. Altijd boeiend om een stukje lokale geschiedenisles te krijgen. We hopen dat ú zich verheugt op onze vaste rubrieken en columns. De columns van Mart, Jeroen, Gijs, Guinevere en Anouk geven vaak stof tot nadenken. Hun overpeinzingen en persoonlijke voorbeelden laten ons soms kennismaken met een andere denkwijze en verruimen zo onze eigen blik. De rubrieken waarin we kletsen met verschillende dorpsgenoten over allerlei zaken geven ons een inkijkje in de levens van de mensen om ons heen.

We hopen ook dat u zich verheugt op voor u wellicht nieuwe informatie: hoe de wooncrisis onze dorpen en inwoners concreet raakt bijvoorbeeld. Maar ook wat een goede rookworst kenmerkt, hoe een loopbaan van een oud-dorpsgenoot in de ontwikkelingssamenwerking eruit ziet en wat de historie van De Gouden Karper eigenlijk is. Dit alles geïllustreerd met beeldmateriaal van fanatieke fotografen. Maar eerlijk is eerlijk, we weten allemaal dat iedereen zich deze editie het meest verheugt op….de Kerstpuzzel. We hopen dat u ondertussen niet vergeet goed te kijken naar al onze adverteerders zonder wie wij dit magazine niet kunnen maken. Zij verheugen zich namelijk op lokale klandizie.

We wensen u fijne feestdagen en een goed, gezond en verheugend 2022.

Inhoud

5 Colofon
7 Column Mart de Kruif
8 Een loopbaan in de ontwikkelingssamenwerking
15 HC'03, Ron Hooghoff, trainer van onze vrouwen
17 Column Jeroen te Lindert
18 Ff kletsen met… Annemarie Besselink-Pastoor uit Voor-Drempt
20 Vier inwoners over… de feestdagen
26 Huys en de hoff in 't dorp, die Carp uuthangende
34 Goede rookworst behoeft geen krans
37 HC'03, Een dorpsclub past bij mij
39 Column Gijs Jolink
40 Spread: Wij wensen u fijne feestdagen en alle goeds en gezondheid voor 2022
42 Het arrestantenlokaal
52 In het dialect: Wosvesite
57 Column Anouk Mast
58 De nationale woningcrisis vertaald naar Drempt, Hummelo en Keppel
65 Column Guinevere Wolvetang
66 Natuur voor de buurt
70 Kerstpuzzel
73 Varia
77 Activiteitenkalender

Voor kwaliteit groot of klein moet u toch bij snackbar Oost zijn.

Ook voor feesten en partijen

tel: 0615428204

Garage Schel bv

De Koppeling 1
6986 CS Angerlo

Is uw auto aan een wasbeurt toe?
Onze Carwash is onlangs uitgebreid,
3 wasstraten en 7 wasboxen zorgen ervoor
dat wachtrijen tot het verleden behoren.

Tanken 24/7 mogelijk
Via de betaalautomaat kunt u tanken
wanneer het u uitkomt

MEEDOEN IN BRONCKHORST

Hulp, Advies en Activiteiten

Woont u in de gemeente Bronckhorst en u heeft vragen over wonen, zorg, welzijn, werk en geldzaken? Op de website www.meedoeninbronckhorst.nl vindt u tips en uitleg over allerlei regelingen en procedures.

www.meedoeninbronckhorst.nl wijst de weg naar een organisatie, instelling, vereniging, praktijk of hulpverlener die bij u vraag past.

Vrijwilliger worden?
Kijk bij de vrijwilligersvacatures.

Organiseert u zelf activiteiten?
U kunt deze eenvoudig op de website vermelden.

Nieuwsgierig geworden?
Neem een kijkje op

www.meedoeninbronckhorst.nl

Colofon

De Hessencombinatie
Magazine voor de inwoners van Voor-Drempt, Achter-Drempt, Hoog-Keppel, Laag-Keppel, Hummelo en Eldrik

Redactie
Ceciel Bremer, Berna ter Horst, Rinus Rabeling en Henk ten Zijthoff
E-mail: dehessencombinatie@hc-03.nl, telefoon: 0313-472968 (Rinus Rabeling).

Aan dit nummer werkten mee
Betty Blikman-Ruiterkamp, Anke Goossens, Gijs Jolink, Gerard van der Kamp, Mart de Kruif, Jeroen te Lindert, Gerard Maalderink, Anouk Mast, Guinevere Wolvetang,

Fotografie
Fred van Daalen, Duncan de Fey, Wim van Hof, Marion Lagaaij, Arien Netjes, Rinus Rabeling, SOB Research, Jamie de Vries, Vaysa Wolvetang

Advertenties/Marketing
Wim Fontein, Patrick Verheij
Voor vragen of informatie:
06-20 44 38 10 (Patrick Verheij)

Vormgeving en druk
Youprinting, Drempt

Auteursrecht
Overname van artikelen (of delen ervan) uit deze uitgave is niet toegestaan zonder uitdrukkelijke, schriftelijke toestemming van de uitgever. Dat geldt ook voor vermenigvuldigen, kopiëren, publiceren op internet of opslaan in een databank.
Dit magazine wordt met grote zorgvuldigheid samengesteld. Ten aanzien van de juistheid van de inhoud kan echter geen aansprakelijkheid worden aanvaard.

De Hessencombinatie is een uitgave van voetbalvereniging HC'03 en verschijnt 4 keer per jaar, in een oplage van 2600 exemplaren, in het verspreidingsgebied: Voor-Drempt, Achter-Drempt, Hoog-Keppel, Laag-Keppel, Eldrik, Hummelo, Langerak en een gedeelte van Toldijk.

De volgende editie van De Hessencombinatie wordt verspreid rond 9 maart 2022.

Informatie of klachten over bezorging
E-mail: dehessencombinatie@hc-03.nl of
telefoon: 0314-842219 (Monique Bruins).

Abonnement
Woont u buiten het bezorgingsgebied van De Hessencombinatie of wenst u het magazine op naam per post te ontvangen, dan is een abonnement voor 20 euro per jaar mogelijk. U kunt hiervoor telefonisch contact opnemen met de redactie:
06-15445341 (Ceciel Bremer) of een e-mail sturen naar: dehessencombinatie@hc-03.nl.

Website
www.dehessencombinatie.nl

- Elektra
- Verwarming
- Koeling
- Water & Sanitair
- Bronboringen
- Waterbehandeling

VERHEY TOLDIJK
INSTALLATIETECHNIEK
WATERTECHNIEK

Verhey Toldijk B.V.
Zutphen-Emmerikseweg 13b
7227 DE Toldijk

0575 - 452041
info@verheytoldijk.nl
www.verheytoldijk.nl

Eten & Drinken Koffie en Cappuccino Eten*Afhalen IJs - Milkshake Terras @ WiFi Lunch & Diner Friet - Snacks Salades en Broodjes latte macchiato - Thee Menu's / oerfriet / Burgers Eten*Afhalen Eten & Drinken Koffie en Cappuccino IJs - Milkshake Terras @ WiFi Lunch & Diner Friet - Snacks Salades en Broodjes Eten*Afhalen latte macchiato - Thee Menu's / oerfriet / Burgers Eten & Drinken Koffie en Cappuccino IJs - Milkshake Terras @ WiFi Lunch & Diner Salades en Broodjes latte macchiato - Thee Menu's / oerfriet /

DE OLDE SCHOLE
LUNCHROOM & CAFETARIA
SINCE 1966

Rijksweg 88 Laag-Keppel
0314 380050

Alle dagen geopend
1200u - 2100u
www.deoldeschole.nl

BOUWBEDRIJF JOLINK HUMMELO

www.bouwbedrijf-jolink.nl tel: 0314-381309

BOUW GARANT

Nieuwbouw | Verbouw | Onderhoud | Renovatie/Restauratie

Oplossingen

Ik constateer dat De Hessencombinatie goed wordt gelezen, want ik heb veel reacties gehad, ook van de gemeente.

In mijn vorige column heb ik mij gericht op het (in mijn ogen) falende sportbeleid van de gemeente Bronckhorst, gestalte krijgend in de sportagenda. Dat culmineerde in mijn uitspraak dat, bij ongewijzigd beleid, in onze gemeente over een aantal jaren alleen nog golf, dammen en jeu de boules zou worden gespeeld. Ik constateer dat De Hessencombinatie goed wordt gelezen, want ik heb veel reacties gehad, ook van de gemeente. Afgelopen tijd heb ik daarom onder andere gesproken met onze gebiedsambtenaren Arie Vries en Patrice Zweers. Ook heb ik gesproken met onze contactpersoon voor sport bij de gemeente, Karin ten Heggeler. Zoals al aangegeven in de column, functionarissen weten wat er speelt maar zijn soms aan handen en voeten gebonden.

Tijdens dat gesprek maakte Arie Vries een terecht punt. Ik was kritisch op de gemeente, maar hij miste de oplossingen. Dus zal ik deze omissie nu goedmaken. Om het nog breder te trekken: ik zal een vijfpuntenplan geven waarmee het college aan de slag kan. Gratis advies, niet opgesteld door een inhuurkracht. Maar door een betrokken inwoner. Mede gedragen door heel veel mensen uit onze gemeenschap. Hier komen ze, zonder volgorde in prioriteit.

1. Starterswoningen in Drempt
2. Starterswoningen in Hummelo
3. Starterswoningen in Keppel
4. Starterwoningen in de rest van de gemeente
5. Een sportbeleid

Oh ja, met starterswoningen bedoel ik dat ze er ook fysiek komen, niet dat ze als plan liggen weg te kwijnen in een bureau met goede bedoelingen. Begin met ergens gemeentegrond te verpachten en daar kleine huizen op te zetten. Ik beloof dat je niet weet wat je losmaakt.

De beste plannen zijn simpel, dat laatste is dit in ieder geval. En daar profiteert niet alleen HC'03 van, maar iedereen. We jagen de jeugd niet meer weg naar troosteloze wijken in de omgeving, kunnen weer jongens en meiden vinden die de krant rondbrengen, bij de buurtsuper werken en mantelzorg geven in plaats van ontvangen. De scholen lopen weer vol, sporthallen zijn overdag weer volgeboekt, volle zwembaden die duurzaam kunnen worden gemaakt en speelveldjes vol leven. Hoe mooi en makkelijk kan het zijn. Dynamische dorpen, kun je zo een verkiezingsprogramma van maken. Als je dat dan ook maar uitvoert. En een gemeente waar weer in de volle breedte wordt gesport.

Foto: **Wim van Hof**

Mart de Kruif

Tekst: **Berna ter Horst**
Foto's: **Wim van Hof, archief Herman Snelder**

Het gezin Snelder in de ruige bergen van Hindukush (Pakistan).

Een loopbaan in de ontwikkelingssamenwerking 'Bijdragen aan een iets betere wereld'

Als derde telg van het gezin Snelder 'van de Benegas' is Herman Snelder (68) al op jonge leeftijd uitgevlogen. Eerst voor een studie Bedrijfskunde in Eindhoven en daarna richting het continent Afrika om te werken binnen de ontwikkelingssamenwerking. Inmiddels zegt hij met 'semi-pensioen' te zijn. Een mooi moment om eens met hem te praten over hoe hij vanuit een installatiebedrijf aan de Zutphen-Emmerikseweg wereldburger is geworden.

Hermans werkende leven staat in het teken van ontwikkelingssamenwerking. In zijn huis in Ede zijn talrijke attributen aanwezig die dit duidelijk maken. Veelal bijzonder kleurrijk, afkomstig uit Afrikaanse en Aziatische landen. Van kalebassen uit Rwanda die uitgehold en gedroogd dienen als drinkbeker voor bier tot een muurkleed die een Sri Lankaans bruiloftsfeest verbeeldt. Hij woont er samen met zijn vrouw Karin. Ze hebben vijf zoons waarvan de oudste drie inmiddels zijn uitgevlogen. De twee jongste zoons zijn als baby overleden en liggen begraven bij Hermans jongste broer Peter op het kerkhof bij de katholieke kerk in Achter-Drempt.
Herman en Karin hebben elkaar ontmoet in Sri Lanka waar Herman aan het eind van zijn studie een onderzoek deed naar mogelijkheden voor ontwikkeling van kleinbedrijf in de provincie Moneragala. Karin zocht destijds haar broer op die samen met Herman dit onderzoek deed.
Hoewel Herman al op zijn 17e vertrok uit zijn geboortestreek, voelt hij dat zijn roots nog steeds in Drempt liggen. Hij was hier misdienaar, voetbalde bij Drempt Vooruit en feestte bij Winterink en Café De Saks. Zijn neven Leo Koenders en Jos Kemperman ziet hij nog regelmatig.

Herman Snelder voor zijn geboortehuis.

'Tijdens mijn studie in Eindhoven wist ik al snel: ik wil naar het buitenland, wat zien van de wereld. Toen ik stage kon lopen in Tanzania en Kenia greep ik die kans dan ook met beide handen aan. Na mijn afstuderen, besefte ik ook dat ik graag betekenisvol werk wilde doen, bijdragen aan een iets betere wereld. Dan kom je al snel bij ontwikkelingssamenwerking uit. Ik kreeg een baan aangeboden in Manilla op de Filipijnen, dat ging om een kantoorfunctie. Maar ik wilde niet alleen in het buitenland wérken, ik wilde echt onderdeel uitmaken van het werk in dat land. Ik ging aan de slag bij Coopibo, een Belgische organisatie. Niet te groot, niet te bureaucratisch en ze hielden ook gewoon van lachen en een biertje drinken. Ik vertrok in 1978 naar Congo. Na een tijdje kwam Karin ook en ging daar aan de slag als verpleegkundige. Zo kwamen we samen te wonen en werken in Afrika.'

Romantisch Sri Lanka, waar Herman en Karin elkaar voor het eerst ontmoetten.

Congo

Herman wordt op zijn vijfentwintigste projectmanager plattelandsontwikkeling en houdt zich bezig met landbouw, veeteelt en infrastructuur in het land Zaïre, het huidige Congo. Ze werken volgens de zienswijze van Paulo Freire die in de jaren tachtig van grote invloed is op de educatie van armen en laaggeschoolden. Freire vindt dat mensen gestimuleerd moeten worden om kritisch naar hun eigen situatie te leren kijken zodat ze zelf in beweging komen om hun situatie te veranderen. 'Het gaat allemaal om behoeftes en participatie: als inwoners vragen om tractors kun je ze natuurlijk een paar tractors geven. Maar destijds zagen we overal in de buurt kapotte tractors staan. Wat ze nodig hebben, zijn betaalbare middelen om het land te bewerken. Dus je kunt de vraag stellen 'hoe kan het land ook bewerkt worden?' Zo kwamen we op ossentractie. Dat is een methode die in een ander gebied al gebruikt werd, maar nog niet in deze streek bekend was. Met behulp van ossen kunnen de werktuigen gebruikt worden om het land te bewerken.' Herman kan zich zijn allereerste 'klus' nog heel goed voor de geest halen: 'Eigenlijk was ik met mijn 25 jaar natuurlijk gewoon een snotaap en bovendien had ik verder helemaal geen verstand van die landbouwzaken. Maar als projectmanager is het belangrijk dat je de juiste mensen aan het werk hebt, met kennis en kunde. Hoewel ik ook vind dat je alleen een goede manager kan zijn als je een beetje verstand hebt van de werkzaamheden in het project. Ik was natuurlijk zelf opgegroeid op het platteland en had mede hierdoor wel feeling bij wat we daar aan het doen waren.'

Soms zijn er geen bruggen meer en is de lokale pont de oplossing (Congo).

Na 5 jaar in Congo kon Herman het project overdragen aan een lokale collega in het project. 'Dat is het mooist; dat je er voor zorgt dat ze het zelf kunnen en jouw hulp niet meer nodig hebben. Dat moet altijd het doel zijn. Persoonlijk vond ik het ook wel weer eens goed om ergens anders te gaan kijken.'

De wegen in Congo zijn niet al te best.

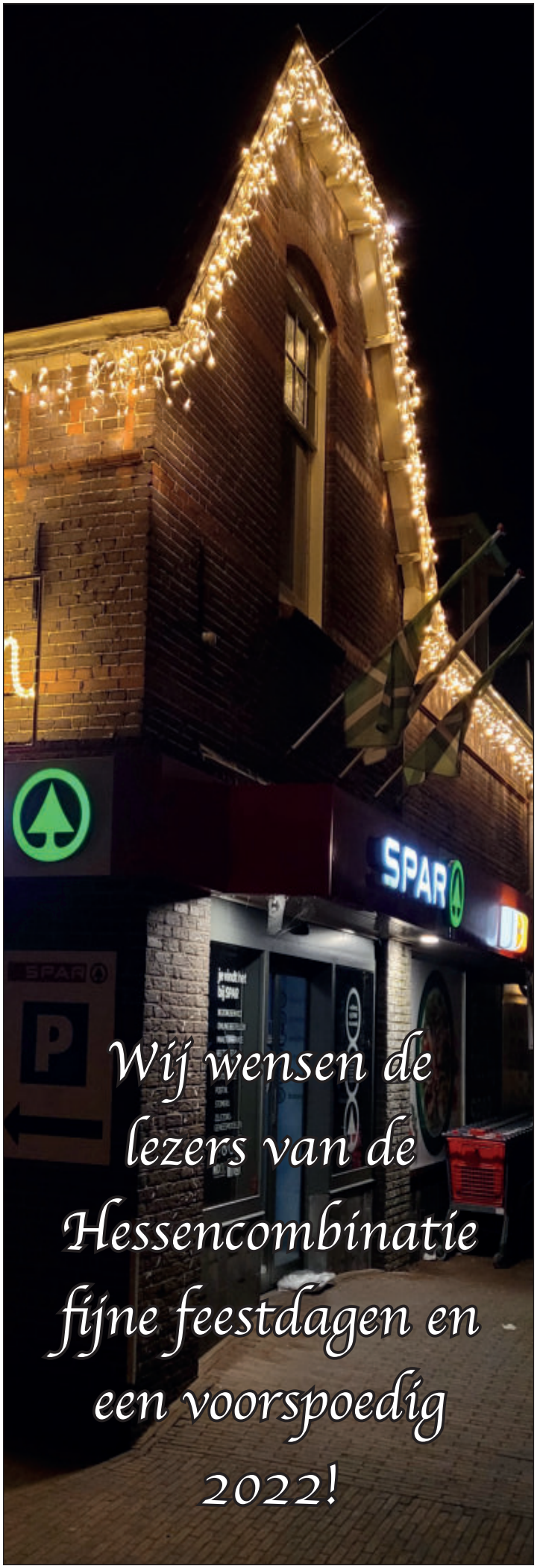

ALEX KOENDERS
SCHILDERSBEDRIJF

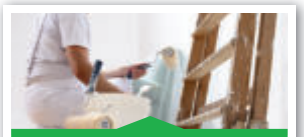
SCHILDERWERKEN

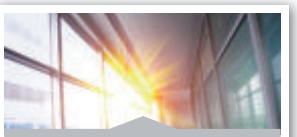
GLASWERK

BEHANGWERK

SPUITWERK

PROJECTBEGELEIDING

VERKOOP VERF

Leigraafseweg 25, 6983 BR Doesburg ► T 0313 472 107
www.alexkoenders.nl

SUPERMARKT
AALDERINK

1200 m² winkelplezier!
750 m² parkeerruimte!

Vind ons op
Facebook

DORPSSTRAAT 14-16 STEENDEREN
Internet www.coop.nl/steenderenaalderink
Facebook www.facebook.com/Coop.Aalderink.Steenderen
E-mail Aalderink.Steenderen@coop.nl | Tel. 0575 - 451206

OPENINGSTIJDEN ma-do 08.00-19.00 uur | vr 08.00-20.00 uur
za 08.00-19.00 uur | zo 11.00-17.00 uur

TNT-SERVICEPUNT | STAATSLOTEN | RDW | STOMERIJ DEPOT
BLOEMENHOEK | SLIJTERIJ | ZELFZORG MEDICIJNEN
HOGE KLANTENSERVICE | BEZORGSERVICE VIA COOP ONLINE

De cementfabriek in Rwanda is tegen de heuvel gebouwd om de zwaartekracht te benutten.

Rwanda

'Coopibo had een nieuw project voor me in Rwanda waar ik enthousiast van werd. We vertrokken begin 1984 en werkten in een team met 25 mensen 'vast' en misschien nog wel 100 mensen eromheen die ook bij het project betrokken waren. Rwanda heeft 5 grote vulkanen en wij probeerden cement te maken van de lava-as. We maalden de as zo fijn mogelijk en mengden het met kalk, die we ook zelf maakten. Afhankelijk van hoe de lava uit de vulkaan is gespoten is het soms een reactieve substantie. En dan levert het mooi metselcement op. Het werkte helaas niet altijd even goed en we moesten Portland cement toevoegen om toch een goed kwaliteitsproduct te krijgen. We hebben met de kalk ook een belangrijke slag geslagen wat betreft water: de Rwandese waterzuiveringsbedrijven kochten onze kalk in plaats van de dure geïmporteerde kalk vanuit Kenia.'
De jaren verstreken, drie kinderen werden geboren en na een jaar of vijf vroeg Herman zich af of er in het werkende leven in Nederland eigenlijk nog plek voor hem zou zijn. 'Ik kon het project in goede handen achterlaten bij een Rwandese collega. En ik vroeg me af of ik na tien jaar in de tropen nog kans zou hebben op een baan in Nederland. En hoe ik dat zou vinden; weer terug in Nederland. De kindjes waren nog klein en we zagen om ons heen ook hoe sommige 'witte' kinderen in onze ogen toch wat verwend opgroeiden daar. We besloten terug naar Nederland te gaan om te zien hoe het zou zijn.'

MDF

Eind 1988 ging het gezin in Buurse bij Enschede wonen en Herman werkte een aantal maanden aan een reflectie over zijn tien jaar in de tropen. 'Een van de professoren waar ik mee werkte, tipte mij over het bedrijf Management for Development Foundation (MDF) in Ede. Dat bestond toen 5 jaar en was een privaat bedrijf binnen de ontwikkelingssamenwerking. Ze boden cursussen aan op het gebied van management en organisaties. Ik kon vanuit mijn eigen ervaringen de rol van trainer en adviseur vervullen. Zowel de organisatie als de mensen spraken me direct aan. Erg op persoonlijk contact gericht en op het buitenland natuurlijk. Ons gezin verhuisde naar Ede, de standplaats van het bedrijf. Ik was veel op pad om trainingen te geven, reisde de hele wereld over maar vooral veel naar Azië en Afrika. Op jaarbasis was ik misschien wel 4 maanden van huis, verspreid in korte periodes. Toen ik in 1993 voor een opdracht een aantal maanden aaneengesloten naar Pakistan moest, vond ik dat te lang zonder mijn gezin. We hebben met MDF geregeld dat Karin en de kinderen mee konden. De jongens waren toen 9, 7 en 6 jaar oud. Een hele onderneming, maar een geweldige ervaring. Doordeweeks moest ik natuurlijk gewoon werken op het regionaal Ministerie van Planning en de kinderen kregen thuisonderwijs van Karin. Maar op de vrije dagen trokken we eropuit. We maakten 'uitstapjes' in het weekend zoals met een jeep met twee militairen achterin door de bergen richting Afghanistan. Superspannend. Pakistan bestaat uit allemaal *tribal areas*; gebieden waar stammen leven die het zelf voor het zeggen hebben. Dat was ook mijn werkgebied, vlak tegen de grens met Afghanistan. Later reisden we met het hele gezin en met mijn broer Paul door de Hindukush richting Chinese grens. Het is een wonder-

We zijn nooit alleen en worden goed bewaakt in de 'tribal areas' in Pakistan.

Achter het huis is nog een klein bos (Pakistan).

Tuincentrum Bloemendaal
Rijksweg 14 6996 AC Drempt tel. 0313 - 473033
Hoveniers
• aanleg en onderhoud
• winterbeurten
• tuinonderhoud op contractbasis
Tuincentrum
• kamerplanten
• snijbloemen
• gelegenheidsbloemwerk
• potterie
• diervoeders
Bloemisterij
• violen
• zomerbloeiers
• vaste planten
• bolchrysanten
Kwekerij
• coniferen
• bomen
• laurier
• kerstbomen
www.tuincentrumbloemendaal.com

Op bezoek bij de familie van een collega van het project in Pakistan – grote families!

Elk jaar komen de directeuren van de MDF-vestigingen bij elkaar in Ede. Directeuren uit België, Congo, Vietnam, Tanzania, Sri Lanka, Indonesië, Ghana en Nederland.

schoon land, heel ruig. En een bijzondere samenleving, mensen zijn ontzettend gastvrij, maar je moet je wel aan lokale omgangsvormen houden. Onze tijd met het gezin daar was echt een avontuur met z'n allen.'

Directeur

In 1994 wordt Herman onderdirecteur van MDF en na een aantal jaren ervaring neemt hij samen met een collega in 2000 het bedrijf over. 'Het duurt een tijdje voor je je realiseert dat je 'de baas' bent. In die rol moest ik echt groeien. Je kunt veel meer aan de touwtjes trekken. Hoewel het een vrij platte organisatie is met veel zeggenschap voor de medewerkers merkte ik dat het prettig is in deze positie te zijn en vorm en richting te kunnen geven aan de organisatie. Daar komt toch ook de thuissituatie uit mijn jeugd om de hoek kijken denk ik: mijn ouders hadden natuurlijk een eigen installatiebedrijf met ook een hoofddepot van Benegas (goed gas) en een tankstation (nu Bouwmarkt De Tolbrug, red.). Daar heb ik geleerd dat de persoonlijke banden goed moeten zijn, maar dat het werk ook moet gebeuren. Wij zijn een privaat bedrijf, we moeten onszelf verdienen. Binnen de ontwikkelingssamenwerking zijn ze vaak nog gewend te werken met NGO's (Non Gouvernementele Organisaties, red.) en worden wij als een soort commerciële club gezien. Natuurlijk moeten we wel genoeg geld verdienen om te blijven bestaan, maar winst is nooit het doel. Het gaat om sociaal ondernemerschap en dat draait niet alleen om de centen.' MDF heeft inmiddels tien vestigingen in de hele wereld, vier in Afrika, vier in Azië en twee in Europa. 'We wilden graag groeien en op diverse plekken in de wereld projecten en trainingsactiviteiten uitvoeren waar we lokale collega's uiteindelijk de regie kunnen geven. Je ziet de laatste jaren ook dat de rol vanuit het Westen steeds kleiner wordt. Lokale staf is vaak goed opgeleid en kunnen zelf projecten verwerven. Ons idee is altijd geweest: ter plekke zijn en onze expertise inzetten in samenwerking met goed lokaal personeel.'

Semi-pensioen

'Mensen zeggen wel eens tegen mij: 'Ben je daar nog steeds mee bezig?' als ik vertel over mijn werk. Ik ben ook wel bezig met de boel overdragen hoor. Ik ben geen algemeen directeur meer maar nog wel directeur van grote en boeiende projecten in Ghana, Benin en Congo. Dat houdt me een paar dagen per week van de straat. Ik heb ooit met neef Wim Kemperman, op de fiets, afgesproken dat we blijven werken tot ons zeventigste en dat lijkt aardig te lukken, haha. Ik mag nu al meer fietsen, racen en mountainbiken, wandelen, leuke dingen doen en reizen met Karin samen.

Mocht het lukken mijn aandelen te verkopen dan ga ik op zoek naar een sociale investeringsmogelijkheid. In Nederland zijn dat bijvoorbeeld *safe houses* waar mensen die kampen met verslavingsproblematiek terecht kunnen vanuit de kliniek voor ze weer naar huis gaan. Dat zorgt voor veel minder kans op een terugval. Ik heb ook een project in Ghana in gedachten waar MDF samen met technische partners van vuil water van openbare toiletten en marktafval compost wil maken. *From waste to energy.* Er hoeft dan geen dure kunstmest meer geïmporteerd te worden en je zorgt voor schoon water, wat de leefkwaliteit direct ten goede komt.

Mijn visie op ontwikkelingssamenwerking is dat deze vooral gericht moet zijn op het creëren van bedrijfjes en werkgelegenheid voor jongeren in landen waar de overheid in enige mate georganiseerd is en waar beperkte corruptie is. Een sterker midden- en kleinbedrijf is een bron van ontwikkeling. Sociaal economisch versterken, daar geloof ik in.'

Een cursist uit Congo ontvangt zijn diploma als 'international advisor' van MDF.

Bouke Vieberink
Timmerwerk
Drempt 0633923444

Gildeweg 1- 6996 AS - DREMPT

SONNEVELD BELASTINGADVIES
Register Belastingadviseur

Wij ondersteunen ondernemers

REGISTER
BELASTING
ADVISEURS

NO AB

www.sonneveld-drempt.nl

Huys 1810

Monumentale cadeauwinkel
Dorpsstraat 10
6999 AC Hummelo
info@huys1810.nl

Openingstijden:
Vrijdag en zaterdag van 10.00 - 17.00 uur
Andere dagen bij gelegenheden of op afspraak.

REBO ERA Makelaars

TE KOOP

Gratis waardebepaling

Een gratis waardepaling is dé start van jouw woning zoektocht. Wij komen geheel vrijblijvend bij je langs zodat je een idee krijgt van wat jouw woning op kan leveren. Wel zo fijn om te weten voordat je opzoek gaat naar een nieuwe woning, lijkt ons!

Verkoop

Onze ervaren makelaars kunnen je ontzorgen in het volledige verkooptraject. Denk hierbij aan het regelen van de fotograaf, tot aan het voeren van onderhandelingen. Jouw droom bod ontvangen? Dan helpen we je ook met de afwikkeling van de verkoop.

Aankoop

Een huis kopen in de huidige woningmarkt kan erg lastig zijn. Wij hebben kennis van de markt en hebben met onze 4 kantoren goede lokale kennis. Daarnaast maken wij gebruik van de exclusieve en succesvolle aankooptool Copaan.

Martijn te Velthuis
Kantoor Doetinchem
RM-RT

Plan een afspraak met mij.
Ik help je graag op weg.

www.rebo-eramakelaars.nl
makelaardijdoetinchem@rebogroep.nl
0314-369 292

Tekst: **Anke Goossens**
Foto: **Jamie de Vries**

Ron Hooghoff, trainer van onze vrouwen!

Sinds de start van vorig seizoen heeft het eerste vrouwenelftal van HC '03 een nieuwe hoofdtrainer. Vorig seizoen is er door corona niet veel gevoetbald en dus wordt het nu hoog tijd voor een portret van deze Giesbeker.

Als zesjarig jongetje maakt Ron Hooghoff als speler voor het eerst kennis met voetbal. Niet veel later blijkt het zijn grote hobby te zijn. Hij vindt het niet alleen erg leuk om ermee bezig te zijn, hij bleek er ook nog erg goed in. Ron debuteert op vijftienjarige leeftijd in het eerste elftal van destijds SC Velp. Als hij achttien is, verlaat hij de club uit zijn geboortedorp om elders eerste klasse te gaan voetballen. Uiteindelijk komt Ron bij GSV '38 terecht, de voetbalvereniging in Giesbeek, waar hij ook in het eerste elftal speelt. Zijn blessure-gevoeligheid doet hem uiteindelijk besluiten om te stoppen met actief voetballen, en direct de kans te grijpen om meer met zijn hobby te doen.

Ron haalt vrijwel vlekkeloos zijn trainersdiploma (voor de kenners, TC3 en TC2) en begint op 28-jarige leeftijd als hoofdtrainer bij destijds SV Steenderen in de tweede klasse GVB. Inmiddels is de Giesbeker 55 jaar en heeft hij een flinke lijst van verenigingen op zijn naam staan waaronder Aerdt, Loenermark, Angerlo Vooruit, Zeddam, MEC Miste en Warnsveldse Boys. Als ik hem vraag naar een van de mooiere momenten uit zijn loopbaan, noemt hij de promotie van het tweede elftal van Jonge Kracht naar de reserve hoofdklasse.

Naast het trainerschap heeft Ron ook allerlei andere functies bekleed die er binnen verenigingen zijn. Zo heeft hij in het (jeugd)bestuur gezeten bij SC Velp en GSV '38, is hij regioscout/coach geweest binnen jeugdplan Nederland van de KNVB de regio Arnhem/Wageningen, heeft hij jeugd- en zaalteams getraind en vervult hij ook een actieve rol binnen de afdeling van scheidsrechters van de KNVB. Hij heeft zelf de diploma's behaald om elftallen tot de eerste klasse te mogen fluiten, maar is de laatste jaren begeleider van jonge scheidsrechters die net starten. Hij gaat met scheidsrechters tot 25 jaar mee naar de wedstrijd en observeert, stuurt en begeleidt hen vervolgens in het reflecteren op hun eigen handelen.

Al met al een indrukwekkende lijst met voetbalactiviteiten waarbij, als Ron erover vertelt, de ambitie en het fanatisme van zijn gezicht zijn af te lezen. In Giesbeek, Ron's huidige woonplaats, is de hele familie Hooghoff even fanatiek. Zijn vrouw, twee dochters en zoon, allemaal houden ze van bewegen. Zijn jongste dochter heeft meegedaan met de meidenvoetbalschool die HC '03 samen met GSV '38 en Angerlo Vooruit organiseerde bij alle drie verenigingen. Dat was voor onze vereniging aanleiding om eens met Ron in gesprek te gaan.

En dan, na al die jaren mannen, train je opeens vrouwen, gooi ik erin. Ron begint te lachen. 'Ik ben dan weliswaar nog maar kort hoofdtrainer van een vrouwenelftal, maar ik heb nu al gemerkt dat vrouwen enorm leergierig zijn, meer dan mannen. Daarnaast zijn ze ook onderling erg 'sportief en sociaal", vertelt hij.
Zijn benadering van het eerste elftal vrouwen is wellicht anders dan de benadering van een eerste elftal mannen, maar de vrouwen van HC '03 zijn enorm prestatiegericht en voetballend zitten ze echt in de lift. Het doet Ron goed om te zien dat ze voetballend steeds beter worden. Ron: 'Ik wil met het elftal gewoon lekker met voetbal bezig zijn en dat lijkt op dit moment hartstikke goed te gaan.'

Er hebben zich de laatste jaren veel (jonge) meiden aangesloten bij de club en wat Ron betreft, wordt dit nog verder uitgebouwd tot veel samenwerken en samen trainen zodat iedereen kan groeien op haar eigen niveau. In overleg met de jeugdcommissie gaan de jeugdspeelsters één keer per drie weken meetrainen met Vrouwen 1 en Vrouwen 2 onder leiding van Ron.

Nieuw in Hummelo: Haarstudio no. 5

Ben je op zoek naar een professionele en betaalbare kapsalon? Dan ben je bij Haarstudio no. 5 van Karen van Maren aan het juiste adres. Vanaf begin december is iedereen van harte welkom in haar sfeervolle Haarstudio no. 5, gebouwd door haar man Eddy en zwager Rudi, aan De Zuylenkamp in Hummelo.

Het contact met mensen de hele dag spreekt Karen zo enorm aan in haar vak. 'Persoonlijke aandacht tijdens de behandeling vind ik heel belangrijk. Ik wil dat ze met een glimlach de deur uit gaan', vertelt ze over haar werk.

Ruim dertig jaar knipte Karen bij Kapsalon Reintjes in Toldijk. De eigenaren van de salon gingen begin december met pensioen. Al gauw besloot Karen, verzekerd van ruime ervaring en puur vakmanschap, de uitdaging aan te gaan en voor zichzelf te beginnen. 'Heel spannend maar ik heb er ook ongelooflijk veel zin in', blikt ze alvast vooruit.

Regelmatige bijscholing is een must in haar werk om op de hoogte te blijven van de nieuwste trends en technieken. 'Deze herfst en winter zien we bij dames de pony en boblijn helemaal terug. Bij de heren mag het dit seizoen aan de zijkanten kort en bovenop wat langer met krul', weet Karen te vertellen. Zo kunnen alle dames, heren en kinderen bij haar terecht, van een modieus trendy kapsel tot een klassieke coupe.

Benieuwd wat Karen voor jou kan betekenen? Maak een afspraak en kom gezellig langs bij Haarstudio no.5.

Waarom Haarstudio no.5?
- Gratis advies
- Persoonlijke aandacht
- Koffie of thee voor iedere klant
- Ruime parkeergelegenheid
- Flexibele openingstijden

Haarstudio no. 5
De Zuylenkamp 5
6999 CA HUMMELO
T: 06-313 839 80
E: info@haarstudiono5.nl
Uitsluitend op afspraak tijdens flexibele openingstijden
Volg mij op Facebook en Instagram

De aanhouder wint

Vóór 2012 was de hoofdregel dat een huwelijksgemeenschap pas ontbonden werd door de inschrijving bij de burgerlijke stand van de echtscheidingsbeschikking van de rechtbank.
Dat had soms vervelende consequenties. Een echtscheiding kan überhaupt al lang duren omdat partijen soms jarenlang niet zonder de strijd tegen elkaar lijken te kunnen, maar niet zelden werd een echtscheiding ook bewust oeverloos gerekt door één van partijen, alleen maar omdat er wellicht nog een financieel voordeel te behalen viel.

U kunt zich de situatie indenken: u was elkaar al lang beu, maar uw zeer welgestelde schoonvader of -moeder dreigde het tijdelijke voor het eeuwige te gaan verruilen. Dan kon het handig zijn (of erg ongepast zo u wilt) om de echtscheiding net zo lang te rekken totdat het overlijden een feit was. De nalatenschap viel daarmee alsnog in de gemeenschap van goederen en kwam dan nog voor de helft bij u terecht.
Andersom gebeurde ook: u en uw aanstaande ex waren al tijden geleden uit elkaar gegaan en woonden al jaren op verschillende adressen. Maar u kon het maar niet eens worden over de omgangsregeling van de kat en dus was de echtscheiding nog geen feit. Door het verlies van u als zonnig middelpunt maakte uw partner moeilijke tijden door en verviel in liederlijkheid vol drank, drugs en gokken. Al deze schulden behoorden nog tot de gemeenschap en zijn dus voor de helft van u.

Sinds 2012 is dat anders: zodra het verzoek tot echtscheiding wordt ingediend, wordt de gemeenschap als ontbonden beschouwd en dus zijn alle baten en lasten daarna voor ieder van partijen voor zich.

Joop en Thea waren ruim 25 jaar getrouwd. Maar het zilveren jubileum voelde als een loden last, althans voor Joop. Na weer een week samen in een Landal huisje wist hij het zeker: er móest en zou een echtscheiding komen. Bovendien was er een nieuwe buurvrouw naast hen komen wonen en hij zou zweren dat ze onlangs nog schalks naar hem lachte, dus zolang hij - vooral volgens hemzelf - nog enigszins goed in de markt lag, was er haast bij geboden. Hij nam contact op met een advocaat, die gelukkig snel kon handelen en het echtscheidingsverzoek direct indiende. Dat de daadwerkelijke echtscheiding nog wel even zou duren, maakte dan ook niet meer uit.

Er waren net twee maanden verstreken sinds Joop eindelijk adequaat had ingegrepen in zijn eigen lot toen hij, trots op zijn nieuw gevonden assertiviteit, in zijn studentikoze huisvesting op zijn kleine tv'tje zag hoe Gaston van de Postcodeloterij met zijn 'Goooooedemiddag!', bij Thea op de stoep stond. Thea kreeg een fles champagne, een knuffel van Gaston en een check van ruim twee miljoen euro.

Zij hadden al twintig jaar samen meegespeeld in de Postcodeloterij en de echtscheiding was nog niet uitgesproken, en dus maakte ook Joop een hele grote vreugdedans door zijn hele kleine kamertje.
De rechtszaak die volgde was echter duidelijk: de huwelijksgemeenschap was al ontbonden door het echtscheidingsverzoek. Alle schulden van na die tijd zijn niet meer gezamenlijk, maar alle inkomsten ook niet. Thea had de loterij gewonnen en Joop dus niet, verdelen was niet nodig.

Had Joop nog twee maanden langer volgehouden dan hadden zijn avances bij zijn buurvrouw wellicht nog een kleine kans gemaakt. Zo ziet u maar weer, oude clichés zijn vaak waar, zo ook 'de aanhouder wint'.

Foto: **Wim van Hof**

van de notaris

Mr. Jeroen te Lindert (48) is notaris te Doesburg. In zijn vrije tijd is hij zanger/pianist in een jaren 50 rock-'n-rollband.

Tekst: **Berna ter Horst**
Foto: **Wim van Hof**

Ff kletsen met . . .
Anne-Marie Besselink uit Voor-Drempt

Anne-Marie Besselink-Pastoor (54) is getrouwd met Erik en samen hebben ze twee zoons: Dennis woont in Doesburg samen met Kimberley en Mark woont bij zijn ouders thuis. Anne-Marie werkt bij Hyndendael en verzorgt de dagactiviteit bij een groep dementerende ouderen.

Wat wil je graag doen maar durf je niet?

'Ik zou graag in een luchtballon willen, maar dat durf ik écht niet. Het drielandenpunt was al te hoog voor mij en als ik bij mijn moeder was die zes hoog woonde, begon ik te bibberen bij de balustrade. Als ze op televisie beelden vanaf grote hoogte laten zien, krijg ik ook al de kriebels. De vrijheid boven in zo'n ballon lijkt me wel fantastisch om te beleven en je kunt natuurlijk prachtig ver van je af kijken. Je schijnt ook de mensen beneden op de grond te kunnen horen. Maar ik stap niet in hoor.'

Wanneer was jij trots op jezelf?

'Toen ik mijn zorgdiploma haalde, dat was in 1989. Dat heeft me best veel moeite en energie gekost. En toen ik op latere leeftijd het saxofoon spelen onder de knie kreeg. Dat vond ik best knap.'

Wie heb je het laatst gebeld?

'Mijn zoon Dennis. Eigenlijk appen we altijd. Vroeger belde ik bijna iedere dag met mijn moeder, vaak wel driekwartier. Thuis vroegen ze dan wel eens: wat heb je dan nog te kletsen? Nou gewoon, de dag samen doornemen. Toen ze nog in Drempt woonde, ging ik gewoon even langs. Ze heeft de laatste jaren van haar leven in Doetinchem gewoond. In januari is ze overleden.'

Wat zou je doen als je 1 miljoen wint?

'Een Caribische cruise maken. Dat staat ook op mijn bucketlist, zou ik heel graag een keer doen. Lijkt me heerlijk zo'n groot schip, je hebt alles bij de hand: lekker zwemmen, drankje doen, kaartje leggen. En ondertussen al die mooie plaatsen onderweg bezoeken. Maar we zouden ook graag een camper aanschaffen om met z'n tweeën lekker op pad te gaan. We moeten de prijs trouwens wel delen met de

kinderen: we doen allemaal mee met verschillende loterijen en als je een grote prijs wint, moet je delen. Dat hebben we zo afgesproken.'

Ik krijg de slappe lach van…

'Soms van helemaal niets. Ik hou van humor, het is ook een belangrijk onderdeel van ons leven. Dan kijken we elkaar thuis alleen maar aan en dan is het al raak. Ik hou bijvoorbeeld ook van *De Luizenmoeder* op tv en van *In de Vlaamsche pot*. Die humor past echt bij mij.'

Wat wilde jij vroeger worden 'als je later groot zou zijn'?

'Mijn ouders bouwden vroeger altijd een kermiswagen met de buurt en toen ik een jaar of vier was, stond ik als zuster op de wagen en mijn broer als astronaut. Ik wilde altijd zieke mensen beter maken.'

Welk dier zou je willen zijn?

'Ik zou wel als vlieg bij mensen binnen willen kijken. Zo stiekem in een hoekje, heel onopvallend. Moet ik trouwens wel hopen dat ze geen vliegenmepper hebben…'

Wat was het grappigste moment van dit jaar?

'We gingen met een groepje naar het *Wein und Bier Fest* bij Café De Tol. Mijn vrijgezelle broer ging ook voor de allereerste keer mee. Toen we aankwamen, stond hij helemaal in stijl in een Tiroler tenue klaar: iedereen was verbaasd want dat is eigenlijk niets voor hem. Maar het stond hem goed!'

Waar krijg je energie van?

'Als ik muziek maak, denk ik nergens meer aan. Op donderdagmiddag treed ik met het seniorenorkest Sarabram op voor ouderen. Als je hen dan ziet genieten… dat je op die manier een ander kan laten genieten, dat geeft mij zó veel energie. Muziek is sowieso een rode draad in mijn leven. Op de lagere school speelde ik thuis op het elektrische orgel. Dat was een voorloper van het keyboard. Toen ik 15 jaar was, ben ik gaan trommelen bij de drumband. Dat heb ik 25 jaar volgehouden, maar werd op een gegeven moment echt te zwaar. Nu speel ik naast het seniorenorkest ook saxofoon in de Flexband en zing ik sinds een tijdje bij het koor Feeling. Muziek is voor mij echt ontspanning.'

Wat was de belangrijkste les van dit jaar?

'Ons levensmotto thuis is: Leef alsof het je laatste dag is. En ik denk ook echt; jongens, dóe dat. Door corona was het natuurlijk een pokkentijd, maar als het dan weer mag, pak het leven dan ook weer op. Heerlijk genieten, dat is zo belangrijk.'

Als je de beste van de wereld kon zijn in iets, wat zou dat dan zijn?

'Saxofoon spelen. Het lijkt me echt geweldig om à la Candy Dulfer saxofoon te kunnen spelen. En dan ook met allemaal andere heel goede muzikanten in zo'n groot orkest spelen à la André Rieu. Daar droom ik echt wel eens van. Maar dan word ik weer wakker en denk ik: aaah jammer, toch niet…'

De toekomst inzien of het verleden veranderen?

'Ik wil het verleden niet veranderen. Ik ben tevreden over wat ik gedaan heb. Maar ik wil geloof ik ook niet zien wat de rest van het pad brengt… nee, dat wil ik niet zien, want dan kan ik het ook niet veranderen.'

Welke superkracht zou je willen hebben?

'Als ik tijdens mijn werk een dementerende oudere zie rondkijken met zo'n bepaalde blik in de ogen dan zie ik van alles in dat koppie gebeuren. Wat zou het mooi zijn als we ín dat koppie konden kijken.'

Is jouw kerstboom echt of nep?

'Ik heb een tijdje een kunstboom gehad, maar heb nu al weer een paar jaar een echte. Ik koop altijd een te grote boom trouwens. Er moet een stuk af en wat meubels aan de kant voor het past. En er moet altijd een vogeltje in hangen. Mijn vader had dat vroeger al. Hij is maar 55 jaar geworden. Ik hang nog steeds een vogeltje in de boom. Vorig jaar heb ik er twee in gehangen, konden ze een beetje naar elkaar fluiten. Mijn boom hangt trouwens ook best vol. Daar hou ik van. Erik heeft er als verrassing eens een doosje met oorbellen in gehangen voor mij als cadeau. Nou daar hebben ze me bijna met de neus op moeten duwen anders was het me niet eens opgevallen.'

Je kunt mij 's nachts wakker maken voor…

'Nou, laat mij maar gewoon liggen. Volgens mij kun je dat het beste doen, haha. Nou ja, als het iets heel gezelligs is, dan mag het. Dan kom ik er snel uit en ben ik erbij.'

Wat is jouw 'december to remember'?

'December is bij ons ook altijd verjaardagenmaand. Die breien we als het ware ook nog eens om de feestdagen heen. Mijn vader en moeder werden allebei met één dag ertussen in hetzelfde jaar 50 dus toen hadden we een Abraham en een Sara in de tuin staan. Met de familie gourmetten we altijd, vroeger ook al. Dan ging de ene helft buiten wandelen en de andere helft thuis de tafel mooi dekken. In de tijd dat dat nog met spiritusbranders ging, is een keer het boerenbonttafelkleed in de hens gegaan. Maar toen de ergste rotzooi was opgeruimd, zijn we gewoon lekker verder gegaan met eten.'

Als je voor 30 seconden de aandacht kreeg van de hele wereld wat zou je dan zeggen?

'Dat we allemaal iets vriendelijker moeten doen. De term 'vrede op aarde' gaat net iets te ver hoor, maar rekening houden met je medemens is belangrijk. Je kunt niet met iedereen vriendjes zijn, maar je kunt wel respect hebben voor elkaar.'

De volgende keer in deze rubriek: Adne Veeneman uit Hoog-Keppel.

Tekst: **Redactie**
Foto's: **Arien Netjes, PR**

Vier inwoners over . . . de feestdagen

De feestdagen in december zijn voor veel mensen een bijzonder moment van samenzijn. En ook al zijn we dit jaar beperkt in de mogelijkheden, de kerstdagen en oud & nieuw blijven speciaal, anders dan andere dagen. Aan een viertal inwoners vroegen we hoe zij de feestdagen doorbrengen. Lees mee over hun uiteenlopende antwoorden.

'Voor de kerstdagen maken we eerst het hele huis grondig schoon'
Ola Ibrahim (34) woont met echtgenoot Sarkees, dochtertje Selena en zoontje Georgeo 'op' Zandewierde in Hummelo. Zij was voor de komst naar Hummelo in Syrië lerares Engels. Het gezin behoort tot de oosters-orthodoxe geloofsrichting en kent grotendeels dezelfde gewoonten bij het vieren van de laatste dagen van het jaar als in de Achterhoek. Verschillen zijn er ook. Ola: 'Een week voor de kerstdagen is het in onze traditie gebruikelijk dat het hele huis door de vrouwen gezamenlijk zeer goed wordt schoongemaakt. Dat doen we dus vóór Kerstmis.'

Ook 'Sinterklaas' komt....Ola: 'In onze Syrische christelijke cultuur komt hij rond de kerstdagen. Wij noemen hem Papa Noël, de brenger van cadeautjes, met name voor kinderen. De week voor Kerstmis gaan families op pad om met name voor kinderen nieuwe kleren te kopen en er wordt dan volop gekookt voor de twee kerstdagen. Veel met zoet: chocola en noga. De kerstboom is traditioneel met veel rood en goud (of nu blauw en zilver) in de takken en vroeger in Syrië, maar ook nu nog, een soort kerststalletje onder de boom. Op eerste kerstdag wordt uit je familie één man of jongen de buurt in gestuurd om andere families te feliciteren met de geboorte van Gods zoon. De tweede kerstdag is voor ontmoeting met je familieleden en dorps-/buurtgenoten. Ook bij viering van de overgang van het oude naar het nieuwe jaar staan familiebanden centraal. Een echt familiefeest dat tot ver na middernacht wordt gevierd', zegt Ola. En vuurwerk? Ola lacht: 'Ja ja, dat ook, maar in Syrië waren het vooral rijkere families met heel mooi siervuurwerk.' De gezamenlijkheid van de decembermaaltijd op Zandewierde spreekt Ola ook erg aan. Mooi gedekte tafels en gezelligheid met bewoners en bijvoorbeeld hun taalmaatjes. Het Driekoningenfeest wordt in Nederland al bijna niet meer gevierd. Ook Ola kent het feest niet vanuit haar geloofstraditie. Voor haar en haar gezin zijn Kerstmis en oud & nieuw dé belangrijke feesten die gevierd moeten worden. En natuurlijk in een mooi schoongemaakt huis!

‘Blij dat de feestdagen weer gevierd kunnen worden’
Voor René Meulenbeek (58) uit Hummelo zijn de feestdagen het dit jaar extra waard om gevierd te worden. René werd dit voorjaar besmet met corona en overleefde de ziekte ternauwernood. ‘Ik belandde in het ziekenhuis en het was voor mij kantje boord of ik het zou overleven. Ik werd kunstmatig in slaap gehouden en toen die fase voorbij was, was ik zo verzwakt dat ik naar Klimmendaal in Arnhem moest om te revalideren. Daar kan ik een boek over schrijven! De covid-regels op Klimmendaal waren streng. Ik werd ondergebracht in een kamer maar contact met lotgenoten was eigenlijk niet toegestaan. Het dagverblijf was uit voorzorg gesloten, vanwege besmettingsgevaar. Maar toch ontdekte ik al vrij snel dat er meer Achterhoekers waren opgenomen: lotgenoten! Met die mensen richtten we een *Praathoek van wijze mannen* op. Al snel sloten zich meer covid-slachtoffers aan bij ons groepje want als je de hele dag op je kamer zit, is dat behoorlijk deprimerend. En de praathoek was een mooie afleiding. Na een paar weken kwamen er ook Achterhoekse dames op Klimmendaal terecht met corona. Wij hadden eerder als mannen een groot plakkaat gemaakt, ’voor wijze mannen’ maar de tekst hebben we toen gewijzigd in *Praathoek voor wijze mannen en vrouwen*.’ De verpleging kreeg het toen wat lastig met René en de andere patiënten in de praathoek. ‘Als ze vonden dat de teugels moesten worden aangehaald dan werden we toegesproken: Iedereen moet terug naar de kamer! En dan was ons antwoord collectief: nee. Met als motivatie dat wij ook recht op collegiaal contact hadden en dan moeten jullie het dagverblijf maar openen voor ons want daar is ruimte genoeg.

Bovendien hebben wij een enorme hoeveelheid antistoffen opgebouwd, we zijn eindeloos getest en wij besmetten elkaar heus niet. We willen alleen nu zo snel mogelijk weer op de been. Kijk, wij beseften natuurlijk ook wel dat iemand met bijvoorbeeld hersenletsel veel minder prikkels kan hebben dan wij als revaliderende covid-patienten. Dat bleek in de praktijk dus lastig omdat het om verschillende revaliderende patiëntengroepen ging met botsende belangen. Wij kwamen als covid-overlevers op Klimmendaal als halve kasplantjes maar we wilden zo snel mogelijk weer op de been zien te komen. Ik wilde zelf bijvoorbeeld graag minstens drie keer per dag trainen. Daar was het beleid niet op ingesteld. Omdat we onze mond niet hielden, dachten wij dat de verpleging ons wel een stelletje ongere geld zou vinden. Zo bedachten wij voor onszelf een geuzen naam: De Klimmendaal basterds. Maar ik wil na alles wat ik daar mee heb gemaakt ook opmerken dat het af en toe best wel schuurde maar dat de verzorging op Klimmendaal prima was! Het eten was ook echt goed. Alleen was de organisatie nog niet goed ingesteld op de revalidatie van covid-patiënten’, concludeert René achteraf.
‘In het ziekenhuis in Doetinchem heb ik de dood in de ogen gekeken en na Klimmendaal was ik heel erg blij dat ik in de zomer weer naar huis mocht om verder aan te sterken en hard te kunnen gaan trainen om mijn niveau weer te bereiken. Ik heb veel steun gehad. Toen ik thuiskwam stonden de familie, vrienden, kennissen en de buurt voor ons huis. De tuin was mooi versierd. Prachtig! Ik kon dit jaar mijn rol als badmeester en toezichthouder in het Hessenbad, zoals in eerdere jaren, niet vervullen. Maar zweminstructeur Inge Klos heeft mij met speciale oefeningen in het zwembad heel goed ondersteund. Moet je nagaan, ik was in het verleden onder andere naast voetballer en scheidsrechter een enthousiast wildwaterkanoër die fysiek best wel iets gewend was. En nu moest ik mij fysiek met kleine stapjes terug knokken. Dus alle reden om de feestdagen te vieren, zeker nu het gelukkig weer goed met mij gaat.’

‘Maar’, vervolgt René: ‘Nu is het probleem dat in ons gezin in principe alle feestdagen in familieverband worden gevierd. Daar zeg ik bij: als het kán! Want in ons gezin werken wij in de zorg en in de horeca. Dan is het vrijwel uitgesloten dat we met kerst en oud & nieuw deze feesten op de dagen zelf samen kunnen vieren. Daar hebben we iets op bedacht: de vieringen schuiven we door naar 1 en 2 januari. Dan plannen we onszelf allemaal uit en vieren we kerst, oud en nieuw op deze eerste dagen van het nieuwe jaar. Samen eten, drinken en plezier maken met de gezinsleden. Pure gezelligheid dus. Ik verheug me er enorm op. En dit jaar een tandje extra na alles wat er is gebeurd. Hoe de feestdagen dit jaar voor mijzelf uitpakken, weet ik nog niet. Covid en de beperkingen voor de horeca hebben dit najaar al een behoorlijk effect op mijn werk met veel afzeggingen. Maar wij slaan echt geen feesten over. Kan het niet op de dagen zelf, dan maar iets later. En aan het einde van het jaar geldt voor mij en ons gezin: sfeer en mooie feestverlichting. Dat geeft ons zo veel gezelligheid en daar kijk ik naar uit!’

Den Bremer
Café - Restaurant

Wij zijn voor lunch en diner geopend van donderdag tot en met maandag vanaf 12.00 uur.

Graag tot ziens
Team Den Bremer
Tel. 0575-451205

www.denbremer.nl

Training | voorlichting | coaching | activiteiten abonnementen

Brein inzicht
oog voor dementie

Heidi Nusselder
heidi@breininzicht.com
06-10665701
www.breininzicht.com

't Normaalste café
van de Achterhoek,
't angoan weert!

Lunch, diner, buffetten,
speciaalbieren,
feesten & partijen.

WWW.CAFEDETOL.NL
INFO@CAFEDETOL.NL | 0314-641808

Ingrediënten:

2 mensen, 1 passie
Lezen & Brillen
Vakvrouwschap
Oog voor detail
Liefde
Zorg voor ogen
Goed advies
Lekkere koffie

DO DOESBURG OPTIEK

Esther & Edwin Teunissen

Meipoortstraat 22 A | 6981 DK Doesburg
0313-484870 | Info@doesburgoptiek.nl

‘Sint Thomasluiden en een duik’
Henk (71) en Arien (70) ten Zijthoff-Netjes wonen in Hummelo. Henk groeide op in Heerenveen-Oranjewoud. In dorpen als Katlijk en Brongerga bij Heerenveen staan klokkenstoelen. De klokken mogen vanaf de kerstdagen tot Oudjaarsnacht 24 uur per dag worden geluid om de boze geesten van het afgelopen jaar te verdrijven. Dat gebruik staat bekend als het Sint Thomasluiden. ‘Toen ik op de middelbare school zat, deden we daar aan mee. In het holst van de nacht op de fiets naar Katlijk en dan in de touwen. Geweldig! En antwoord krijgen van een klokkenstoel ergens anders in de omgeving. Net zulke idioten, die kilometers verderop diep in de nacht uit bed worden gelokt. Wie dan het langst volhoudt. Tegenwoordig gaan we tegen oud en nieuw een middag naar Heerenveen, bezoeken het Museum Belvedère en luiden de klokken in Brongerga. Je moet weten hoe je daar komt, maar dat ben ik nooit vergeten. Het touw hangt in die dagen altijd klaar. Na Brongerga halen we Friese oranjekoek in Oranjewoud waar mijn moeder ook altijd de oranjekoek haalde. De bakkerij is er nog altijd.’ Op Nieuwjaarsdag was het de gewoonte voor Henk en Arien om een duik te nemen ergens in de buurt van Hummelo. Arien: ‘Die gewoonte is overgenomen door onze kinderen. Zelf kijken we op Nieuwjaarsdag ’s morgens wel eerst even of het niet te gek wordt. Kinderen- en kleinkinderen staan klaar voor het spektakeltje: wie durft. In vorige jaren bij de brandput in Doesburg, bij de IJsselduik in Doesburg. De laatste jaren aan de Engelschekamp in Laag-Keppel. Wat ons betreft zo kort mogelijk!’

‘Kerst is een merkwaardig feest bij ons’
Jeroen IJsselstein (22) proest het uit bij de vraag waar hij naar uitkijkt bij het vieren van kerst en oud & nieuw: ‘Mijn vader vindt de kerstdagen erge dagen. Hij houdt er gewoon niet van. Maar mijn zus, haar vriend en ik vinden het toch wel leuk als er een kerstboom staat als we met kerst samen bij hem zijn. Met het opbouwen van die boom hadden wij van jongs af aan niets. We deden het wel, maar met opgewekte tegenzin. We hadden ook nog eens van die oude meuk als versiering: het zag er na jarenlang gebruik niet meer uit. Ik heb toen een keer lampjes in de bloempotten gehangen. Dat resultaat was zo treurig dat we besloten om het helemaal anders te doen. Tegenwoordig komt er een bedrijf bij ons langs. De mensen van dat bedrijf zetten een kerstboom geheel opgetuigd bij ons neer. Hartstikke aardige lui die dat doen en we drinken na de installatie van de boom samen een kop koffie. Dus die boom blijft er voorlopig wel in, denk ik. Mijn vader kookt voor ons: dat vindt hij wel erg leuk om te doen. En dan kijken we lekker samen naar Netflix of iets anders. Geen stress en geen verplichte nummers. Dat vind ik prima.

Dit jaar gaat het voor mij trouwens helemaal anders. Ik studeerde Facility Management in Deventer en rondde mijn studie af. Ik werkte voor het NIC (adviespartner voor inkoop en contractmanagement voor organisaties met een maatschappelijke doelstelling) en kwam vervolgens bij het RIVM terecht. Maar mijn hart heb ik toch wel een beetje verpand aan Oostenrijk. Ik heb mijn baan onlangs opgezegd en vertrek in december naar Oostenrijk. Ik wil daar eerst de taal heel erg goed leren en ga daar in het land zelf een opleiding voor doen. Of dat handig was met de strenge coronaregels in Oostenrijk? Ik ontken niet dat ik wel schrok van de strenge maatregelen die begin november in Oostenrijk werden afgekondigd. Maar ik heb me daardoor niet uit het veld laten slaan. Ik verheug me aan het eind van het jaar vooral op de sneeuw, de gezelligheid, de typisch Oostenrijkse muziek tegen die majestueuze achtergrond van besneeuwde bergen met de dorpjes in het decor. Ik ga er een baan zoeken en zie wel hoe het uitpakt. Simpel beginnen en uitkijken naar werk dat hopelijk aansluit bij mijn opleiding. Voor mij is het een open einde. Als het lukt om daar voor een periode iets op te bouwen dan is deze uitdaging zeker geslaagd!’

Assortiment Expert Eliesen is flink uitgebreid: ‘Een airco is een slimme investering’

Expert Eliesen groeit hard. Met veel meer meters vloeroppervlak en een verdubbeling van het aantal personeelsleden in drie jaar tijd biedt de elektronicazaak met vestigingen in Hengelo, Baak en Zutphen zijn klanten een nog ruimer assortiment. ‘Tegenwoordig zoekt een klant online zelf uit wat hij wil en zoekt hij in onze winkel de bevestiging daarvoor. Dan willen we hem uiteraard zo goed mogelijk adviseren tegen een scherpe prijs’, vertelt eigenaar Mathijn Eliesen.

Wie Expert Eliesen in Zutphen tot twee jaar geleden wel eens heeft bezocht, is bij een nieuw bezoek ongetwijfeld positief verrast. Honderd meter naast het vorige pand heeft de elektronicazaak een geheel nieuw en veel groter onderkomen gevonden. ‘Dit pand stond al een tijdje leeg. Het duurde even voordat ik de beslissing nam maar uiteindelijk hebben we de stap gemaakt. En zonder spijt’, vertelt eigenaar Mathijn Eliesen lachend. Na een jaar huren, is het pand aan het Stationsplein nu alweer een jaar zijn eigendom. Het effect van de verhuizing was meteen merkbaar, vertelt Mathijn. ‘We zitten hier aan de doorgaande weg met nog steeds een parkeerplaats dichtbij. Reizigers van en naar het station hebben ons nu ontdekt en we merken dat er duidelijk meer spontane aanloop is in de winkel.’

Stijgende energieprijzen

De verhuizing van de Zutphense vestiging betekende een flinke verruiming van het vloeroppervlak. ‘We hadden in onze vorige winkel aan de Nieuwstad 250 m2 en hebben nu meer dan 700 m2 ruimte. Dat gaf ons de mogelijkheid om ons assortiment uit te breiden met voornamelijk meer laptops, tv’s, wasmachines en koelkasten waar-

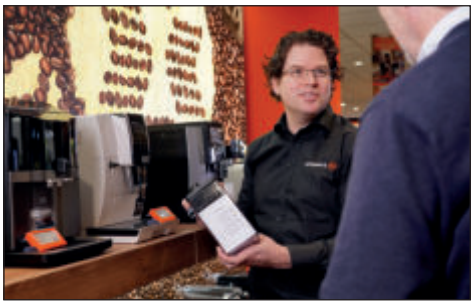

onder Amerikaanse koelkasten', vertelt Mathijn trots. Ook airco's behoren nu tot het uitgebreide assortiment van Expert Eliesen. 'Nu de energieprijzen stijgen, is een airco een hele slimme investering want de nieuwste airco's zijn zuinig in het gebruik. In de zomer gebruik je hem natuurlijk om de ruimte te koelen, in de herfst om de ruimte te ontvochtigen en in de winter doet hij dienst als verwarming. Ook al vriest het buiten 20 graden, dan nog kan de airco je ruimte verwarmen. Daarnaast kun je hem het hele jaar door als ventilatie gebruiken', somt Mathijn de voordelen op.

Eigen reparatieservice

Expert Eliesen begon ooit in Baak waar de vestiging nu vooral een servicelocatie is met een groot magazijn. Later kwamen daar de vestigingen in Zutphen en Hengelo bij. 'Met de winkel in Hengelo erbij, die we onlangs trouwens volledig hebben vernieuwd en verruimd, heb ik meer medewerkers en daardoor ook meer specialisten in dienst. We hebben al jaren een eigen reparatieservice en repareren dus alles zelf. Je hoeft niet naar de fabriek te bellen. We voeren reparaties uit voor diverse merken wasmachines, drogers en vaatwassers', somt Mathijn op. Met de drie winkels bedient Expert Eliesen een groot verzorgingsgebied. 'Vroeger kwam men voor advies naar de winkel. Tegenwoordig zoekt een klant online zelf uit wat hij wil en zoekt hij in onze winkel de bevestiging daarvoor. Dan willen we hem uiteraard zo goed mogelijk adviseren tegen een scherpe prijs.'

Lange historie

De opa van Mathijn begon in 1935 met de verkoop en reparatie van fietsen in het pand aan de Zutphen Emmerikseweg in Baak. Later breidde hij zijn aanbod uit met radio's en tv's. 'Toen mijn vader in de jaren zeventig de zaak overnam, gingen de fietsen eruit en breidde hij het assortiment uit met huishoudelijke apparaten. En dat is alleen maar verder gegroeid. We hebben echt een compleet aanbod in witgoed en bruingoed, vertelt Mathijn die vanaf zijn achttiende werkzaam is in het familiebedrijf dat onder de vlag van Expert opereert. 'De kracht van Expert is geweldig. Online heeft Expert een enorm aanbod. Als je via de site iets bestelt, koop je altijd bij de dichtstbijzijnde vestiging. De komst van internet heeft ons dus alleen maar sterker gemaakt.'

Expert Hengelo

Kerkstraat 2
7255 CB Hengelo
T: 0575 46 42 61
E: hengelogld@expert.nl
I: www.expert.nl/hengelo

Expert Baak

Zutphen Emmerikseweg 46
7223 DG Baak
T: 0575 55 10 00
E: baak@expert.nl
I: www.expert.nl/baak

Expert Zutphen

Stationsplein 25
7201 MG Zutphen
T: 0575 54 32 02
E: zutphen@expert.nl
I: www.expert.nl/zutphen

Openingstijden

Maandag	13.00 – 18.00 uur
Dinsdag	9.30 – 18.00 uur
Woensdag	9.30 – 18.00 uur
Donderdag	9.30 – 18.00 uur
Vrijdag	9.30 – 21.00 uur
Zaterdag	9.30 – 17.00 uur

Tekst: **Henk ten Zijthoff**
Foto's/afbeeeldingen: **Gelders Archief, Delpher, collectie Rinus G.M. Rabeling, SOB Research**

Dorpskern Hummelo met o.a. De Gouden Karper omstreeks 1853, aquarel door Petrus Visser.

Familiebedrijf De Gouden Karper bestaat 100 jaar

'Huys en (de) hoff int dorp, die Carp uythangende'

De families De van der Schueren-Remmelink, Remmelink en Remmelink-De van der Schueren vierden in april 2021 een bijzonder jubileum: De Gouden Karper in Hummelo was precies 100 jaar hun familiebedrijf. De Gouden Karper publiceert in het jubileumjaar een speciale uitgave die is gewijd aan het jubileum. Maar er is ook een ver verleden van 'de Carp'. Hoe ver kunnen we terug in de tijd? Het verslag van een behoorlijke speurtocht!

1648, de Vrede van Münster en het einde van de Tachtigjarige Oorlog. Eindelijk is het zover: na tientallen jaren vechten tegen de Spanjaarden komt er een eind aan de lange oorlog. De Nexit maakt Nederland los van het Spaanse rijk. In de gelagkamer van 'de Carp' in Hummelo zullen ze het er over hebben gehad! *'Eh... mooi dat wi-j de Sinterklaozen gin pak smeer meer hoeven te geven, maor woorum wazzen wi-j toch zo hellig op Flip II in Madrid dat wi-j 'm en den Alva op 't tabernaokeltjen wollen geaven? Wet i-j dat nog Willem? Was dat wat met den tienden penning, dat wat onze kinder aover 450 joor btw gaon numen? Begonne wi-j d'r an vanwaege 't geleuf, of hadde wi-j 'n alderbastende heakel aan belasting betalen?'*

De 'Willem' in deze bedachte conversatie is Willem Planten. Samen met weduwe Possen woont hij in ieder geval in 1642 al op 'de Carp' in Hummelo, want hij staat vermeld in het verpondingsboek van het Rigterambt Zutphen. Planten woont er wel maar was niet de eigenaar. Dat is te lezen in een akte die is gedagtekend op 17 november 1646. Daarin staat dat Planten en echtgenote Geertje 'de Carp' koopt van Willem van Olphen. Weduwe Possen doet volgens de akte niet mee aan de investering.

Wat was een verpondingsboek? Kort samengevat: er komt een belastingambtenaar op de stoep bij Planten en vele anderen in Hummelo. Hij gaat over de verpondingen, een soort grondbelasting. Er wordt officieel vastgelegd dat in Hummelo *'een Huys en de hoff'* staat, waar *'de Carp'* aan de gevel hangt. Dit is de alleroudste geschreven bron waarin de huidige Gouden Karper als 'de Carp' in Hummelo met bewoner en al wordt beschreven. Of Willem Planten en echtgenote vanwege dit primitieve oud-Hollandse algoritme voor of na het vredesverdrag van Münster rap richting een functie elders vertrokken, is helaas niet meer te achterhalen. Wel is bekend dat Hendrik Boemer en zijn echtgenote Eva Groote al snel zorgden voor wisseling van de wacht want op 8 juli 1650

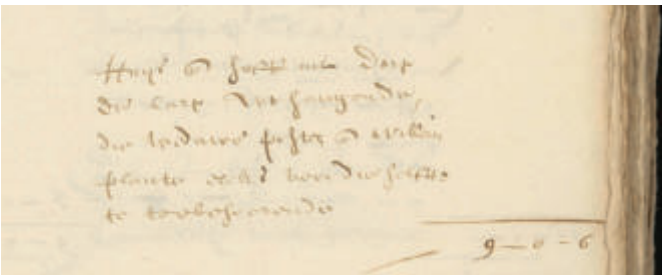

Verpondingsboek 1650.

verkopen zij ‘de Carp’ op hun beurt al weer door aan Evert Terink. Maar liepen de autoriteiten in die jaren toen ook al achter met hun administratie? Want wat te denken van de Capitale schattinge des Richteramptz Hummell den 12en Januarij 1654 waar staat vermeld: ‘Wilhelm Plante in den Carp sijn eijgen huijs Geertien sijn huijsfe: De maecht Enneken gen’. Dat roept de vraag op wie er in 1654 nu op ‘de Carp’ woonden. Willem Plante met Geertje plus een maagd. Of toch Evert en zijn Geertrui?

1709: Evert Terink

Evert Terink en zijn echtgenote Geertrui Helmers houden het langer vol dan hun voorgangers. We komen dankzij een ontdekking van de Hummelse predikant dominee Dun in 1965 nog aan de weet dat Evert Terink niet de beroerdste was. Terink had blijkens aantekeningen in het kerkelijk archief een *armenbusse* in ‘de Carp’ staan en de gulle gaven waren voor de diaconie. Dominee Dun schrijft bij zijn ontdekking enthousiast dat ‘de Carp’ in 1688/1689 zich al aan een belangrijke bijbelse opdracht hield om de hongerigen te voeden en de dorstigen te laven. Houen zo!’
Op 25 juni 1709 komen we ‘de Carp’ weer tegen in de archieven. Inmiddels is de wereld dat jaar verblijd met de uitvinding van Keuls Water. Maar na het overlijden van Evert komen Henric Terink en zijn echtgenote Gerritje Wetinck in beeld omdat zij een stuk nalatenschap van Evert (lees een deel van ‘de Carp’) hebben verhypotheekt vanwege *‘achterstallige pagten’*. Pech of stinkt het zakelijk gezien? Te ingewikkeld voor een dossiergluurder van een paar honderd jaar later. Maar het in 1709 ontdekte eau de cologne zal de oplossing niet hebben gebracht. Hoe de kwesties precies werden opgelost, is niet meer na te gaan. Wel dat er na drie jaar een einde komt aan de onzekerheid.

1712: rigoureuze oplossingen

Hendrik Hoegen en echtgenote Derriksen Coomes kopen op 15 juli 1712 ‘Huizinge, Brouwerij en Hof ‘de Carp’ geheten’ voor 17/18e deel. Derriksen Coomes is de typisch slimme meid die op de toekomst is voorbereid. Via vererving in haar familie heeft zij namelijk 1/18e deel van ‘de Carp’ op de één of ander manier al in haar bezit. Een eind oostwaarts verkast in hetzelfde jaar tsaar Peter de Grote van Moskou naar St. Petersburg. En St. Petersburg wordt de nieuwe hoofdstad van Rusland. Bij een goed glas eigen Carperbier zal in de gelagkamer van ‘de Carp’ veel over verhuizingen in Hummelo en in Rusland zijn gesproken!

1740: een ijskoud jaar

In de archieven duiken stukken op uit 1740 waarin ‘de Carp’ in Hummelo wordt genoemd. Op 31 mei 1740 vermeldt het Landdrostambt in Zutphen dat na het overlijden van Hendrik Hoegen en zijn echtgenote Derriksen Coomes, hun zonen Gerrit en Frank Hoegen erfgenamen zijn van hun ouders. Er staat genoteerd dat Frank woont op het adres *‘daar waar ‘de Carp’ uithangt’*. Naar verluidt wordt in dat jaar ook voor de allereerste keer vastgelegd dat in Friesland een tocht langs de elf steden is geschaatst. Als we cabaretier Herman Finkers mogen geloven dan zou het kunnen gaan over opa Nauta, Tjibbe, Sjoerd en Wibbe. Opa Nauta die in onderbroek de tocht onder barre omstandigheden volbracht. Of Herman Finkers het doopceel van opa Nauta en de andere schaatsers lichtte, is niet bekend. En ook is niet bekend of de kastelein van ‘de Carp’ toen al Beerenburg kon schenken. Het was er dat jaar koud genoeg voor, dat wel.

Een paar jaar wordt hard gewerkt aan de definitieve verdeling van de nalatenschap van Hendrik en Derriksen Hoegen-Coomes. Met zeven kinderen zal er wellicht enig gebrek aan een leien dakje zijn geweest. Zoon Frank blijkt in 1740 eigenaar te zijn van ‘de Carp’, maar hij overlijdt en in mei 1743 komt het tot de boedelscheiding van Franks eigendommen. Er gaat 5/6 deel van ‘de Carp’ naar zus Johanna (Joanna) Hoegen die gehuwd is met Frerik Nijenhuis. Ook zonder officiële bronnen mag worden aangenomen dat haar echtgenoot Frerik (Freric) Nijenhuis uit puur enthousiasme 1/6 deel bijdraagt en dat ‘de Carp’ daarmee eigendom wordt van het echtpaar. Dit is het begin van de Nijenhuis dynastie die 129 jaar lang tot 1872 zal duren.

De Gouden Karper (389) op de verpondingskaart van 1811.

Het tijdperk 1719 - 1812

Het is niet gelukt om precies na te gaan wanneer Freric en Joanna ‘de Carp’ hebben overgenomen van hun (schoon-)ouders. Maar het zal waarschijnlijk via vererving zijn gegaan. In 1808 is in de krant een advertentie te vinden dat Huize Groot Zande zal worden verkocht ten huize van de weduwe Nijenhuis. Maar welke weduwe is dat? Er blijkt ineens nog een moeilijk vindbare generatie in de erfopvolging te

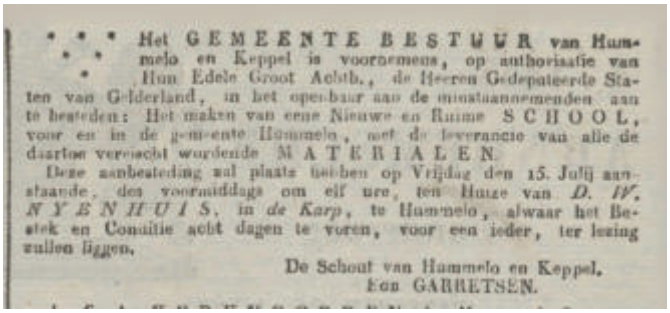

Het GEMEENTE BESTUUR van Hummelo en Keppel is voornemens, op authorisatie van Hun Edele Groot Achtb., de Heeren Gedeputeerde Staten van Gelderland, in het openbaar aan de minstaannemenden aan te besteden: Het maken van eene Nieuwe en Ruime SCHOOL, voor en in de gemeente Hummelo, met de leverancie van alle de daartoe vereischt wordende MATERIALEN.

Deze aanbesteding zal plaats hebben op Vrijdag den 15. Julij aanstaande, des voormiddags om elf ure, ten Huize van *D. W. NYENHUIS*, in *de Karp*, te Hummelo, alwaar het Bestek en Comitie acht dagen te voren, voor een ieder, ter lezing zullen liggen.

De Schout van Hummelo en Keppel,
Eon GARRETSEN.

Arnhemsche Courant, 7 juli 1825.

zitten: Elbert Nijenhuis en zijn echtgenote Engelina Eggink! Ongetwijfeld hing bij weduwe Engelina 'de Carp' nog altijd aan de gevel en het klopt dat zij in 1808 weduwe was. De zoektocht naar de overlijdensdatum van haar echtgenoot Elbert Nijenhuis was lastig, maar niets blijft verborgen. Elbert Nijenhuis zei de wereld vaarwel op 19 december 1801. Het is dan volop Franse tijd in Hummelo want Frankrijk heeft Nederland bezet sinds 1795. Op 23 mei 1812 overlijdt Engelina Eggink, net voordat Napoleon een paar maanden later op de Russen afgaat met zijn Grande Armée. Dat wordt een grote Franse puinhoop en het is het begin van het einde van Napoleon. H.J.C.J. baron van Heeckeren van Enghuizen uit Hummelo gaat met de Franse keizer mee de Russische kou in. Als door een wonder overleeft de baron het Franse debacle en dat wordt later een gelukje voor de status van Hummelo. Zoals bekend: een nadeel kan een voordeel zijn.

Derk Willem Nijenhuis (1780-1843)

Derk Willem neemt als zoon van Elbert en Engelina Nijenhuis-Eggink via vererving samen met zijn echtgenote Johanna Margaretha Japing de exploitatie van 'de Carp' als logement over. En hij brouwt prima bier, ondanks concurrentie van de mannen van brouwerij de Zwarte Kolk aan de Sliekstraat die ook puike biermakers zijn. Wat een dorp: twee voortreffelijke brouwerijen op loopafstand! Als het om demping gaat van dagelijkse beslommeringen is bier een optie, zij het niet echt aan te bevelen voor dit doel. Maar Derk Willem verdient er bij leven best een mooie boterham mee. Derk Willem krijgt een karakteristiek graf op het Hummelse kerkhof. Met een stalen grafplaat en daarop bijzondere motieven. Het enige graf in Hummelo waar het beroep 'bierbrouwer' is vermeld. Het graf is vermaard omdat het in 1981 diende als decor voor een scène in de roemruchte *roadmovie* die gemaakt werd door jongeren van de jeugdsoos *Just for fun* in Laag-Keppel. Helaas ligt het graf er na bijna 200 jaar uitermate treurig bij. Het moet hoognodig gerestaureerd worden, maar de tijd dringt. Misschien is crowdfunding de oplossing.

Gietijzeren grafmonument voor brouwer D.W. Nijenhuis op de begraafplaats in Hummelo.

'De Carp' na 1843

Derk Willem is na 1843 niet meer ondermaans en zijn zoon Christoffel Hendrik neemt 'de Carp' via vererving over, samen met zijn echtgenote Wesselina Kruijtbosch (Kruitbos) uit Ellecom. Zij vormen de tragische generatie. Christoffel overlijdt al in 1856 en Wesselina moet zonder hem verder. Ze is pas 34 jaar en ze heeft twee kinderen. Er werkt op dat moment een assistent bij 'de Carp'. Dat is Jean Baptiste Bongé, geboren in 1811 in 's Hertogenbosch. Wesselina besluit een jaar na Christoffels overlijden samen met Jean verder te gaan en zij huwen op 22 mei 1857. Maar het menselijk leven kent nare wendingen. Eerst overlijdt dochter Anna uit het eerste huwelijk van Wesselina op jeugdige leeftijd en vlak daarna overlijdt Wesselina zelf op het adres Hummelo wijk A-27. Dat is het huidige adres Dorpsstraat 9, ofwel De Gouden Karper. Wat moet Jean Baptiste Bongé? Hij is weduwnaar en heeft een minderjarige stiefzoon die naar zijn grootvader is genoemd: Derk Willem Nijenhuis. Bongé blijkt lastig in de archieven te traceren, maar het lukt om het spoor te vinden. Dit komen we over hem aan de weet: Jean kent in Laag-Keppel de weduwe Catharina Visser. Zij is geboren in Medemblik en haar overleden echtgenoot was Arnold te Boekhorst. Veel aarzelingen zijn er niet: op 3 mei 1872 huwen Jean en Catharina voor de wet in Hoog-Keppel en nog dezelfde dag worden zij uitgeschreven naar Rheden.

*** Tegen Mei aanstaande zijn te *Hummelo*, over den Ingang van het Kasteel *Enghuizen*, te HUUR, in het Logement *de Gouden Karp*, een appart opgaand BOVENHUIS, waarin drie Kamers en Keuken, en noch binnens Huis VIER à VIJF KAMERS, met vollen KOST en BEDIENING, des verkiezende kan men voor het Bovenhuis, ook de vollen Kost en Bediening krijgen. Brieven *franco*, adres, den Heer NIJENHUIS, in *de Karp*, te Hummelo.

1852-09-03 Opregte Haarlemsche Courant.

Ondertussen speelt een erfeniskwestie. Hoewel Derk Willem Nijenhuis op zijn 22e in 1872 nog minderjarig is (!), blijkt hij na het overlijden van zijn zusje de enige erfgenaam te zijn van zijn eigen ouders. In de archieven duikt de naam op van landbouwer Jan Willem van den Brink als vertegenwoordiger van de minderjarige Derk Willem. Het einde van de Nijenhuisdynastie blijkt definitief aangebroken, want namens Derk Willem verkoopt Van den Brink 'de Carp' en de brouwerij op 25 november 1872 aan Lodewijk Evert baron van Heeckeren van Enghuizen voor een bedrag van NLG 16.500. Teruggerekend naar 2020 gaat het om circa € 182.000. Derk Willem Nijenhuis vertrekt naar 's Graveland en huwt daar op 2 juli 1875 met Evelina Petronella van der Paauw. In alle vindplaatsen in de archieven heeft Derk Willem de aanduiding *zonder beroep*, net als zijn echtgenote. Kinderen zijn niet terug te vinden. Derk Willem overlijdt in 1916 in het holst van de Eerste Wereldoorlog, 65 jaar oud.

En Bongé?

Jean Baptiste Bongé geeft de moed niet op. In 1875 wordt hij met echtgenote Catharina in Alkmaar ingeschreven vanuit Hummelo en Keppel. Dat is opmerkelijk omdat ze meteen na hun huwelijk waren weggegaan uit Hummelo en Keppel naar Rheden. Ze moeten na hun huwelijk dus zijn teruggekomen naar Hummelo of Laag-Keppel. Hoe het ook zij: In Alkmaar begint hij met haar een *koffijhuis*. Het pand draagt de naam Het Wapen van Haarlem en het bestaat anno 2021 nog steeds onder die naam: als casino. Jean overlijdt in 1882 in Alkmaar en Catharina verkoopt de boel plus de vergunningen en vertrekt naar Amsterdam.

Het Wapen van Haarlem, omstreeks 1930.

De Gouden Karper na 1873

Het pand is nu eigendom van de familie Van Heeckeren van Enghuizen en uitbaters kunnen het logement, uitspanning en brouwerij pachten. De eerste die zich meldt is Jacob Albert de Roos samen met echtgenote Harmina Polman. Ze werken in De Gouden Karper tot 2 mei 1882 en houden het dan voor gezien. 1882 is het jaar waarin Thomas Edison de eerste elektriciteitsvoorziening ter wereld inschakelt: 59 klanten rond zijn centrale bij Pearl Street Station in Lower Manhattan krijgen 110 volt gelijkstroom.
Op 17 mei 1882 nemen Willem Hupkes en zijn echtgenote Gerharda Hendrika Eggink de pacht van De Gouden Karper over van de familie de Roos. Nog zonder elektriciteit dus!

TE HUUR

bij Inschrijving primo Mei 1873 of vroeger

het van ouds bekende Logement **„de GOUDEN KARP"**, gelegen in het dorp *Hummelo*, provincie Gelderland, bestaande in **een groot HUIS** met de noodige LOGEERKAMERS, STALLINGEN en SCHUREN, benevens TUIN, BOUW- en WEILAND, te zamen groot 4 Bund, 15 Roeden.

Informatiën te bekomen met franko brieven bij den Heer C. H. JAPING, Rentmeester te Hummelo, bij wien de Inschrijvings-biljetten ingewacht worden vóór of op den 2den December e. k., terwijl dezelve geopend worden den volgenden dag om één uur in gemeld Logement.

Tevens wordt bekend gemaakt dat de **TAPPERIJ en SCHENKERIJ** op het *Jagershuis* nabij het kasteel Enghuizen **met 1 Mei a. s. zal OPHOUDEN.**

Arnhemsche Courant, 16 november 1872.

Tijdlijn De Gouden Karper

1642
Willem Planten en de weduwe Possen wonen op de Gouden Karper, mogelijk als pachters
17 november 1646
Willem van Olphen verkoopt de Carp aan Willem Planten en zijn vrouw Geertje
1646-1650
Niet bekend wanneer Planten de Carp verkoopt aan Hendrik Boener en Eva Groote
1650
Hendrik Boemer en Eva Groote verkopen de Carp aan Evert Terink en Geertrui Helmers
1654
Wilhelm Planten en Geertje plus de maagd Enniken zijn nog altijd de bewoners van de Carp!
1650-1709
Evert Terink (†1709) en echtgenote Geertrui Helmers
1709-1712
Opvolgingskwesties in de familie Terink
1712-1740
Hendrik Hoegen en Derriksen Coomes, gehuwd op 5-12-1696
1740-1743
Opvolgingskwesties binnen de familie Hoegen. Zoon Frank Hoegen blijkt eigenaar maar overlijdt in deze periode. Zus Joanna komt in beeld
Vanaf 1743-1872
Freric Nijenhuis (* 26-09-1698 - † onbekend) en echtgenote Joanna Hoegen (* 21-02-1697 - † onbekend), gehuwd op 13-4-1718
Elbert Nijenhuis (* 9-7-1719 - † 19-12-1801) en echtgenote Engelina Eggink (* 25-3-1736 - † 23-5-1812)
Derk Willem Nijenhuis (* 30-1-1780 - † 23-11-1843) en echtgenote Joanna Margaretha Japing (* 15-7-1789 - † 18-1-1819)
Christoffel Hendrik Nijenhuis (* 12-8-1813 - † 6-4-1856) en echtgenote Wesselina Kruytbosch (* 13-6-1822 - † 21-12-1871)
1857-1872
Jean Baptiste Bongé (* 6-2-1811 - † 15-1-1882) en Wesselina Kruijtbosch (* 13-6-1822 - † 21-12-1871)
1872
De Gouden Karper wordt op 25 november 1872 via machtiging namens Derk Willem Nijenhuis (* 19-6-1850 - † 22-4-1916, op dat moment de minderjarige zoon van Christoffel Nijenhuis en Wesselina Kruijtbosch) verkocht aan Lodewijk Evert baron van Heeckeren van Enghuizen. Op 16-01-1884 wordt Hendrik Jacob Karel Jan Walraven Baron van Heeckeren van Enghuizen eigenaar en na zijn overlijden op 19-6-1923, opgevolgd door Marguerite Christina barones van Heeckeren van Enghuizen († 25-12-1938), opgevolgd door Adolph Sweder Hubertus graaf Van Rechteren Limpurg. Hij verkoopt in 1940 de Gouden Karper.
1872-1882
Jacob Albert de Roos en Harmina Polman pachten de Gouden Karper
1882-1921
Willem Hupkes en Gerharda Hendrika Eggink pachten de Gouden Karper
1921-1940
Gerrit Jan Remmelink en echtgenote Hendrika Johanna Wentink pachten aanvankelijk de Gouden Karper
1940
Sweder graaf van Rechteren Limpurg (via vererving op dat moment eigenaar) verkoopt de Gouden Karper aan Jan en Riek Remmelink op 11 oktober 1940.
1921-heden
De Gouden Karper is familiebedrijf: tot 1940 als pachters, daarna als eigenaren in de familielijn.

BAKKERIJ
Leo Ebbers
GH Gewoon-Heerlijk!
Dorpsstraat 21 - Hummelo - Tel.0314 - 38 16 38
Turfstraat 4 - Zutphen - Tel.0575 - 51 38 27

FF naar Steef
café - zaal- terras
Dorpsstraat 1
6999 AA Hummelo
M 06 - 30 40 76 72
E info@ffnaarsteef.nl
I www.ffnaarsteef.nl
Volg ons ook op Facebook & Twitter!

FF naar Steef
~
"Eten wat de pot schaft"
Iedere woensdag en donderdag 18.03 uur, maaltijd à € 9,50 p.p. Reserveren gewenst, bezorgen of afhalen is ook mogelijk
Zie menu iedere maandag op: www.ffnaarsteef.nl
(een alternatief is bespreekbaar).
~

zorgeloos wonen

NVM
BEEKMAN HARTMAN
MAKELAARS EN FINANCIEEL ADVISEURS
0314 - 33 29 55
www.beekmanhartman.nl

EXPERT ELIESEN
NU OOK IN HENGELO!
3 winkels in de regio
Ruim assortiment inbouw
Eigen Technische Dienst voor wit- en bruingoed
IT specialist (networking)

Expert Eliesen
Nieuwstad 45, Zutphen, (0575) 543202
Kerkstraat 2, Hengelo (Gld), (0575) 464261
Zutphen-Emmerikseweg 46, Baak, (0575) 551000
expert

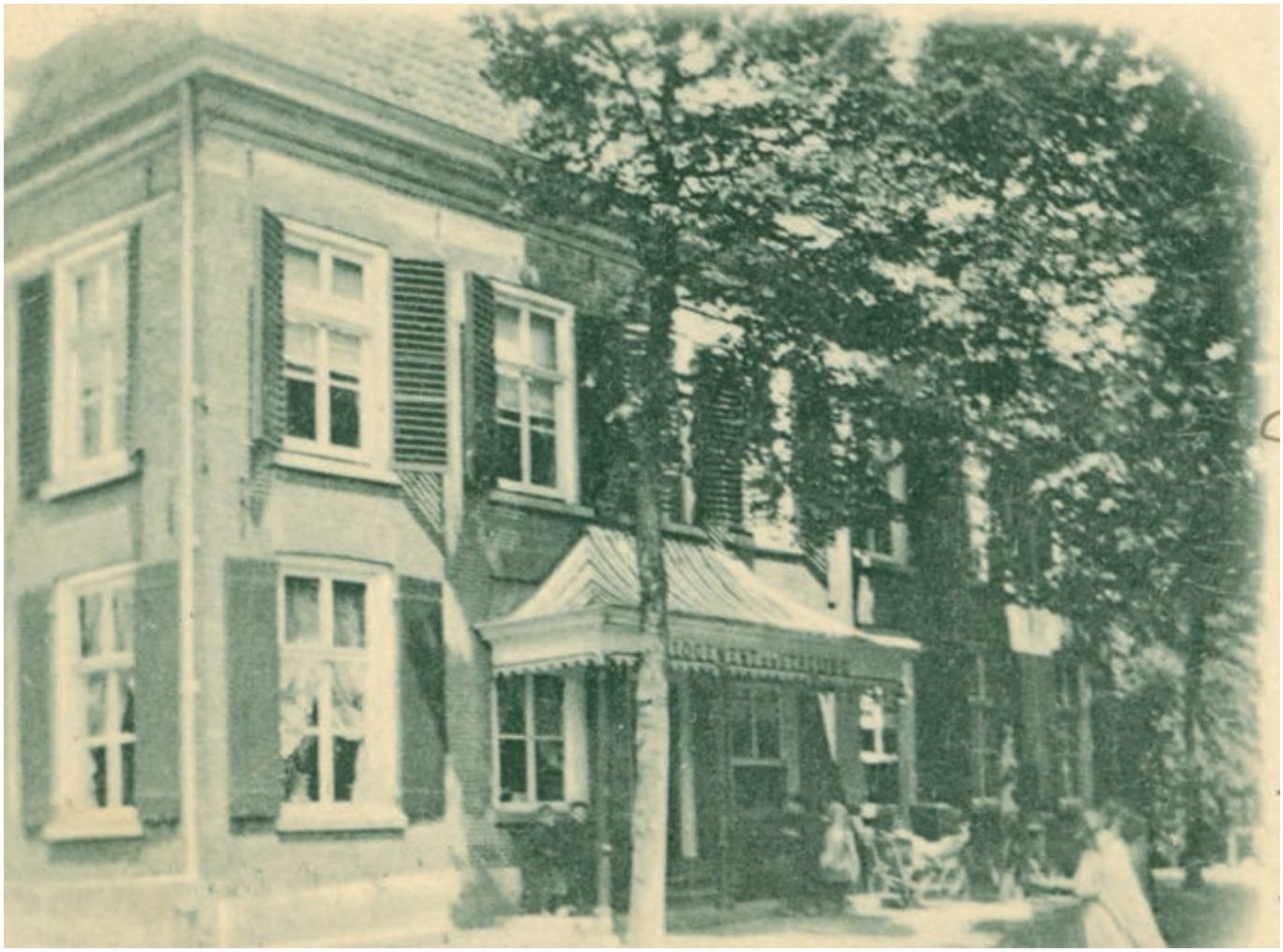

De Gouden Karper omstreeks 1900.

Uit: 'Een reisje met de stoomtram van Arnhem naar Isselburg'.

Een nieuwe dynastie

De familie Hupkes pacht De Gouden Karper tot april 1921. Na 40 jaar vinden zij het mooi geweest. Dan treden op 11 april 1921 een ambitieuze bakkerszoon uit Doesburg en een boerendochter uit Wijnbergen aan: Gerrit Jan (Jan) Remmelink met zijn echtgenote Hendrika J. (Riek) Wentink nemen de pacht over van de familie Hupkes. In 1940 zucht de adellijke familie Van Rechteren Limpurg

In 2015/2016 werd bij De Gouden Karper deze 16e eeuwse tonput opgegraven.

Balans, Warmte en Rust

Hoofd hart handen

Wineke Schoonbeek
Uitwendige Therapie

Dorpstraat 18, 6998AB Laag-Keppel
06 - 31 798 272
Hoofdharthanden1@telfort.nl
www.hoofd-harthanden.nl

Hendriks

Administratie
Belastingadviseurs

Oranjesingel 4 te Doesburg
tel. 0313 - 479100

Kunstschilder
Ben van de Roer
T: 0314–84 96 85 /
M: 06-555 64 220
E: benroer80@gmail.com

autoschade
Frits Bloemen

• Wij repareren voor alle verzekeringsmaatschappijen
• Vervangend vervoer • Ruitservice
• Uitdeuken zonder spuiten • 24 uur bereikbaar

FABRIEKSTRAAT 20B • 7005 AR DOETINCHEM • TEL.0314-340637 • WWW.FRITSBLOEMEN.NL

Achmea Schadeservice
FOCWA EUROGARANTBEDRIJF
SCHADE GARANT
GLAS GARANT
UNIVÉ VERZEKERINGEN Univé Schade Service

in Hummelo onder de fiscale aanslagen voor successie. Er is geld nodig en Jan Remmelink ziet zijn kans schoon om als pachter De Gouden Karper te kopen van Sweder graaf van Rechteren. Hoe het die 100 jaar met de familie en De Gouden Karper is gegaan, kunt u lezen in de jubileumuitgave die speciaal voor het eeuwfeest door de familie wordt uitgegeven.

Tot slot

De Gouden Karper staat als nummer 22.802 op de Rijksmonumentenlijst. Het is in Empirestijl gebouwd. Maar wanneer? De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed houdt het op de eerste helft van de 19e eeuw. Maar SOB Research vermeldt in haar rapport over de opgravingen in het centrum van Hummelo (2015/2016) dat het na 1817 gebouwd zou moeten zijn. Zij wijzen er op dat het gebouw er op de Kadastrale Kaart (Minuutplan) uit 1817 qua vorm anders uitziet dan anno 2021. Ook stippen de archeologen aan dat de vondst van een 16e-eeuwse tonput voor de huidige entree van De Gouden Karper erop kan wijzen dat de oorspronkelijke Carp verder van de weg kan hebben gestaan. Aardig is wel dat de vondst van deze tonput een krachtig fysiek bewijs is voor de aanwezigheid van de bierbrouwerij. De gevonden ton is namelijk een bierton. Bij de opgravingen werden ook veel kapotte tabakspijpen gevonden. Als er in de 19e eeuw nieuw zou zijn gebouwd dan zou de oude Carp moeten zijn gesloopt. Derk Willem Nijenhuis zou dan opdrachtgever zijn geweest. Er is echter over sloop noch aanbesteding noch ingebruikname iets terug te vinden in de archieven. We houden het tijdstip van de bouw daarom voorlopig op eeuwen geleden.

Gouden Karper omstreeks 1920.

Bronnen en hulp

- Zonder de fantastische en persoonlijke hulp van de medewerkers van het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers, het Gelders Archief, het Regionaal Archief Zutphen, het Noord-Hollands Archief, het Doesburgs Stadsarchief en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed had dit artikel niet geschreven kunnen worden.
- De beste aanzet voor nader brononderzoek was een studie van drs. F.W.J. Scholten die in 1981 in opdracht van wijlen Caspar Frederik Hendrik Eduard Maria Ridder de van der Schueren het spinrag in de archieven terzijde schoof en op zoek ging naar de oorsprong van De Gouden Karper. De familie Remmelink heeft een map van deze studie waar ik dankbaar gebruik van mocht maken.
- Krantenbank Delpher van de Koninklijke Bibliotheek leverde prima informatie.
- Het lukte via persoonlijke hulp van de Koninklijke Bibliotheek om een interview met wijlen Caspar Ridder de van der Schueren over deze materie in de Graafschapbode van vrijdag 5 maart 1982 terug te vinden. De oplages uit die tijd zijn nog niet gedigitaliseerd toegankelijk via Delpher, maar zo lukt het ook.
- Rinus Rabeling stond mij terzijde voor antwoorden als het weer eens ging om lastige vragen.
- Alex Koster (Stadsarchief Doesburg) en Eelco Blokdijk (Historische vereniging Stad en Ambt Doesborgh) hielpen bij het vertalen van de oudste tekst over de Gouden Karper uit 1642. Een soort *'Hebban olla vogala nestas hagunnan hinase hic anda thu,wat unbidan we nu?'*- moment! Zoekt u vooral dit citaat na. Het is de oudste tekst in het Nederlands.
- Kadaster. Het doet geen onderzoek voor niets, maar als ze aan de slag gaan dan doen ze het goed.
- Rapport SOB Research: *Archeologische begeleiding rioolaanleg Dorpsstraat Hummelo door J.E. van den Bosch en N.T.D. Eeltink. Het bevat de resultaten van archeologisch onderzoek bij de reconstructie van de riolering (2015/2016) in het centrum van Hummelo.*
- Voor de olijke noot in droge kost: het Elfstedentochtlied van Herman Finkers komt uit zijn theatershow *EHBO is mijn lust en mijn leven.*

Tekst: **Henk ten Zijthoff**
Foto's: **Wim van Hof**

Goede rookworst behoeft geen krans!

De tijd van stevige stamppotten, aangekleed met een sappige rookworst, is alweer een tijdje aangebroken. Maar wat is eigenlijk een rookworst en hoe wordt zo'n worst gemaakt. Mooi moment voor een gesprek met de laatste rookworstenmaker van Hummelo. We gaan op bezoek bij Benjo Bolt (75). Naast gepensioneerd slager ook een zeer verdienstelijk veteraan in de motorcrosswereld.

Rookworst maken gaat terug op geheime recepten binnen generaties slagersfamilies?

Benjo kan er hartelijk om lachen: 'Voor mij gaat dat niet op. Ik heb het natuurlijk wel geleerd van mijn vader, die ook slager was. Maar in mijn tak van de familie was het slagersvak geen traditie van vader op zoon. Mijn vader kwam oorspronkelijk uit het Groningse Zoutkamp en niet uit een slagersfamilie. In zijn jonge jaren waren de tijden in Noord-Groningen erg schraal: armoede en slechte werkgelegenheid. Hij zag eens een advertentie van een slager in Den Haag die personeel vroeg. Je kon daar aan de slag en het slagersvak leren. Er waren voorwaarden aan verbonden. Het treinkaartje voor de reis naar Den Haag werd vergoed. Je mocht blijven als je binnen een maand accentloos en zonder fouten Nederlands sprak en aantoonbaar talent voor het vak had. Voor mijn vader betekende het dat hij zijn Groningse accent binnen een maand grondig moest afleren. Anders moest hij terug naar Zoutkamp en het treinkaartje terugbetalen aan de baas. Hij redde het! Hij sprak daarna uitsluitend zuiver Nederlands, ook toen hij de slagerij in Hummelo had. Via Lochem en Doetinchem kwam hij terecht in Laag-Keppel waar hij een slagerij voor varkens- en rundvlees begon. Slagerij Jacobs zat ook in de Dorpsstraat, maar die had alleen rundvlees. In augustus 1936 werd de kleine slagerij in Keppel verruild voor slagerij 't Molenaarshuis aan de Keppelseweg in Hummelo. Daar leerde ik als jonge jongen de eerste beginselen van het vak.'

Ook het maken van worsten?

'Dat is een verhaal apart. Ik heb mijn vader wel geholpen bij het maken van allerlei soorten worst maar de echte kneepjes leerde ik in Nijmegen. Ik werkte daar bij Etman, een groot slagersbedrijf. Etman had onder andere het Radboudziekenhuis als grote klant. Etman zelf was geen aardige kerel maar hij mocht mij op de één of andere manier. Ik gaf mijn ogen in die tijd goed de kost en deed via hem ontiegelijk veel vakkennis op. Hoe je het beste vlees uitzoekt in het slachthuis; ik mocht met hem mee. Etman had ook een uitstekende worstmakerij en

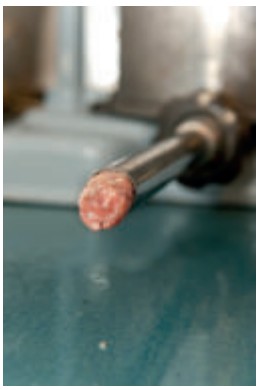

daar leerde ik het vak van een Duitse worstenmaker die op het punt van pensioen stond, een prima vakman. Ik werkte een maand met hem samen. Voor mij nu bijna onvoorstelbaar maar toen maakte ik per week 51 soorten worst, hammen en andere vleeswaren. Dat was echt keihard werken. Maar toen moest ik in dienst, want eh... ik was in loondienst! Was ik bij vader in de zaak gebleven had ik vrijstelling gehad. Kan gebeuren! Ik kwam in een kazerne in Grave terecht. In de keuken van de Werktroepen. Ik hoefde me daar alleen bezig te houden met vleesbereiding voor de militairen en kon in Nijmegen blijven wonen.' Brede grijns: 'Om 5 uur 's morgens beginnen in Grave en als ik klaar was in de kazernekeuken dan als de bliksem naar Etman en dr'an! Ik had een goed netwerk in de vleeshandel en mijn dienstmaten in Grave kregen uitsluitend kwaliteitsvlees! Ik leerde de kneepjes van de handel zelfs nog beter kennen en had een prima diensttijd. Toen die erop zat, stond ik in dubio. Ik wilde niet terug naar Etman en ik kon een slagerij overnemen in Arnhem. En een garage! Auto's en motoren waren mijn passie, dus wat was wijs? Het gedoe rond de garage duurde mij te lang. Ik hakte de knoop door. Er moest brood op de plank en ik was goed geworden in mijn vak als slager. Dus werd het de slagerij in een volkswijk in Arnhem. Daar heb ik in de omgang met de klanten minstens zoveel geleerd als het om menselijk handelen en gedrag gaat. Nog altijd veel profijt van deze kennis en ervaring!'

Nu naar het recept Benjo: wat maakt een rookworst tot een goede rookworst?

Hij gaat even naar de keuken en snijdt stukjes eigengemaakte rookworst af. 'Proef maar.' Uw schrijver neemt de proef op de som: heerlijk! 'Maar', zegt Benjo: 'Over smaak valt niet te twisten. Ik heb daarom een werkmethode voor de rookworst die altijd hetzelfde is. Je houdt van die rookworst of je houdt er niet van. Hou je er niet van, dan vind ik dat prima. Ik heb over een smaakvoorkeur geen oordeel. Bij mij wordt de rookworst altijd van varkensvlees gemaakt. In de verhouding 1/3 kinnenbak en 2/3 varkensschouder. Ik voeg kruiden toe. Deze mix gaat in varkensdarm en dan gaan de worsten de rookoven in. Ik rook de worsten op de ouderwetse manier: koud roken met zaagsel. Ik let daarbij vooral op het weer. Als het mistig of nevelig weer is dan wil de rook niet goed trekken. Dus niet aan beginnen dan! Mijn methode verschilt van die van mijn vader. Die liep zijn koelcellen na en gebruikte verschillende stukken vlees om worst van te maken. Als een restproduct. Iedere keer een iets ander textuur en iets andere smaak. Ik doe het anders: ik werk met een vast recept. Mijn worst smaakt altijd hetzelfde. Daar hou je van of je houdt er niet van: even goede vrienden!'

Hoe ziet je markt er momenteel uit Benjo?

Ik word meegenomen naar de werkplaats en Benjo legt uit: 'In Arnhem verkocht ik met gemak zo'n 700 rookworsten per week. De machines voor zulke hoeveelheden heb ik niet meer. Bij ons huis in Hummelo had ik een werkplaats waar ik rookworst maakte voor liefhebbers. Maar na onze verhuizing naar een iets kleiner huis in Hummelo ben ik daarmee gestopt. Het is zwaar en intensief werk en ik ben wat worsten maken betreft een beetje perfectionistisch. Ik maak nu enkel en alleen nog rookworst voor de familie. Dat is voor mij nog prettig om te doen. Ik zie bij mijn kinderen en kleinkinderen geen animo om het vak van mij over te nemen.
' Benjo lacht: 'De laatste rookworstenmaker van Hummelo? Ach, daar treur ik niet om. Ik kan mijn rondjes draaien met de crossmotor en ik ben hartstikke blij dat ik dat nog kan. Zelf heb ik momenteel geen motor meer, maar ik heb twee hele goede sportvrienden: Peter Bergsma en mijn neef Bernard Siebelink hebben me weer aan het crossen gekregen, mijn passie. Op hun motoren mag ik er op de Heksenplas stevig tegenaan. Man, man, als veteraan geniet ik daar nog ouderwets van!

Tot slot

De 19e-eeuwse Duitse eenwording was te danken aan toenmalig rijkskanselier Otto von Bismarck. Hij schreef: *Je weniger die Leute davon wissen, wie Würste und Gesetze gemacht werden, desto besser schlafen sie*. Voor wat betreft 's lands wetten zit Bismarck er nog steeds niet ver naast. Maar het gesprek met de laatste rookworstenmaker van Hummelo heeft mijn nachtrust geen moment verstoord en levert alleen maar meer waardering op voor de kennis en kunde van mensen die het ambacht, zo u wilt hun vak, verstaan!

Serene rust tijdens Lichtjesavond van Uitvaartverzorging Patrimonium Doesburg

Iedereen in Doesburg en omgeving kent Patrimonium als uitvaartonderneming. Maar velen weten niet dat de Doesburgse uitvaartverzorging een vereniging is en dus geen winstoogmerk heeft. Ook met de jaarlijkse Lichtjesavond onderscheidt Patrimonium zich van reguliere uitvaartorganisaties.

Wie wil, kan vooraf zijn uitvaart volledig kosteloos bespreken en alle wensen vastleggen. 'We geven eerlijk en objectief advies ongeacht je geloof of verzekering', benadrukt Nelleke Kempers, verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering binnen Patrimonium. Ook na een uitvaart zijn Nelleke en haar collega's er voor nabestaanden om hen bij te staan bij het regelen van de financiële zaken en rouwverwerking. Nelleke: 'Rouw is heel persoonlijk en niet na een jaar over. Rouw erkennen is heel belangrijk voor de nabestaanden. Daarom bellen we een paar weken na de uitvaart de contactpersoon van de nabestaanden ook altijd om te horen hoe het gaat en of er nog vragen zijn.'

Verdriet delen

Het team van Patrimonium Doesburg merkte dat nabestaanden een duidelijke behoefte hebben om hun verhaal te delen. Zo ontstond vier jaar geleden Lichtjesavond; een bijeenkomst in de Martinikerk begin november voor iedereen die ooit een dierbare is verloren, met aansluitend een samenzijn op de algemene begraafplaats en de katholieke begraafplaats. 'Sindsdien organiseren we dit jaarlijks. De bijeenkomst in de kerk is niet religieus en juist bedoeld voor iedereen die zich welkom voelt. Met moderne muziek en gedichten wordt voor alle dierbare overledenen een kaarsje aangestoken. Daarna gaan we naar de begraafplaats toe. Met zovelen daar staan op een prachtige verlichte begraafplaats met allemaal een graflichtje in onze hand, dat is echt heel bijzonder. Er is dan altijd een serene rust. Rouw is heel persoonlijk, maar die avond ben je samen met mensen die ook verdriet hebben', vat Nelleke de Lichtjesavond samen.

Uitsluitend de bijeenkomst in de kerk bijwonen kan, alleen naar de begraafplaats toe kan, maar aan beide deelnemen mag ook. 'Daarin ben je helemaal vrij. We organiseren dit voor iedereen, want rouw en verdriet verbindt mensen ongeacht je geloof.'

Patrimonium Doesburg is 24 uur per dag, 7 dagen in de week, ook op zon- en feestdagen bereikbaar om een overlijden te melden op 0313-47 49 09.

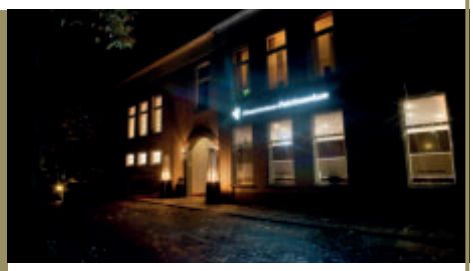

Uitvaartverzorging Patrimonium Doesburg
Meipoortstraat 74
6981 DL Doesburg
T: 0313-47 49 09
(dag en nacht bereikbaar)
E: info@patrimoniumdoesburg.nl

Tekst: **Ceciel Bremer**
Foto: **Jamie de Vries**

Theo Mennings, trainer 2e elftal: 'Een dorpsclub past bij mij'

Na een lange loopbaan als hoofdtrainer van tal van clubs in de regio koos Theo Mennings dit seizoen bewust voor een baan als trainer van ons tweede elftal. Een kennismaking met deze horecaman uit Nieuw-Dijk.

'Eigenlijk ben ik een Sprinkhaan', zegt Theo doelend op voetbalvereniging Sprinkhanen uit zijn woonplaats waar hij ooit begon met voetballen. Daarna maakte hij de overstap naar het tweede elftal van De Graafschap, vervolgens weer naar Sprinkhanen om tenslotte op zijn 34e zijn voetballoopbaan in Loil te eindigen. 'Tja, ik heb twee slechte knieën en moest echt stoppen', blikt Theo terug. Met een trainersdiploma op zak vond hij binnen een half jaar een baan als hoofdtrainer bij Aerdt. 'Voor mij was dat echt uitproberen; vind ik het vak van hoofdtrainer leuk genoeg of stop ik er na een paar jaar mee. Maar blijkbaar wel, want daarna heb ik 20 jaar lang altijd een club gehad', lacht de coach van het tweede elftal.

Gemoedelijke sfeer

NVC, 't Peeske, Groessen, Rijnland en Loil volgden. 'Bij Loil was ik in het seizoen 2019/2020 bezig aan mijn zesde en laatste seizoen. Hoofdtrainer worden van een club wilde ik na 20 jaar echt niet meer, dat kost veel tijd en energie. Maar het trainersvak definitief vaarwel zeggen… ik twijfelde; misschien de A-jeugd trainen of een tweede elftal. Toen kwam de vacature van HC '03 voorbij en ben ik hier in gesprek gegaan. Het gevoel was direct goed', vertelt Theo. Wat is dan dat gevoel? Theo denkt na en zegt dan: 'Ik heb bij veel dorpsclubs gewerkt en dat is HC '03 ook. Dat past gewoon bij. De beheerder van de kantine die mij kent en een praatje maakt, de vaste supporters die mij kennen… natuurlijk maakt het uit hoe je je zelf opstelt maar het is het gemoedelijke dat mij zo aanspreekt. Binnen een paar weken had ik hier al wel het idee: ik voel me thuis.'

In de luwte

De keuze voor trainer van het tweede elftal liep nagenoeg gelijk met Theo's keuze voor een andere baan. Als manager horeca op twee vakantieparken maakte hij lange dagen, droeg hij een grote verantwoordelijkheid met zich mee en moest hij regelmatig na de wedstrijd op zondag direct door naar zijn werk. Dat wilde hij niet meer. Hij koos voor een baan in de luwte zodat er meer tijd overbleef om met zijn vrouw en zoon (13) door te brengen. Erg blij is hij dan ook met zijn baan bij Thermen Bussloo. 'Dat is horeca zoals horeca bedoeld is, waar we nog echt de tijd nemen voor onze gasten.'

Ambities

Met zijn nieuwe baan heeft Theo op zondag ook meer tijd over na de wedstrijd. 'Want een biertje drinken met de jongens na afloop vind ik ook heel belangrijk', laat hij weten. Plezier en leergierigheid staan bij hem in het voetballen voorop. 'De ontwikkeling volgen van jongens vind ik erg mooi maar ambities heb ik ook. Ik ben hier net begonnen en moet de club nog een beetje leren kennen maar ik zou heel graag bij de eerste vijf willen eindigen aan het eind van het seizoen met dit team. Hoewel we er veel jongens bij hebben die doordeweeks niet kunnen trainen en alleen op zondag komen voetballen, moet dat met een beetje geluk haalbaar zijn. Het komende jaar gebruik ik in ieder geval ook om de club beter te leren kennen en dan zien we wel hoe het loopt', zegt hij tot besluit.

Hendriks
Verzekeringen & Hypotheken
Oranjesingel 4 te Doesburg
tel. 0313 - 484025

Huidverzorging & Nagelstyling
Dineke Pelgrom
Mooie, sterke nagels met Shellac
Hulsevoortseweg 7
6996DG Drempt
M: 06-12694970
E: info@dinekepelgrom.nl
I: www.dinekepelgrom.nl
NU 10% KORTING

DE Honda specialist van de Achterhoek!
Autobedrijf
Bergsma
- Verkoop van nieuwe en gebruikte auto's
- Reparatie en onderhoud van alle type auto's
- APK keuringsstation
- Schade reparatie & expertise
- Airco service

Autobedrijf Bergsma
Dorpsstraat 27, Hummelo
tel. 0314-381660
www.bergsmahummelo.nl
info@bergsmahummelo.nl

HOVO

Achterhoek & Liemers

HOVO A&L organiseert in Doetinchem cursussen in collegevorm, gericht op mensen vanaf 50 jaar. HOVO Achterhoek en Liemers is onderdeel van Iselinge Hogeschool te Doetinchem.

Het uitgestelde cursusprogramma van het cursusjaar 2020-2021 omvat de volgende vakgebieden:

- Amerikaanse geschiedenis
- Architectuur
- Biologie
- Economie
- Engelse geschiedenis
- Europakunde
- Filosofie
- Geologie
- Geschiedenis van de Eerste Wereldoorlog
- Geschiedenis van het christendom
- Geschiedenis vanuit vrouwelijk perspectief
- Het Midden-Oosten
- Joodse cultuur
- Klassieke literatuur
- Klimaatwetenschappen
- Kunstgeschiedenis
- Muziek
- Psychologie
- Religiewetenschappen
- Russische cultuurgeschiedenis
- Sociale geschiedenis

Voor uitgebreide informatie en inschrijven, zie de website www.hovo-al.nl

Foto: **Duncan de Fey**

Lekker kleine overheid

We hebben er eeuwen over gedaan om een beetje beschaving voor elkaar te boksen, maar als je het met de meeste landen en alle andere tijden vergelijkt beginnen we het nu eindelijk aardig voor elkaar te krijgen. Het bezit is niet meer van enkele schatrijke edelen die de rest van de bevolking in bittere armoede laat leven, er worden geen hoofden meer afgehakt in wetteloosheid, er wordt niemand meer op een brandstapel gegooid als je zegt dat de aarde rond is of, nog erger, dat God misschien niet bestaat, er is democratie, er is een sociaal vangnet, enzovoort. Met onze gezondheidszorg hebben we de gemiddelde leeftijd weten te verdubbelen en in 40 jaar extra leven kan je aardig wat schik maken.

En nu we dat allemaal eindelijk hebben bereikt, willen we weer terug naar een kleine overheid. Minder uitgaven, minder ambtenaren, minder bureaucratie en privatiseren van overheidsfuncties. Dat klinkt allemaal heel mooi, een kleine overheid, maar ik ga een poging doen uiteen te zetten waarom dit helemaal niet mooi is.
We willen goed onderwijs bijvoorbeeld, maar we moeten in de praktijk bezuinigen, dus het gevolg is: verschraling, lerarentekorten, kinderen zitten met 33 in een klas, leraren worden te slecht betaald en het gevolgd daarvan is verloop, ziekteverzuim en klassen die noodgedwongen naar huis gestuurd worden. Hierdoor is de kwaliteit minder, maar zijn de kosten niet lager, want al die lapmiddelen kosten vaak meer dan de bezuinigingen opleveren. De politie, de gezondheidszorg, de cultuursector, de wetenschap, het leger, de belastingdienst, het milieu, de zorg voor onze ouderen: allemaal hetzelfde verhaal. De recente toeslagenaffaire is precies zo'n voorbeeld. Bij justitie duren rechtszaken soms jaren die weken hadden kunnen zijn; er is er geen tijd en geen geld, met alle gevolgen van dien.

In navolging van despoten als Trump en Bolsonaro, die hun pijlen richten op het afbreken van de overheid, oftewel het 'slechte' establishment, wat op zich al debiel is als je zelf de overheid bent, zijn er in Nederland ook steeds meer politieke partijen die een kleine overheid hoog in het vaandel hebben staan: alle rechtse partijen, de liberale VVD, het CDA en alle populistische partijen; een kleine overheid roemen is eigenlijk al populisme an sich. Partijen die zeggen dat zorg, milieu en onderwijs belangrijk zijn en er na de verkiezingen op gaan bezuinigen en een kaalslag aanrichten die achteraf alleen maar meer kost; wie trapt daar anno 2021 nog in? Nou, wij dus.
We moeten dus beseffen dat een fatsoenlijke overheid een prijskaartje heeft. En wie moet dat betalen? Heel simpel: de rijken en de grote bedrijven, degenen die de lasten kunnen dragen. Een soort verzekeringspremie voor beschaving. Voor het betalen van meer belasting sta ik vooraan in de rij, en ik denk dat ik daar niet de enige in ben. Maar ook al hebben ze er geen zin in, daar hebben we democratie voor. Het is des te frappanter dat een derde(!) van de bevolking die door dit beleid niet goed meer mee kan draaien regelmatig zelf op een van de partijen heeft gestemd die deze kaalslag aan hebben gericht, of helemaal niet hebben gestemd. Trap er dus niet in mensen.

Er is geen enkel land ter wereld waar een kleine overheid ooit goed gewerkt heeft. Amerika, *land of the free*? Nou, neem een kijkje op de scholen, in de (publieke) ziekenhuizen, check het zwerfaval, de daklozen en verrotte infrastructuur en je kunt zien wat een kleine overheid in de praktijk betekent.
Je naaste zou maar geopereerd moeten worden en niet terecht kunnen in een ziekenhuis, in aanmerking moeten komen voor psychische hulp. Of de politie moet machteloos toezien dat ze je niet kunnen helpen. Of er is geen tijd meer om je moeder te verzorgen. Noemen we dat beschaving? Ik niet.
Een kleine, zakelijke, goedkope overheid? Dank je de koekoek.

Fijne feestdagen!

van **Gijs**

Gijs Jolink (50) is bekend van de voormalige band Jovink & the Voederbietels en is mede-eigenaar van Feestfabriek, Alles Komt Goed BV, die o.a. de Zwarte Cross en Mañana Mañana organiseert.

Foto: **Fred van Daalen**

Dorpskerk, Hoog-Keppel

Tekst: **Betty Blikman-Ruiterkamp**
Foto's/afbeeeldingen: **Delpher, collectie Rinus G.M. Rabeling**

Arrestantenlokaal aan de Greffelinkallee te Hummelo.

Perikelen in de gemeenteraad van Hummelo en Keppel

Het arrestantenlokaal

Een arrestantenlokaal leverde in een gemeenschap altijd stof tot praten op, vooral als er iemand in opgesloten was. Maar het lokaal in Hummelo spande de kroon, al ver voordat het gebouwtje gerealiseerd was. Er is geen periode geweest met meer krantenberichten over een onderwerp uit dit lieflijke dorp, dan tussen 1921 en 1925 over het Arrestantenlokaal. Het zal weinig interessant voor de lezer zijn om de verslagen hiervan op de voet te volgen, maar misschien valt dit mee als de grote lijn wordt geschetst. Wat ik hier zal trachten te doen…

Het begin

In de raadsvergadering van april 1921 werd voor het eerst besproken of er een arrestantenlokaal in de gemeente moest worden gebouw of ingericht. Er was al een arrestantenlokaal aanwezig in de gemeente Hummelo en Keppel. Deze bevond zich in de kerktoren van Hoog-Keppel. Iemand had in genoemd jaar een fiets gestolen in Laag-Keppel, werd opgepakt en in het lokaal opgesloten. Helaas was hij twee dagen later op eigen initiatief vertrokken. Het was duidelijk dat het verblijf in Hoog-Keppel verbeterd moest worden en misschien moest er in Hummelo zelf ook een cachot komen. Je kon de veldwachter of jachtopziener, die iemand in de kraag had gevat, niet te ver laten sjouwen met een onwillige gevangene. Het plan was om hiervoor een stukje grond van kasteel Enghuizen aan te kopen, maar toen bleek dat het gebouwtje ongeveer 3.500 gulden zou kosten, stemde bijna de hele gemeenteraad tegen, vanwege de hoge kosten. Het plan ging dus de ijskast in.

Maar in november 1922 begon Gedeputeerde Staten (GS) van Gelderland op een arrestantenlokaal in Hummelo aan te dringen. Het zou zeer wenselijk zijn dat de raad geld beschikbaar stelde om dit te realiseren. Burgemeester J.I. Cordes had GS al meegedeeld dat hiervoor geen geld disponibel was. Toch opperde Cordes in de raadsvergadering de mogelijkheid om hiervoor een lening af te sluiten, met een jaarlijkse aflossing van 100 gulden. Ook daar voelde de meerderheid van de raad niet voor. Een arrestantenlokaal in Hummelo werd overbodig gevonden, die in Hoog-Keppel was immers goed opgeknapt. En die 100 gulden moest immers elk jaar weer opgehoest worden. Men besloot af te

Jan Isaac Cordes (10 oktober 1884- 6 juni 1974).

wachten wat er van bovenaf zou worden opgelegd. Dan was er nog tijd genoeg. Er werd (op 1 stem na) unaniem besloten om niet op de eis in te gaan.

In 1923 werd het bedrag, dat op de gemeentebegroting stond voor de bouw van het arrestantenlokaal, geschrapt. GS protesteerde hier tegen. Daarom besloot de gemeenteraad twee maanden later om een commissie naar GS te sturen, die het standpunt zou uitleggen. Deze bestond uit de heren Tenkink, Wiltink en Roordink. Ze drongen in Arnhem aan om de begroting goed te keuren. In juni vertelden ze aan de collega-raadsleden dat ze hun opdracht hadden vervuld en dat het vast wel goed zou komen.

Maar toch stuurde GS de gemeentebegroting weer terug met het verzoek om de post voor het arrestantenlokaal te handhaven. De meerderheid van de raad was niet van mening veranderd en nog steeds tegen. Cordes opperde dat men in beroep kon gaan bij de Kroon. Wiltink vertelde dat hij nogal eens in de krant had gelezen dat, als de raad weigerde om aan een voorstel van GS gevolg te geven, deze er dan niet verder op aandrong. Waarschijnlijk zou het niet nodig zijn om in beroep te gaan bij de Kroon, zei hij geruststellend. Tenkink viel hem bij en zei dat hij de indruk had gekregen dat GS er niet meer op aan zou dringen. En nu deden ze dit toch weer. Wat een dwingelandij! Na enige discussie werd het voorstel van GS verworpen.

Andere mensen, dezelfde meningen

Een maand later waren er vijf nieuwe raadsleden bijgekomen: Alferink, Van Hoogenhuijzen, Koenders, Eggink, Reuvekamp en Klokman. De begroting van 1923 was nog steeds niet goedgekeurd door GS. Deze lichtte nogmaals toe dat een geldlening geen probleem zou zijn en vooral dat een arrestantenlokaal in Hummelo noodzakelijk was voor de openbare orde. Daarom was de onthouding van de goedkeuring terecht. Hierop besliste de raad dat ze in beroep zouden gaan. Tenkink brieste dat het lokaal er niet zou komen, ook niet als de Kroon (rijksoverheid, red.) de bouw eiste. En men voegde de daad bij het woord. De krant (Graafschapbode) schreef en passant dat deze bewering waarschijnlijk voortkwam uit het feit dat het gemeentebestuur geen grond bezat voor de bouw van dit object. In januari 1924 verklaarde ook de Raad van State het beroep van de gemeenteraad ongegrond. Vooral vanwege de openbare orde moest er beslist een arrestantenlokaal gebouwd worden in Hummelo. De gemeenterekening van 1922 werd goedgekeurd door GS, maar op die van 1923 moest hiervoor dan het bedrag van 2.000 gulden worden geplaatst. Hierna volgde sluiting der openbare vergadering en ging deze in een geheime over.

HUMMELO EN KEPPEL, 23 Mei
Door Burg. en Weth. dezer gemeente is den bouw van het arrestantenlokaal gegund aan: B. Garretsen te Hummelo het metsel- en timmerwerk en H. Kormelink te Drempt het verfwerk. Het wordt gebouwd aan de Greffelink-allee te Hummelo naatst het lijkwagenhuisje.

Zutphensche Courant, 24 mei 1924.

Hoe bestaat het!

Tijdens de vergadering van 11 april 1924 vroeg Eggink argwanend of het klopte dat het arrestantenlokaal gebouwd zou worden aan de ingang van de Greffelinkallee. Een slechte plek, volgens hem. Drie weken later plaatste de krant het volgende bericht: *De burgemeester heeft de aannemers in de gemeente aangeschreven om in te schrijven op de bouw. De biljetten moeten op 26 april ingeleverd zijn, het terrein aan de Greffinkallee was al uitgezet.* In de volgende raadsvergadering besloot men om nogmaals GS te verzoeken om op hun beslissing terug te komen. Het voorstel van B&W tot aankoop van de grond werd met algemene stemmen verworpen. Tijdelijk wethouder Van Hoogenhuijzen was tegen, want hoewel hij in beginsel tegen het lokaal was, wist hij dat als de Kroon heeft beslist, er geen weg terug is. Maar Reuvekamp wist zeker dat de regering wel vaker terugkwam op een besluit. Een kleine maand later was de bouw van het arrestantenlokaal echter gestart. In de begrotingsvergadering van 27 juni 1924 vroeg raadsvoorzitter Cordes om een lening af te sluiten voor de bouw. De lont in het kruitvat! Men reageerde fel. Reuvekamp: 'Wanneer GS een arrestantenlokaal wil hebben, moeten ze zelf maar voor geld zorgen'. Wiltink vroeg of B&W de grond aangekocht had of was het particulier eigendom? Maar de voorzitter gaf geen inlichtingen en stelde voor om het voorstel van B&W tot het aangaan van een geldlening in stemming brengen. Klokman en Wiltink, zichtbaar opgewonden, interrumpeerden. Maar Cordes deelde mee: 'We

Installatie van burgemeester J.I. Cordes op 1 september 1920.
Ongeveer in het midden burgemeester Cordes en mevrouw R.J. Cordes-Royer met links daarnaast dr. Westerbeek van Eerten. De twee bloemenmeisjes rechts zijn Mina Greven en Riek Backer.

Greffelinkallee Hummelo omstreeks 1925 in de richting van de Dorpsstraat.

Villa Lodewijk, voorheen Caudrie, burgemeesterswoning aan de Greffelinkallee te Hummelo.

hebben opdracht gekregen te bouwen!' Wiltink constateerde: 'Er is gehandeld in strijd met de wet!' Het voorstel van B&W werd in stemming gebracht en verworpen met 8-2. Wiltink adviseerde de raad om rechtskundig advies in te winnen. Klokman stelde: 'De raad heeft de portemonnee. Wij geven geen geld. De burgemeester betaalt!' Eggink denkt dat er niets meer aan te doen is. Het voorstel om rechtsadvies in te winnen werd aangenomen met 6-4.

Een bijzonder conflict

Het is ingewikkeld om exact te herleiden wat hier gebeurde. Temeer daar de gemeenteraadsnotulen slechts summier de gebeurtenissen vermeldden. De Graafschapbode echter versloeg bijna elke vergadering over dit onderwerp heel uitgebreid. Daar had men een neus voor nieuws. Het was duidelijk dat GS had besloten dat er een arrestantenlokaal moest komen in het dorp Hummelo. De burgemeester ging hierin mee en veroorzaakte daarmee een slepend conflict. De gemeentewet uit 1851 vormde de grondslag voor het lokale bestuur. Het gemeentelijke bestuur bestond vanaf toen uit de gemeenteraad, het college van B&W en het derde bestuursorgaan, de burgemeester zelf. Maar de raad heeft het oppergezag en staat sinds 1851 als eerste macht aan het hoofd van het gemeentebestuur. Toch is de burgemeester de *primus inter pares*, de eerste onder de gelijken. Daar werd het niet eenvoudiger van.

Het stond er!

Inderdaad, in augustus 1924 was het lokaal gereed gekomen. Het stond aan de Greffelinkallee, naast Villa Lodewijk, het woonhuis van het gezin Cordes. Niet lang hierna ontving de burgemeester de volgende brief:

Ondergetekenden, alle raadsleden der gemeente Hummelo en Keppel, zich bezorgd makende over de gemeentefinanciën en wel voornamelijk die voor de bouw van een zogenaamd arrestanten lokaal, vernomen hebbende dat bovengenoemd huisje, in strijd met de gemeentewet door B. en W., aanbesteed en gebouwd op particulieren grond voltooid is, hebben de eer u uit te nodigen de volgende vragen te beantwoorden.
Is het u bekend dat het ongeoorloofd is, dat U of B. en W. gemeentegeld uitgeven om een gebouwtje op te richten op particuliere grond? Is u bereid zorg te dragen dat, hoewel B. en W. het ten onrechte hebben aanbesteed de betaling geschied op zodanige wijze als B. en W. zullen wenselijk achten met dien verstande dat er geen gemeentegelden voor gebruikt worden en de gemeentekas er geen nadeel van ondervindt?

't Welk doende:
G.J. Klokman, G.J. Grossnickel en G.J. Reuvekamp

De burgemeester beantwoordde beide vragen ontkennend, waarna Klokman meldde dat hij zijn beklag zou gaan doen bij GS.

De eerste logés

Inmiddels was het gebouwtje een kleine maand later ingewijd (na de volksfeesten) door twee dronken mannen. De volgende ochtend mochten ze weer naar huis. Meteen daarna werd er ene 'Sammetje' uit Arnhem, die hier aan de boemel was geweest, uit de Oude IJssel gevist. Hij mocht in het nieuwe lokaal weer bij zinnen komen. De weg tussen het water en de rustplaats legde hij af, liggend in een kruiwagen!

Heel bijzonder

Maar hoe verging het de gemeenteraad met dit feit? Men wist inmiddels ongeveer hoe het was gegaan. Cordes, de voorzitter van de gemeenteraad, had een stuk grond aangekocht voor de bouw, buiten machtiging van de raad om en had daarop het arrestantenlokaal, na aanbesteding, laten bouwen. Omdat de gemeenteraad weigerde de grond over te nemen of in schenking te accepteren, was het lokaal verrezen op particuliere grond, wat in strijd was met de wet. Cordes verdedigde zich door te zeggen dat de post ambtshalve op de begroting was geplaatst en dat hij daarom zo mocht handelen. Tenkink zei: 'Als dat zo is, kan de raad wel naar huis gaan!' Ook Klokman reageerde kwaad: 'U hebt u zelf bevoordeeld met gemeentegeld! Op uw grond hebt u dit gebouw neergezet, voor rekening van de gemeente!' Hierop volgde een verhitte discussie. Cordes verdedigde zich zo goed mogelijk, maar de beschuldigingen vlogen hem om de oren: hij was een dief van gemeentegelden, voelde zich boven iedereen verheven, handelde in strijd met de wet en moest het geld terugbetalen.
Nadat deze storm voorbij was overgewaaid, werd nog het volgende vreedzame onderwerp behandeld: er moest enig krediet uitgetrokken worden om vlaggetjes en traktaties te kopen voor de schoolkinderen, want koningin Wilhelmina en haar dochter kwamen naar de Achterhoek en deden ook Hummelo aan. Het was een officieel bezoek. De huisheer, in dit geval de raad had dus te beslissen over de ontvangst, moest de regeling maken en de koningin ontvangen. Zij was een gast van de raad en niet van de burgemeester.

Half januari 1925 ging de soap weer verder

Ten aanzien van het arrestantenlokaal deelde GS - bij monde van advocaat Lehmans - mee dat de bouw op volkomen regelmatige

Gemeentehuis Hummelo en Keppel te Hoog-Keppel, ca. 1925.

rechtmatige wijze heeft plaatsgehad en zijn rechtsgrond vond in de door dit college goedgekeurde gemeentebegroting. Klokman was het er niet mee eens en stelde voor om bij de Kroon protest aan te tekenen. Een stemming hierover leverde het resultaat op: zeven voor en vier tegen. Eggink wilde deze slepende zaak niet langer aanhouden. Hij had spijt. De Kroon had de begrotingspost goedgekeurd 'en dat hebben wij te eerbiedigen'. In april 1925 werd de jaarbegroting behandeld en dat leverde weer veel stof tot praten en verschillende meningen op.

Reuvekamp begreep niet hoe een begroting aangeboden kon worden met een post waar de beide wethouders op tegen waren. 'Niet de raadsleden hebben de gemeentebelangen benadeeld, dat heeft de burgemeester gedaan!' De laatst genoemde zegt dat B&W in de vorige vergadering besloten over te gaan tot verhoging van deze post van

De raadsleden van Hummelo en Keppel bij de ingang van het provinciehuis in Arnhem. Van links naar rechts de heren Grossnickel, Teunissen, Wiltink, Tenkink, Klokman, Alferink en Reuvekamp.

Pedicurepraktijk Pied-à-Terre

PEDICURE EN MEDISCH PEDICURE

Nank van der Boon
De Zuylenkamp 34, Hummelo

Komt ook bij u aan huis!
Vooral voor mensen met DM,
Reuma en COPD

Bel: 06 - 44 50 07 99

ProVoet
Brancheorganisatie voor de Pedicure

BOVAG

AUTOBEDRIJF OVERBEEK

Verkoop nieuwe en gebruikte auto's
Reparatie
Onderhoud en schadeherstel
APK keuringsstation
Airco service
Total tankstation

Dorpsstraat 4 – 6999 AC – Hummelo – tel. 0314-381674
info@autobedrijfoverbeek.nl www.autobedrijfoverbeek.nl

BOUWMARKT DE TOLBRUG

Emmerikseweg 17
7227 DG Toldijk
T: (0575) - 45 16 55
F: (0575) - 45 26 79
E: info@bouwmarktdetolbrug.com
www.bouwmarktdetolbrug.com

De bouwmarkt met vele specialiteiten.

- Persoonlijke bediening en goede service
- Wij denken met u mee en geven graag advies
- Ook uw adres voor propaangasvullingen
- Hout en Plaat op maat
- Vele artikelen per stuk/ per meter verkrijgbaar
- Ongelooflijk veel materialen tegen scherpe prijzen

Toldijk Zutphen-Emmerikseweg 35

Burgemeester Cordes verhuisde omstreeks 1935 naar Rijksweg 75, Laag-Keppel.

1.320 gulden tot 2.604 gulden. Wiltink zegt dat de voorzitter dit alleen administratief wilde doen. Hierover ontstond weer een enorme discussie. De wethouders wilden de post alleen op de begroting plaatsen, als er 1.300 gulden teruggestort zou worden. Maar dat was niet iedereen met hen hem eens. Na langdurig gedimdam besloot men met zeven tegen drie om de begroting niet in behandeling te nemen.
Negentien 19 oktober 1925 vergaderde de gemeenteraad en kwam het onderwerp 'arrestantenlokaal' weer aan de orde bij de behandeling van de post 'onderhoudskosten'. Voor het gebouwtje zou deze post met 15 gulden verhoogd moeten worden. B&W waren van mening dat deze vervelende aangelegenheid vergeten moest worden en dat het arrestantenlokaal eindelijk gewoon opgenomen moest worden in de gemeente-huishouding. Wiltink was er tegen: 'Het was geen gebouw van de gemeente!' Ook kon hij niet begrijpen dat deze woorden uit Klokmans mond kwamen, hij was immers vroeger altijd tegen! Wethouder Klokman zette zijn standpunt uiteen. Volgens hem zweefden men bij GS en in Den Haag om de zaak heen en nu waarschijnlijk nog. Tenkink repliceerde: 'U ook!' Maar Klokman trok zich daar niets van aan. Hij pleitte voor het bijleggen van de zaak en vermeldde nog even tussen neus en lippen door het volgende: 'Bij de Raad van State is mij verweten de opposant te zijn, maar steeds als ik vroeg of de burgemeester in zijn recht stond, bleef men mij het antwoord schuldig. Dat zegt toch iets!' Hij was nog altijd van mening dat het gebouwtje op onwettige wijze tot stand was gekomen. Raadsleden hebben echter de eed afgelegd om de belangen van de gemeente te behartigen en daarom is het verstandiger om te vergeven en te vergeten. Hij wees er nogmaals op dat het gemeentebelang niet gediend is met de aanname van het voorstel. Na stemming om dit onderwerp op de begroting te plaatsen, werd dit goedgekeurd met zeven tegen vier. De voorzitter dankte de voorstemmers namens B&W voor hun medewerking om deze onverkwikkelijke zaak tot een einde te brengen.

Maar toch…

In december 1925 stuurden GS een brief aan de gemeenteraad van Hummelo en Keppel. Elk gemeenteraadslid ontving er een afschrift van. Ook werd deze in de krant geplaatst. De strekking hiervan was: De Hummelose raad had er een potje van gemaakt. De gemeenteraad is de drager van het overheidsgezag en moet het lokaal betalen en deze post op de begroting brengen. Pas dan kan een gemeentebegroting goedgekeurd worden. Het maakte weinig indruk op de raadsleden. De twee wethouders en vijf van de raadsleden schreven vlak voor kerst een brief terug dat ze nooit van mening zouden veranderen. Het in zonde geboren arrestantenlokaal was tegen de wil van de raad gesticht. Het stond op particuliere grond en was dus een particulier gevangenenhuisje. Ze hadden naar eer en geweten gehandeld en zouden de belangen van de gemeentenaren steeds blijven behartigen. Je maintendrai!

Op 11 februari 1926 vond een gesprek plaats in het provinciehuis, tussen de raadsleden, de Commissaris van de Koningin (S. baron van Heemstra) en diens rechtskundig adviseur, de heer Lehmans. Klokman schreef een uitgebreid verslag, dat in de krant werd gepubliceerd. Op de vraag aan de laatstgenoemde was het heldere antwoord: *'De handeling van de burgemeester was in strijd met de wet. Indien de raad weigerde het huisje te aanvaarden, is de burgemeester persoonlijk voor de gelden aansprakelijk.'*
Hij was het dus helemaal eens met de raadsleden. Eindelijk was er duidelijkheid! De burgemeester had, (waarschijnlijk) onder druk van GS, de bouw van het arrestantenlokaal er door gedrukt. Dat had hij niet mogen doen, hij had de mening van de raad moeten respecteren, ook al dacht hij er zelf anders over. Toen de raad bleef weigeren om het arrestantenlokaal op de begroting te plaatsen ontstond het probleem. Die weigering werd elk jaar herhaald. En nog handhaafde GS hardnekkig zijn mening! Ook nu ging men in hoger beroep bij de Raad van State. Aan Cordes werd gevraagd binnen welke termijn dit

IJSBOERDERIJ
DE STEENOVEN
'HET GRAS VAN VANDAAG, IS HET IJS VAN MORGEN'

· VERS BOERENIJS · KOFFIE & THEE ·
· TERRAS & SPEELTUIN ·

• BROEKSTRAAT 2, 6999DE, HUMMELO • WWW.IJSVANDESTEENOVEN.NL •

Atelier Zepp Gerritsen

RIJKSWEG 25, 6996 AA DREMPT
T: 0313-472601
M: 06-13572476
E: fransgerritsen@zeppgerritsen.nl
I: www.zeppgerritsen.nl

Zepp Gerritsen verzorgt workshops, cursussen en bedrijfsuitjes in beeldhouwen, boetseren, bronsgieten en keramiek.

De Gouden Karper

Hotel Café Restaurant

lunchen - dineren - vergaderen - logeren - arrangementen

Dorpsstraat 9 - 6999 AA HUMMELO - Tel.: (0314) 38 12 14
welkom@degoudenkarperhummelo.nl

www.degoudenkarperhummelo.nl

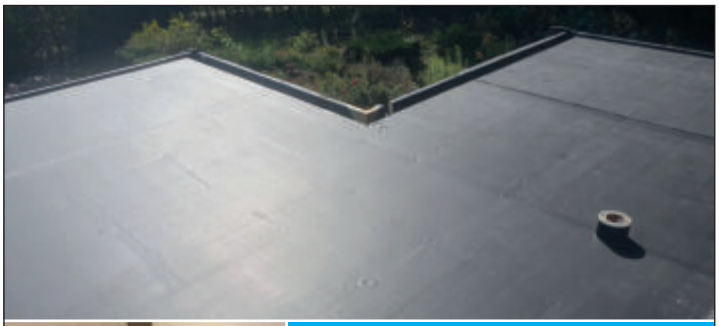
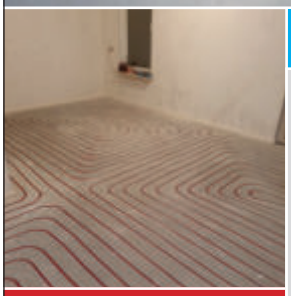

Geniet van kalkvrij/energie-besparend water. Neem een kijkje op onze website voor onze waterontharders .

Dimmendaal Installatietechniek

verzorgt onder andere:
- gas
- water
- electra
- centrale verwarming
- zinken of koperen goten
- dakbedekking
- onderhoud/vervangen van uw cv ketel

Zomerweg 36
6996 DR Drempt
0313 471192
06 83 33 61 57 (afspraken)

info@dimmendaalinstallatietechniek.nl

Grondwerk | Gazon Aanleg | Zaag- en snoeiwerk | Snipperen | Machinaal knotten | Stobbenvrezen | Klepelwerk | Machinaal hagen scheren

Bohyl
Boom-, groen- en landschapsverzorging

Loenhorsterweg 7E - 6999 DT Hummelo
T: 06- 22 21 78 13 E: info@bohyl.nl I: www.bohyl.nl

moest gebeuren. Deze verzekerde hen dat dit 30 dagen was, te berekenen vanaf de kennisneming van het besluit. Dit bleek een verkeerd advies te zijn, met als gevolg dat men te laat reageerde en het beroep vervallen werd verklaard. Men tekende onmiddellijk protest aan bij de Raad van State, en verzocht om een beslissing. Die kwam: het beroep werd niet ontvankelijk verklaard. Cordes werd verplicht om voor de Raad van State te bekennen dat hij de raad over dit onderwerp verkeerd had ingelicht en hij alleen de schuldige was.

Weer naar het provinciehuis

Zelfs in 1926 stond het gebouwtje nog niet op de begroting. Dat moest de eigenaar van het huisje, in dit geval de burgemeester, maar doen volgens de raad. Begin februari 1926 werd er nogmaals een bezoek gebracht aan het provinciehuis. Men wilde expliciet weten of het lokaal in Hummelo op wettige wijze tot stand was gekomen. Advocaat Lehmans, die hen in 1925 had verteld dat de burgemeester toen verkeerd had gehandeld (in strijd met de gemeentewet), had nu een ander inzicht: hij had dit toch wel mogen doen, omdat aan B&W het recht werd geschonken om op een stuk grond te bouwen. Woest waren de Hummelose gemeenteraadsleden! Klokman zei dat hij diverse juristen had geraadpleegd over dit onderwerp, die het hiermee oneens waren. De meningen waren hopeloos verdeeld. Klokman noemde als oorzaak de slechte sfeer in de raadzaal, want de burgemeester had door zijn handelingen veel vertrouwen verspeeld. Eggink wilde met Cordes praten over een verzoening. Klokman was het er niet mee eens, een eventuele verzoening moest van Cordes uitgaan. Aan de kakofonie van woorden, die bijna tweeëneenhalf uur duurde, kwam nauwelijks een einde. Duidelijk was, dat de raadsleden inmiddels wel de noodzakelijkheid van het gebouwtje inzagen, maar dat ze ervan overtuigd waren dat het onwettig tot stand was gekomen. Ook was er gedoe over de goedkeuring van de begroting: als er in de vergadering werd gevraagd of de wethouders het eens waren met de begroting, antwoordden deze ontkennend. Dus was het voor de raad geen wettige begroting. Reuvekamp klaagde over de geringe medewerking van GS om de kwestie voor de Raad van State te brengen. Het kwam zelfs zover dat Tenkink en Wiltink nadien hun ontslag indienden vanwege de houding, opmerkingen en het beleid van de wethouders, geuit tijdens de bijeenkomst in het provinciehuis. Wat een toestand! Maar heel bijzonder: de burgemeester betuigde zijn spijt dat hij het zo ver had doorgedreven. Als hij de gevolgen zou hebben geweten, zou hij er zich voor hebben gewacht.

Het einde van het verhaal?

Dit waren de voornaamste gebeurtenissen rond het arrestantenlokaal. Toch sudderde dit geval nog wat door. De Kroon bemoeide zich er weer mee en Klokman diende een motie in met de strekking: het arrestantenlokaal is geen gemeentelijk eigendom! Deze motie werd door de raadsleden aangenomen en het Koninklijk Besluit voor kennisgeving opzij gelegd. Klokman schreef nog diverse malen uitgebreid over deze kwestie in de krant. De 97 centiare grond onder het arrestantenlokaal werd toch op den duur aan de gemeente overgedragen. Het gebouwtje zelf werd pas in december 1928 definitief op de gemeentebegroting geplaatst! Vooral omdat iedereen het onderwerp helemaal zat was en ook om de sfeer in de raad te verbeteren. Raadslid Alferink verwoordde het zo: 'Vergeef en u zal vergeven worden!'

Nawoord

Het arrestantenlokaal voorzag in een behoefte, want het werd vaak gebruikt. Er tegenover woonde schilder Maandag en zijn vrouw en zij voorzagen de arrestanten van eten en drinken. Ook kwam er later nog een huisje voor de lijkwagen naast het gebouwtje te staan. In de jaren 60 van de vorige eeuw werden beide afgebroken en vervangen door een royale bungalow. Het is verbazend hoeveel belangstelling deze kwestie landelijk trok. Behalve de Graafschapbode hielden ook heel veel andere landelijke en regionale kranten de gebeurtenissen bij.

De burgemeester

En hoe ging het verder met Cordes en de gemeenteraad? Niet al te slecht waarschijnlijk. Want Cordes werd in 1926 toch voor de volgende termijn benoemd. Een tijdlang ging het ook redelijk goed. Maar in februari 1931 ontstond er weer onenigheid. De burgemeester had indertijd wel een wenk gekregen om sommige zaken anders aan te pakken, maar deze was hij kennelijk alweer vergeten. Nu draaide het om een schoolhoofd, een onkreukbaar en respectabel man. Deze wilde een halve dag vrij, vanwege een begrafenis. Cordes weigerde hem dit. Wethouder Klokman reageerde hier verbolgen op. Hij hoorde het ook pas achteraf, het verzoek bleek voor de wethouders te zijn achtergehouden.

Net als bij een latere oproep aan sollicitanten voor een ander schoolhoofd, toen de wethouders opnieuw werden gepasseerd. Hierna bedankten G.J. Klokman en R.J.C. baron van Pallandt, voor hun wethouderschap. Ze konden de verantwoordelijkheid voor hun functie niet meer dragen, omdat de burgemeester hen in tal van zaken niet zou hebben gekend. Na een uitvoerig debat door de raadsleden werd Van Pallandt gevraagd om te blijven. Hij stemde toe, maar Klokman trad af en kwam niet meer terug. Cordes bleef nog in functie tot 1947.
Niet voor niets staat er de volgende opmerking in de *Lijst van burgemeesters van de gemeente Hummelo en Keppel:* 'Hij staat bekend als een burgemeester die buiten de gemeenteraad en het college om beslissingen nam'.

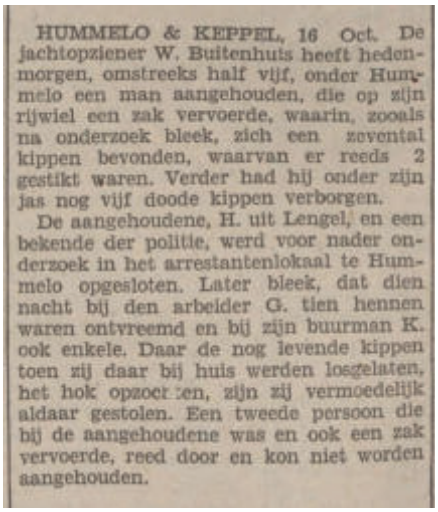
HUMMELO & KEPPEL, 16 Oct. De jachtopziener W. Buitenhuis heeft hedenmorgen, omstreeks half vijf, onder Hummelo een man aangehouden, die op zijn rijwiel een zak vervoerde, waarin, zooals na onderzoek bleek, zich een zevental kippen bevonden, waarvan er reeds 2 gestikt waren. Verder had hij onder zijn jas nog vijf doode kippen verborgen.
De aangehoudene, H. uit Lengel, en een bekende der politie, werd voor nader onderzoek in het arrestantenlokaal te Hummelo opgesloten. Later bleek, dat dien nacht bij den arbeider G. tien hennen waren ontvreemd en bij zijn buurman K. ook enkele. Daar de nog levende kippen toen zij daar bij huis werden losgelaten, het hok opzoc ten, zijn zij vermoedelijk aldaar gestolen. Een tweede persoon die bij de aangehoudene was en ook een zak vervoerde, reed door en kon niet worden aangehouden.

Zutphensche Courant, 17 oktober 1930.

HUMMELO EN KEPPEL.
24 Sept. Vrijdagavond is te Drempt, ten nadeele van J., een voor diens woning staand rijwiel ontvreemd. De vermoedelijke dader is gisteren te Hengelo (G.) door den rijksveldwachter aldaar, toen hij dezen naar den weg vroeg en daarbij verdacht deed, aangehouden. Hij was in het bezit van het gestolen rijwiel, doch ontkent den diefstal te hebben gepleegd. De aangehoudene, een bekende bij de politie, is gisteravond naar hier overgebracht en in het arrestantenlokaal te Hummelo ingesloten.

Zutphensche Courant, 25 september 1939.

Bronnen
Krantenbank Delpher: De Graafschapbode: arrestantenlokaal Hummelo
Raadsnotulen Hummelo en Keppel 1921-1925
Artikel Burgemeester Cordes, in: Rondom de Hessenweg, Fred Wolsink in Weekblad Contact 28 oktober 2008
Met dank aan Harold Pelgrom

Brasserie Oldenhave: het hele jaar door lekker eten voor iedereen

Toen Marien van den Ekart begin dit jaar werd gevraagd om het restaurant en de cafetaria op Camping IJsselstrand over te nemen, hoefde hij niet lang na te denken. De Doesburgse kok had de laatste jaren sterk de wens om een eigen restaurant te beginnen en met Brasserie Oldenhave is dat nu waarheid geworden.

Wie denkt dat Marien en zijn medewerkers alleen voor campinggasten geopend zijn, heeft het mis. 'Juist niet', vertelt de kersverse eigenaar. 'Misschien weerhoudt de slagboom gasten van buiten de camping, maar we zijn er echt voor iedereen.' Om dat te benadrukken, is Brasserie Oldenhave het hele jaar door geopend en dus niet alleen tijdens het vakantieseizoen. Van april tot half juni zijn het restaurant en de cafetaria zes dagen per week geopend; van half juni tot eind augustus elke dag en in de maanden september en oktober weer zes dagen per week. 'Nu in de wintermaanden is onze cafetaria van donderdag tot en met zondag geopend en ons restaurant van vrijdag tot en met zondag. In de cafetaria kun je friet, snacks en pizza's afhalen maar ook bijna alle gerechten die we op de menukaart in het restaurant hebben staan. En wil je rond het middaguur bijvoorbeeld al spareribs bestellen, dan kan dat hier altijd', vertelt Marien over de gastvrijheid van zijn restaurant en cafetaria.

Huisgemaakte Wienerschnitzels

Met Brasserie Oldenhave – vernoemd naar de naastgelegen boerderij – wil Marien met zijn team alle gasten een heerlijke maaltijd aanbieden. De keuze is reuze. Van verschillende soorten burgers met friet en rauwkost, varkenshaas en spareribs tot biefstuk, zalmfilet, een gambaspies of huisgemaakte pizza's. Ook de huisgemaakte Wienerschnitzel volgens Oostenrijks recept is een aanrader. 'Het verschil zit in de andere manier van paneren. Daarvoor bestel ik speciaal paneermeel vanuit Duitsland',

legt Marien uit. Die ervaring deed hij op toen hij acht winters lang als kok in een skigebied werkte in Oostenrijk. In de zomers verdiende hij zijn brood op een Nederlandse camping. En daarvoor werkte de Doesburger als kok en bakker bij de marine.

Avondje uit

Aan ervaring om zijn gasten een lekkere maaltijd voor te schotelen geen gebrek dus. En dat effect is merkbaar. ‘Ik ben hier in het voorjaar begonnen en heb al veel positieve reacties van gasten ontvangen; mensen geven aan graag nog een keer terug te komen’, vertelt Marien zichtbaar tevreden. Brasserie Oldenhave biedt plaats aan 50 gasten in het restaurant en de serre. Bij mooi weer is het grote terras met 120 zitplaatsen ook beschikbaar. ‘Deze locatie is geweldig; de natuur is overal om je heen en kinderen vermaken zich hier in de speeltuin. Ik wil het interieur van het restaurant heel graag veranderen om het nog aantrekkelijker te maken. Maar dat komt later, eerst richt ik me op het bereiden van een heerlijke maaltijd voor onze gasten. Want een avondje lekker uit eten, daar gaat het hier om.’

Lekker uit eten tijdens de feestdagen?
Dat kan bij Brasserie Oldenhave. Op Kerstavond, Eerste Kerstdag en Oudjaarsavond zijn wij geopend. Daarvoor hebben we een heerlijk diner voor u samengesteld.

3 gangen: voorgerecht, hoofdgerecht en dessert, € 34,50
4 gangen: voorgerecht, soep, hoofdgerecht en dessert, € 37,50
5 gangen: voorgerecht, soep, tussengerecht, hoofdgerecht en dessert, € 45,00

Kindermenu: soep, kindermenu en een verrassingsijsje, € 14,50

Wijnarrangement:
3 gangen voor € 22,50
4 gangen voor € 28,00
5 gangen voor € 32,50

Gezocht: enthousiaste medewerkers
Ben je op zoek naar een bijbaantje? Kom dan gezellig in onze cafetaria of in ons restaurant werken. We zijn altijd op zoek naar jongeren vanaf 15 jaar voor de afwas, in de keuken, bediening of cafetaria. Geen ervaring? Geen probleem. Wij leiden jou intern op. Bel ons of stuur een mailtje want we komen heel graag met je in contact.

Openingstijden cafetaria 1 november tot 1 april
Donderdag en vrijdag van 16.00 tot 21.00 uur
Zaterdag en zondag vanaf 12.00 tot 21.00 uur

Openingstijden restaurant 1 november tot 1 april
Vrijdag van 16.00 tot 21.00 uur
Zaterdag en zondag vanaf 12.00 tot 21.00 uur

Brasserie Oldenhave

Eekstraat 18
6984 AG Doesburg
T: 0313 78 59 53
E: info@brasserieoldenhave.nl
I: www.brasserieoldenhave.nl

Tekst: **Rinus G.M. Rabeling**
Foto's: **Collectie Rinus G.M. Rabeling**

Ons dialect moeten we zoveel mogelijk koesteren. Het is een onderdeel van onze (cultuur)historie, in gesproken en geschreven woord. Het geeft eigenheid aan de streek en versterkt in hoge mate de saamhorigheid. Deze rubriek wordt gevuld met bijdragen in onze streektaal. In dit nummer een verhaal over de slachtvisite van vroeger. November was de slachtmaand en ook in de Achterhoek werd dan een, meestal vetgemest, varken geslacht. Vrijwel alles van zo'n varken werd gebruikt. Onderstaand verhaal werd in de jaren zeventig opgetekend in Eldrik.

Wosvesite

't Was in 't begin van de joren zeuventeg da'k in de kermestied met de kleine schutteri-j met trok deur Eldrik. Ik kwam toen uutgebreid an de praot met Sjat Smeenk. Sjat woonde met zien bruur Bennie op de boerderi-j Ripperbant aan de Eldrikseweg. 't Gesprek ging al snel aover enkele andere tradities die vrogger in de buurtschap in ere wieren gehollen. Hi-j vertelde van alles, maor veural aover de onmundeg gezellege wosvesites van vrogger.

Bi-j een van de boeren in Eldrik stond al joren een grote fokzeug, Bertha. Joren lang had zi-j gezörg veur enkele honderden naokommelingen en was ze de trots van boer Derk. Bi-j keuringen had ze völle priezen gewonnen en op de kast stond een grote foto van Bertha met 17 biggen en boer Derk. Maor now, nao völle joren, was 't veurbi-j met Bertha en veural met nog meer jonge keune. Door stond ze: ruum 200 kilo vleis! En ondanks alle gevulens mos ook Bertha d'r an geleuven. Zaoterdag kump huusslachter Elbert Ni-jman en geet Bertha op de leer. 't Bloed wödt opgevangen in 'n grote iezeren pan en zal, samen met 't spek en 't vleis, de mensen te etten geven. Grada, de vrouw van Derk, kon de kommende tied dufteg an de gang. 't Vleis en spek mos goed bewaard blieven en… d'r mos natuurlek ok weer wos gemaakt wodden. Grada had in Eldrik een naam hoog te hollen. Ze maakte volges de buurt altied de lekkerste vesse wos en bloedwos. I-j kon vrogger niet zonder 'n huusslachter. De meiste boeren slachtten vaak een of twee keer per joor. En dan wier Elbert d'r bi-j gehaald. Elbert had 't slachten

In het dialect

natuurlek niet op school geleerd maor afgekekken van zien veurganger, Wissink in Hummel. Zien eerste verken mos d'r in de beginjoren twinteg van de veurege eeuw al aan geleuven. Nao 'n paar uur was e kloor en kon de boerin de kommenden dagen gangs met 't maken van bloedwos, laeverwos, vesse wos, metwos, balkenbri-j en heufkaes. 't Vleis en 't spek wieren ingezolten en in grote kupen in de kelder gezet.
Een waeke of twee doornao kwam de buurt en wat kennissen um van 't geslachte verken te pruven. Natuurlek onder 't genot van een goeie borrel, n' brandewientje met suker of veur de vrowleu 'n glaeske rood (bessenjenever, red.). Disse slacht- of wosvesite, ook vaak vetpriezen genuumd, was altied 'n hoogtepunt in 't joor.

Uutneudegen

'De komplemente van mien va en moo en jullie bunt zundag vezoch op de wosviziet'. Met disse van buten geleerde boodschap ging de jongste zoon Dorus een groot deel van de boerderi-jen in Eldrik langs. De tied van de wosvesites die de 'welgestelde' boeren in de wintermaonden hollen was weer angebraoken.
De hele waek was Grada en de oldste dochter Gerdien al drok gewes. Eerst met 't aan de 'zied make van de wosteri-j', en doornao met de veurbereidingen veur de wosvesite. Maor alles is now kloor en zut d'r goed uut.
In de opkamers bunt twee grote taofels en 'n taofel van losse planken op schragen neergezet, allemaol met nog zo'n olderwets gesteven wit damasten taofelkleed. Um de beide opkamers te verwarmen is de kachel 'n betjen naor veuren geschaoven deur de piep te verlengen. In de kökken staot de schalen met bloed- en laeverwos kloor. Ook een dampende schaal met smaltappels (appels die in varkensvet gekaokt bunt, red.) en de goldbrune gebraojen vesse wos op 't fenuus bunt in afwachting van de buurleu.
's Zundags tegen vief uur komt de eerste naobers naor de boerderi-j van Derk en Grada. Hent gekleed in 'n zwart boerenpak, de zi-jen pet op 't heuf en zo'n olderwetse Duutse piep in de mond. De laege witte klompen bunt gisteren nog extra

Huusslachter Elbert Ni-jman uut Hummel.

geschuurd. Mieneke, zien vrouw, is ook op eur zondags. 'n Zwatte rok met 'n kort zwat jakje, 'n gerute blauwe schötteldoek (schort, red.) en 'n umslagduukske met donkergaele en rooie bluumkes. Op laege klumpkes met 'n leerken en de heuren in 'n knötjen, de mutse veur 't gemak maor thuus gelaoten.
Hent is zo'n betjen de grootste boer in de buurt, zit in de gemeenteraod en in 't bestuur van de 'Bank van Noy'. Hi-j is ook betrokken bi-j de Geldersche Boerenbond en 't Stamboekveefonds. De belangriekheid straolt van 'm af. Mieneke is maor wat groots op eur man.

Now 't eerste schaop aover de dam is, kommen ook de andere wosvezieters binnen: soms stoere pezege jonge boeren maor al wel met zwoor berimpelde koppen. Maor ook enkele oldere boeren met nog de blik en onbezörgdheid van de jonge joren. Behalve Willem, zien vrouw is veureg joor in 't kraombed gestorven, bunt ze allemaol in gezelschap van moeder de vrouw. De een parmanteg en van disse tied, de ander

TE LINDERT NOTARIS

SINDS 1811

Ook op donderdagavond geopend!

Kraakselaan 5A, 6981 HA Doesburg
Postbus 63, 6980 AB Doesburg

t: (0313) 48 40 34
f: (0313) 47 25 43

e: telindert@notarisdoesburg.nl
i: www.notarisdoesburg.nl

BERT
Evers
BLOEMBINDER

- Bloemwerk
- Workshops
- Rouw- en trouwbloemwerk
- Duurzaam bloemist
- Bestellen via eigen website mogelijk
- Uniek inkoopsysteem voor bedrijven

KEPPELSEWEG 51 | 7001 CE DOETINCHEM | TELEFOON 0314 - 393918 | E-MAIL: INFO@BLOEMBINDER.NL | WWW.BLOEMBINDER.NL

QWIC
DUTCH DESIGN E-BIKES

fietshuis Jansen
'weet wat fietsen is'

Dealer van:
Gazelle - Qwic E-bike's

Stationsstraat 20
7021 CK Zelhem
T. 03 14 - 62 13 79
info@fietshuis-jansen.nl
www.fietshuis-jansen.nl

Dé lederwaren speciaalzaak
terSteeg lederwaren

berba bags & wallets · aunts & uncles · BEAR · Castelijn & Beerens · Herschel · SACCOO · mywalit the wallet you never forget · ARCADIA · HESTER VAN EEGHEN – AMSTERDAM – · GABS · FRED DE LA BRETONIÈRE · SHABBIES AMSTERDAM · VOI · SECRID Made in Holland

Meipoortstraat 4 • Doesburg • www.ter-steeg.eu

In het dialect

olderwets en degelek, soms as 'n old sleufke wooran 't joren lang hard pokkelen op de boerderi-j niet zonder gevolgen veurbi-j is gegaon.

't Wödt al gauw gezelleg

Effe veur zes uur is iedereen zo'n betjen anwezeg. Al gauw kump de zwore tabaksrook ow tegemoet, de tabak en sigaren staot uutneudegend op taofel. 'n Kanne koffie en 'n grote schaal met pleskes (koekjes, red.) staot kloor. Maor al snel kommen de glaeskes en de flessen met sterke en zute foezel teveurschien.
De praoteri-j geet gangs. Natuurlek eerst aover 't weer, de zieken en dooien, en aover de stand van de winterrogge en de late knollen. Dan geet de praot al vlot aover de priezen van 't vee en aover de keujes. Ni-jegheiten aover de fokkeri-j en mesteri-j kommen veurbi-j en worden dufteg 'veur niks' met mekaar uutgewisseld. Eigelek bunt disse adviesgesprekken 'n betje veur de goeie vrae. De boeren kieken toch altied stiekem hoe de naobers 't doet en woor 't bi-j ze is misgegaon. Door praot ze dan liever niet aover. De flessen, sigaren en pleskes blieven maor rondgaon.
't Gesprek geet natuurlek ook aover de pachtheer, de leu van de Boerenleenbank, de Coöperatie, de pastoor van Waehl en de dominee van Keppel. Evert hef d'r wel 'n mening aover: 'Die keerls melken niet in 'n benneke. De kleine boeren motten mekaar veul meer helpen. De pachboeren kunt now alleen maor veul pach betalen en dan komt de grote heren at 't hun uutkump ook nog op ow land jagen. Ook blieven de daghuurders tot in lengte van joren veur 'n paar centen ploeteren veur de grote boeren'. 't Gepraot geet allemaol deur mekaar hen, van groot tot klein.
Twee wat oldere boerinnen, Mieneke en Doort, praoten nog nao aover den lompenkeerl uut Dörrekum dén zien wief geslagen het. 'Zi-j is beheurlek te pas gekommen', zegt Doort 'en de plietsie had gin tied'. tied.' Mieneke gaf aan dat de vrouw aartslillek was en zelf ook veur geen meter deugde en da'j 't deurum misschien ook nog wel 'n betje kon begriepen. Ook kwammen de doodgraver uut Angerlo, de bessembinder uut Old-Diek en de streuper uut de Bevermeer nog uutgebreid ter sprake. Met allemaol was d'r wat aan de hand gewes. Op twee taofels bunt nog 'n paar naobers 'n pötje an 't kaarten, 't geet d'r soms haeveg hen. Sommege koppen bunt van de foezel of 't kaarten beheurlek rood angelopen.
En zo ging aoveral de vesite en 't geroddel 'gemudelek' deur, de glaeskes regelmaoteg laeg en de asbakken vol.

De gebraojen wosten kommen op taofel

De kökken steet langzaamaan helemaol onder de damp van de gebraojen wosten, de reuk löt ow al 't water in de mond lopen en de smaltappels sisteren in de pan met verkesvet. Tegen tien uur geet 't dan eindelek gebeuren. De taofels worden afgeruumd en opni-j gedekt met van die olderwetse stieve witte taofellakes, die alleen met de wosvesite en met Kerstmis uut de kast kommen. Witte schalen met straf gebraojen vesse wos, lekker in de vette jus, balkenbri-j en smaltappels, wittebrood en koffie worden kloorgezet. Veur de leu die door behoefte aan hebt wödt nog snel 'n gebed afgeraffeld en dan geet 't d'r an. Iedereen zit d'r kloor veur um 't allemaol goed te laoten smaken.
Derk en Grada geven 't startsein: 'Laot 't ow allemaol goed smaken, schaam ow niet want d'r is genog.' De ene schaal nao de andere wödt uut de kökken gehaald en op de taofels gezet. I-j heurt alleen nog maor 't geluud van de messen en vörken en zo now en dan tevraejen gesmak. 'A'j niet genog krieg, is 't ow eige schuld', röp Grada nog een keer. De balkenbri-j, de smaltappels en 't wittebrood gedeupt in de lekkere jus, vinden greteg aftrek, en de koffiepot geet dufteg rond.
Nao 'n hötje kommen toch de eerste uutvallers, ze schuven de stoel achteruut, de keerls staeken weer 'n sigaar op en men geet, enegszins puffend, weer an de praot. Boer Frits vaegt zich met 'n rooie zakdoek 't zweit van 't veurheuf. Langzaamaan schoeft d'r steeds meer de stoel naor achteren en zo tegen half twaalf hölt de laatste etter d'r ook met op. 't Is waarachteg Harman, de schrielste keerl van de buurt. 'Ik heb 't goed laoten smaken, kan'k d'r weer 'n paar dagen met doen', aldus disse tevraejen buurman.
'n Enkeling nemt as afsluting nog 'n glaesken, maor de meesten gaot net nao twaalven op huus an. Morgen veur zes uur is 't weer dag op de boerderi-j!
Uut de alkoof kommen de jassen en mantels weer teveurschien en worden Derk en Grada onmundeg bedankt veur disse aovend.
'Kom de schaai maor snel weer 's ophalen', klinkt 't belaefd van alle kanten…

Vrogger hing de wos, schinke en 't spek in de wieme.

SCHILDERSBEDRIJF
HENK TEUNISSEN
DREMPT
teunissendrempt@gmail.com - Mob. 06 22149011

SCHOTMAN bouw
Bart Schotman
Schotman Bouw | Bakermarksedijk 11 | 7223 KJ Baak
06 55107152 | info@schotmanbouw.nl | www.schotmanbouw.nl

Uw verdriet kunnen wij niet wegnemen... wél de zorg van de uitvaart

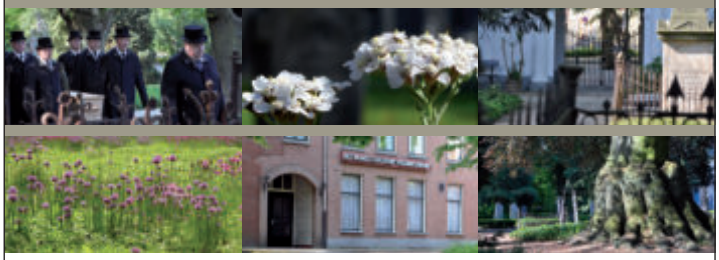

Dag en nacht bereikbaar via tel. 0313-474909
Het maakt niet uit of en waar u verzekerd bent.

Rouwcentrum: Meipoortstraat 74, Doesburg
Inlichtingen en adm.: Tel. 0313-475787 | info@patrimoniumdoesburg.nl

Uitvaartverzorging
Patrimonium Doesburg

(Ria Nardus)

www.patrimoniumdoesburg.nl

Deugdzaamheid?

Foto: **Wim van Hof**

Zojuist ben ik de operatiekamer binnengereden. Er zal een verrichting plaatsvinden aan mijn been. Een kleinigheid eigenlijk, er staat drie kwartier voor ingepland. Voor deze kleinigheid staat een team van circa tien personen klaar. Ik ben onder de indruk. Drie anesthesiemedewerkers, twee chirurgen, een operatieassistent en de 'omloop' ofwel verpleegkundig personeel dat allerlei hand-en-spandiensten verleent. Meer dan de helft is vrouw. Ook de co-assistent die over de schouders meekijkt en de leerling-verpleegkunde zijn vrouw.

Vanmorgen ben ik aan de balie van het ziekenhuis opgevangen door een gastvrouw en de verpleegkundige die de intake deed was vrouw. Ik ben door een vrouw naar de operatiekamer gereden en kreeg een infuus van een vrouw. De chirurgen waren beide vrouw. Ik kreeg nadien beschuit en thee van een vrouw. Allemaal vrouwen die een opleiding hebben genoten. Maar zo vanzelfsprekend was dit 150 jaar geleden niet.

Aletta Jacobs is de eerste vrouw in Nederland die officieel werd toegelaten tot de universiteit. Ook is ze de eerste vrouw die arts werd. In Nederland is ze bekend als boegbeeld van de eerste feministische golf en vanwege haar strijd voor vrouwenrechten (bron: Wikipedia).
Wat een tof en stoer mens moet dat geweest zijn, hoe dapper, hoe doelgericht. Wat een *pain in the ass* moet ze zijn geweest voor menig man. Zij heeft de baan geëffend voor ons, voor mij. Hoe zal het ministerie van deugdzaamheid zevenduizend kilometer verderop over mij oordelen op dit moment en over het medisch team van deze ochtend dat mij heeft geholpen?

Ik heb het over een nieuw ministerie in Afghanistan. Het vrouwenministerie is daar afgelopen september vervangen door het ministerie van deugdzaamheid. Daar waar het vrouwenministerie werkte aan ontwikkelingsprogramma's voor vrouwen, heeft dit ministerie als doel de verspreiding van deugd in Afghanistan en het voorkomen van zonde. Een zonde is kennelijk onderwijs genieten en werk verrichten als vrouw. Afghaanse meisjes mogen per direct geen onderwijs meer volgen. Op het nieuws komen vrouwen aan het woord die hun baan zijn verloren, thuis moeten blijven en geen salaris meer hebben. De nieuwe macht, de Taliban, zegt de rechten van vrouwen te zullen respecteren, binnen de kaders van de sharia. Een talibanstrijder zegt tijdens één van de nieuwsprogramma's dat er niks aan de hand is áls je de regels van de Taliban maar volgt, doelend op de vraag naar barbaarse strafmaatregelen. Als je maar deugdzaam bent, is er dus niks aan de hand? Synoniemen voor deugdzaam zijn braaf, lief, fatsoenlijk, zedig, zoet en ga zo maar door.

Ik vond het operatieteam dat mij geholpen heeft meer dan braaf, lief en ook heel fatsoenlijk. Ik hoop dat de Afghaanse meiden, de Afghaanse vrouwen, moeders en dochters, anesthesie-medewerksters, chirurgen, de operatieassistentes, de omloopassistentes, de co-assistentes, de leerling-verpleegkundigen, de gastvrouw en de vrouw van de catering in Afghanistan meer dan braaf en lief zijn, dat ze een *pain in the ass* van dit ministerie van deugdzaamheid zullen zijn.

uit de praktijk

Anouk Mast (51) is parttime huisarts in Doetinchem, met echtgenoot Jeroen en hun vier kinderen woonde ze vele jaren in Laag-Keppel en nu in Doetinchem.

Tekst: **Henk ten Zijthoff en anderen**
Foto's: **Wim van Hof**

De bouwplannen op het voormalige terrein van HC'03 in Hoog-Keppel zijn door de gemeente afgekeurd.

De nationale woningcrisis vertaald naar Drempt, Hummelo en Keppel

De media staan er bol van. Naast een viruscrisis heerst een klimaatcrisis en ook een woningcrisis. En er zullen nog meer crisissen te benoemen zijn. Tijd voor de thermometer in de samenleving voor een beeld van wat er langs de velden in Drempt, Hummelo en Keppel speelt op het gebied van de woningcrisis in onze dorpen. In een zestal geanonimiseerde bijdragen is kort en bondig te lezen over wat het mensen doet als het maar niet lukt om woonruimte te vinden. De andere dimensie is het publieke domein en hoe daar de stand van zaken is op het thema woningcrisis.

We beginnen in Hoog-Keppel

Hoe is het mogelijk dat twee woningplannen voor Hoog-Keppel zo uit de bocht zijn gevlogen, zegt Esther de Kruif. Ze is lid van de Dorpsraad Keppel en Eldrik en was eind 2019 best positief toen de gemeente aan de slag ging met de bouwplannen voor het terrein van de voormalige basisschool De Bongerd en de gemeentewerf. 'De gemeente is met de beste intenties gestart. Het was een nieuw type proces met meer betrokkenheid van omwonenden; het zou een verbetering zijn in vergelijking met eerdere procedures. Maar deze intentie is direct losgelaten op het moment dat de ingediende projecten moesten worden gewogen.'

Het is niet feitelijk te achterhalen wat hier de redenen voor zijn, zegt Esther de Kruif, maar er zijn sterke indicaties dat de gemeente de prijs als leidend en enig beginsel heeft gebruikt en inspraak (inclusief randvoorwaarden) alleen voor de vorm heeft gedoogd. 'Wij denken dat de gemeente zich onvoldoende heeft gerealiseerd wat de consequenties zijn van een dergelijke aanpak', zegt fractievoorzitter Jan Engels van oppositiepartij D66. 'En de dorpsraad kwam daarbij ook in een lastig parket. Als je verantwoordelijkheid krijgt voor zo'n proces, maak je je ook kwetsbaar als er bijvoorbeeld onenigheid ontstaat bij omwonenden.' Voor de twee locaties in Hoog-Keppel had de dorpsraad een sterke voorkeur voor jongerenhuisvesting en woningen voor ouderen. Al snel werd duidelijk dat de gemeente andere plannen had. En dat is vreemd, oordeelt Esther de Kruif. 'Want een halfjaar voordat de twee bouwlocaties

Ook op de plek van basisschool De Bongerd zijn plannen voor nieuwbouw.

speelden, keurde de gemeente bouwplannen voor de voormalige terreinen van HC'03 bij de sporthal in Hoog-Keppel af omdat deze onvoldoende pasten in de woonvisie. Lees: ze kwamen niet tegemoet aan de prioritaire doelgroepen starters en senioren.'
Kort daarna werd duidelijk dat de gemeente ook andere voorwaarden liet schieten. De gunning op de locatie van de voormalige school werd gewonnen door een partij die de verkoopprijs aantoonbaar te laat heeft aangeleverd. Vooraf was gesteld dat dit een uitsluitende voorwaarde was. Ook moest het gaan om grondgebonden woningen (op een eigen perceel) en werd een maximale prijshoogte gevraagd zodat starters nog een kans maken. Op beide punten koos de gemeente een andere weg: er komen appartementen in twee bouwlagen vanaf € 290.000 en niet tussen € 260.000 en € 290.000 zoals in de voorwaarden is beschreven.
Op de locatie van de werf waren vooraf afspraken gemaakt – door inbreng van omwonenden – over de maximale nokhoogte en het behoud van twee monumentale eiken. Het project werd niet lang daarna gegund aan een partij die de bomen niet had opgenomen in de plannen en de overeengekomen nokhoogte overschreed.

Opvallend is dat de gemeente in zijn eigen beoordelingsverslag wel vraagtekens plaatst bij de plannen.

Esther de Kruif bij de voormalige gemeentewerf in Hoog-Keppel.

Letterlijk staat er: *betere impressies en tekeningen zijn wenselijk, nu is niet alles goed te beoordelen/gemis echte starterswoningen/aanvullend nog bekijken of de prijskwaliteit naar behoren is (namelijk klein oppervlak)/ vraagtekens bij realisatietermijn/niet duidelijk of eiken behouden blijven in dit plan.*
Het bedrijf dat wordt bedoeld bij de opmerking vraagtekens bij realisatietermijn scoort bij de beoordeling door de gemeente 16 punten op dit onderdeel van de maximaal te behalen 20 punten. 'Dat is niet meer uit te leggen', zegt Esther de Kruif. Het bedrijf had ook de prijs niet aangeleverd om aan te tonen dat de woningen aansluiten bij de doelgroep van de woonvisie. In de beoordelingsvergadering kon alleen een geschatte prijs worden genoemd.
De gang van zaken was een klap in het gezicht van de dorpsraad en de omwonenden, legt Esther de Kruif uit. 'We zijn niet serieus geno-

40+ in tijdelijke noodvoorziening
'Ik ben voor mijn baan actief in één van de kernen. Mijn werk is voor een deel seizoengerelateerd met het accent op de zomer. Door samenloop van omstandigheden was het inmiddels zo'n anderhalf jaar geleden niet langer mogelijk om in de tijdelijke woonruimte elders in de Achterhoek te blijven wonen. Via mijn netwerk kon ik toen opnieuw tijdelijk in de huidige noodvoorziening dicht bij mijn werk terecht. Maar het gaat om een noodvoorziening en wat ik ook probeer, het lukt mij niet om iets anders te vinden. Omdat ik ook hier tijdelijk woon, komt er natuurlijk een moment dat ik ook hier moet vertrekken en wat dan? Wat het met mij doet? Ik moet er niet teveel aan denken want je kunt er knap onzeker van worden als het zicht op een oplossing uitblijft. Vaak denk ik dat ik er helemaal alleen voor sta en dat er geen overheid of instantie is die een helpende hand wil bieden. Ik merk dat je als alleenstaande heel weinig kans hebt op woonruimte. Dat is behoorlijk frustrerend en dan druk ik mij zacht uit.'

Ondanks alle inspanningen om de woningbouw voor starters te realiseren, staat de Dorpsraad Keppel en Eldrik vooralsnog met lege handen.

Wikken maar nog niet wegen voor zestig-plus
'Ik woon al tientallen jaren in mijn vrijstaande huis. Heel af en toe heb ik wel eens gedacht of een iets kleiner huis op langere termijn beter zou kunnen zijn voor mij. Maar ja: met regelmaat komen de kleinkinderen logeren. Daar geniet ik van en dan blijkt mijn huis steeds weer de perfecte plek. En die gedachte aan iets anders verdwijnt dan vanzelf weer naar een hele verre achtergrond. Ik kan huis en tuin prima aan en heb energiebesparende maatregelen getroffen. Wel is het zo dat als ik zou willen of moeten verhuizen, een ander huis iets goeds te bieden zou moeten hebben. Ik zag ooit een plan om in het dorp Hoog-Keppel energieneutrale huizen te bouwen voor (onder andere) senioren. Dat zou in een voor mij hopelijk verre toekomst een afweging kunnen worden. Maar zo ver is het nu nog lang niet hoor!'

men, dat is wel duidelijk. En vooral de omwonenden zijn de dupe. Wethouder Willem Buunk (VVD) heeft later nog geconcludeerd dat het beter had gekund maar dat het proces zorgvuldig is doorlopen.'

Buunk was niet vanaf het begin verantwoordelijk voor beide bouwplannen, dat was wethouder wonen Evert Blaauw (Gemeentebelangen). Volgens Engels en zijn collega-fractievoorzitter Wilko Pelgrom (CDA) is hiervoor gekozen omdat de opbrengst van de grond belangrijker is dan de woningplannen. 'De opbrengst van de grond was belangrijker dan leefbaarheid, passende woningbouw en dorpsontwikkeling', zegt Jan Engels. 'Dat is slecht verdedigbaar als heel Bronckhorst schreeuwt om woningen voor starters.' Pelgrom: 'Je mag vaststellen dat hier de rol van de wethouder Blaauw minimaal is geweest. Het effect hiervan is dat niet gebouwd wordt naar de vraag van Hoog-Keppel en de ontwikkeling zeker niet aansluit op de urgente behoefte. Nu wordt er gebouwd voor mensen van buitenaf met de gevulde portemonnee. In de woonvisie staat heel wat anders.'
Na gesprekken met direct betrokkenen ontstaat het beeld van een gemeente die moeizaam communiceert, zich niet in de kaarten laat kijken en laat merken dat het de gemeente is die aan de touwtjes trekt. Waar gebiedsambtenaren dagelijks bezig zijn om goede contacten op te bouwen en te onderhouden met inwoners en ook praktisch zaken oppakken en uitvoeren, verlopen grotere projecten met meer partijen moeizaam. Op deze plaats is dat al vaker geconstateerd, ook dat dorpsbelangenorganisaties zich soms gebruikt voelen door de gemeente.
Ondanks alle inspanningen staat de Dorpsraad vooralsnog met lege handen. In een lijvig zwartboek staat uitvoerig welke acties zijn ondernomen, ook via de Wet Openbaarheid Bestuur (WOB) maar het

Het startersproject op het terrein van de voormalige basisschool in Hummelo verloopt erg moeizaam.

In Achter-Drempt is ook een werkgroep actief om starterswoningen te realiseren.

is ook duidelijk dat de gemeente zijn eigen koers vaart en niet zal inbinden. Een klein succesje is dat bij de plannen voor de gemeentewerf nu wel wordt gekeken naar het behoud van de monumentale bomen. Enige hoop was nog gevestigd op de collegepartijen (Gemeentebelangen, VVD en GroenLinks) Esther de Kruif: 'De woonvisie is aantoonbaar genegeerd door het college maar collegefracties vinden de positie van de wethouder belangrijker dan het belang van de inwoners. Iemand van Groen Links zei: waarom doen we zo moeilijk over een futiliteit?'

En hoe is het in Hummelo?

Een moeizame relatie met de gemeente speelt ook bij het startersproject aan de Groeneweg en Beatrixlaan in Hummelo. Een woordvoerder van de Dorpsraad merkt op: 'Vier jaar geleden waren er verschillende Hummelose jongeren die graag wilden bouwen op de voormalige basisschoollocatie. Het proces verliep stroperig en wij hebben als Dorpsraad continu het gevoel gehad dat we het proces op gang moesten houden. Het proces was wollig, weinig toegankelijk en door de lange duur van dit project zijn er verschillende samenstellingen in de startersgroep geweest. Vanaf het allereerste moment was onze doelstelling om te bouwen voor de Hummelose jongeren, daar staan wij voor. Want deze groep zorgt voor sociale cohesie en behoud van leefbaarheid. Het CPO-model voor starters is in onze ogen achterhaald en werkt eerder contraproductief omdat deze groep nog geen enkele ervaring op de woningmarkt meebrengt. De kaders zijn ruim, de kennis is beperkt en de begeleiding is ook verre van optimaal geweest. Dat de gemeente geen faciliterende rol heeft geboden, vinden wij spijtig en het was onnodig vertragend. Het proces is meerdere malen vastgelopen maar gelukkig ook weer op gang gebracht door wisselingen binnen de startersgroep. Gevolg van deze vertragingen is dat de starters tegen aanmerkelijk hogere prijzen moeten gaan bouwen dan oorspronkelijk begroot! Uiteindelijk is er nu een intentieverklaring getekend tussen de starters, bouwondernemer en gemeente en hopen we dat de gemeente nu de proactieve rol pakt en zorgt dat er zo snel als mogelijk gebouwd gaat worden. En er geen procedurele vertragingen meer optreden!'

Het blijkt dat de Dorpsraad een actieve communicatie mist van de gemeente rond deze plannen, iets wat Alies en Raymond Helmink kunnen onderstrepen. Ze wonen enkele jaren op het terrein van de voormalige basisschool en hebben een jaar geleden twee vragen gesteld aan de gemeente. 'We hadden van de nieuwbouw gehoord en we wilden weten wat de plannen inhielden. Ook hadden we belangstelling voor een strookje grond om onze tuin iets uit te breiden. We zijn niet tegen de plannen', zegt Alies Helmink. Een jaar verder is ze nog niets wijzer geworden, maar zijn er intussen wel tientallen mails over en weer verstuurd, is er veel gebeld, gesprekken gevoerd, WOB-verzoeken opgesteld, klachten ingediend en een gesprek gevoerd met de vertrouwenspersoon van de gemeente en betrokken ambtenaren. 'Het zijn geen moeilijke vragen maar het lijkt erop dat niemand kan of wil reageren. En waarom niet? Dat is ons niet duidelijk', zegt Alies Helmink. Een klacht van de familie over de communicatie van de gemeente is intussen gegrond verklaard door het college.

Wat vinden ze er in Drempt van?

In Achter-Drempt is sinds de zomer van 2020 een werkgroep actief, met name om starterswoningen te realiseren. 'We weten dat er veel behoefte is aan woningen voor jongeren. Om die reden hebben we het initiatief genomen om met de gemeente in gesprek te gaan', zeggen leden van de werkgroep die zich samen met de Dorpsraad Drempt inspannen voor woningbouw in hun dorp. 'De eerste indruk is goed. De projectleider van de gemeente denkt mee en intussen is er een projectontwikkelaar bij betrokken. De projectleider is momenteel bezig met het verkennen van de grond. Dat is best een complex proces want je hebt te maken met een grondeigenaar, potentiële geïnteresseerden en omwonenden maar ook de wijziging van het bestemmingsplan. Dat kost tijd maar hij houdt ons goed op de hoogte. Het lijkt erop dat we met elkaar concrete stappen gaan zetten. En ook al moet er nog veel gebeuren, we gaan ervan uit dat woningbouw voor starters in Drempt gaat lukken.'

We missen Hummelo elke dag

'Vlak voor de coronapandemie kwam ik bij een huishoudelijk klusje zwaar ten val. Mijn pols bleek verbrijzeld en een langdurige periode van herstel was het gevolg. In die periode kwamen wij tot de conclusie dat ons huis met de prachtige maar vooral grote tuin voor ons een maatje te groot werd. We verkochten het huis en wilden een kleiner huis in het dorp terugkopen. Dat viel echter tegen: zo'n huis was er niet. Ons familienetwerk bood een noodoplossing. We wonen nu tijdelijk gehuurd in een huis van onze nicht buiten de gemeente Bronckhorst. We woonden meer dan een halve eeuw in Hummelo en willen zo graag terug naar het dorp en de mensen waar we ons mee verbonden voelen. Met mijn pols gaat het gelukkig weer goed. Wat het met ons doet dat we geen geschikt kleiner huis kunnen vinden in Hummelo? We zijn een heel stuk van ons sociale leven in 'ons' dorp kwijt en missen de contacten elke dag.'

De woningcrisis treft ook onze samenleving waardoor inwoners moeilijk aan geschikte woonruimte kunnen komen.

Naar goed journalistiek gebruik is het resultaat van de gesprekken bij het rondje langs de velden en het opnemen van de temperatuur in de samenleving, uiteraard voorgelegd aan de gemeente Bronckhorst. Hieronder kunt u de reactie van de betrokkenen lezen.

Te beginnen in Hoog-Keppel

'De gemeente heeft in overleg met de dorpsraad de herontwikkeling van de twee locaties in Hoog-Keppel in gang gezet om twee percelen te verkopen die de gemeente niet langer nodig heeft voor eigen gebruik. Daardoor blijft de werflocatie niet langer onbenut en wordt voorkomen dat de locatie van de voormalige school jarenlang wacht op een nieuwe invulling. Vooraf is niet bepaald dat er woningbouw moest komen, ook belangstellende kopers met initiatieven voor andere functies waren welkom', zegt wethouder Willem Buunk. 'In het verkoopproces zijn de wensen van omwonenden in kaart gebracht om de voorwaarden voor verkoop zo goed mogelijk te bepalen. Dit geldt bijvoorbeeld voor de wens om de bomen te behouden. Dit is helder verankerd in de voorwaarden. Die blijven staan. In de beoordeling van de ingediende voorstellen van potentiële kopers zijn leden van de dorpsraad betrokken. De kritische vragen en twijfels over de beoordeling van de ingediende plannen zijn door ons serieus genomen. We hebben het proces op hun verzoek en op verzoek van de gemeenteraad een half jaar stilgelegd om zorgvuldig externe deskundigen te laten kijken naar onze aanpak. En we hebben als gemeente ook zelf kritisch naar onze aanpak van participatie en communicatie gekeken. Er zijn kanttekeningen geplaatst, maar de uitkomst van de onderzoeken is dat de selectie van de ingediende plannen voldoende zorgvuldig is geweest. We werken voortdurend aan het verbeteren van onze communicatie over dit proces, met persoonlijk contact met belanghebbenden, informatiebijeenkomsten en nieuwsbrieven. We vinden het jammer dat het ondanks vele gesprekken en rapportages niet gelukt is om tot een betere verstandhouding met een aantal direct betrokkenen te komen die kritisch blijven op dit proces. We hebben met de ontwikkelaars afgesproken dat zij de verdere planvorming om tot een definitief ontwerp te komen dat goed past in het dorp samen met omwonenden vormgeven.' Wethouder Buunk: 'We weten inmiddels dat er veel belangstelling is voor de woningen, ook van mensen in het dorp of uit de buurt. Daarmee moet het lukken om een belangrijk doel van de woonvisie te realiseren en dat is doorstroming op de woningmarkt. Ik heb er vertrouwen in dat er mooie ontwerpen voor de woningen voor beide locaties gerealiseerd worden die passen bij het dorp. Na de start van deze projecten gaan we in samenwerking met het dorp kijken naar de gewenste ontwikkeling van de voormalige voetbalvelden.'

Ik woon nu weer thuis
'Ik studeer in Nijmegen en het is mij tot nu toe niet gelukt om daar een kamer te vinden. Hoe erg dat is en wat dat mij doet? Niet zoveel eigenlijk. Door corona hebben we de afgelopen tijd maar heel weinig fysiek college gehad. Voor mij reden om voorlopig maar even te stoppen met zoeken. Ik pendel en dat is goed te doen. Ik pak de zoektocht wel weer een keertje op, maar niet nu.'

Over Hummelo

'Zowel de CPO-groep als de bouwer hebben een intentieovereenkomst ontvangen om op korte termijn samen met de gemeente uitvoering te geven aan het bouwplan voor starters. De eerste stap daarbij is het betrekken van de buurt bij de plannen. Daarnaast hebben alle betrokken partijen het doel om de woningen te realiseren voor de lokale behoefte van starters. Daar kunnen ook starters bij zijn die nu nog buiten de gemeente wonen, werken in Bronckhorst en ook daar ook graag willen wonen.'

En Drempt

'Met de projectgroep zijn meerdere gesprekken gevoerd en is ook gekeken naar potentiële locaties. Op initiatief van de gemeente worden ook gesprekken gevoerd met grondeigenaren in combinatie met een ontwikkelaar. We hebben een appgroep opgezet om de communicatielijnen kort te houden en de groep heeft een vast aanspreekpunt.'

Tot slot

De redactie van De Hessencombinatie heeft gemerkt dat het thema woningcrisis de tongen losmaakt. Deze bijdrage laat verschillende invalshoeken zien. Wat u als lezer ervan vindt? Dat is niet aan ons als redactie. We kunnen alleen maar melden dat velen meewerkten aan dit artikel. Een aantal mensen stelde als voorwaarde dat zij niet met naam en/of afbeelding wilden worden genoemd of afgebeeld. In vrijwel alle gevallen ging het om een waarborg dat persoonlijke belangen niet zouden worden geschaad. Uiteraard hebben wij dat als redactie gerespecteerd.

Al vier jaar bezig

'Mijn vriendin en ik zijn nu ongeveer 4 jaar bezig om een project voor starters te realiseren. Dat is tot nu toe helaas nog steeds niet gelukt. En erger: er zit nog altijd geen schot in het project. Wat dat met ons doet? Mijn vriendin en ik werken allebei en hebben beiden fantastische ouders. We wonen apart van elkaar bij onze ouders in. Ook al zijn we heel blij met deze voorlopige noodoplossing, we blijven werken aan een eigen stek. Het zou echt schelen als de overheid actiever opereert voor jonge woningzoekenden in de kleinere kernen. Het liefst doppen wij letterlijk en figuurlijk onze eigen boontjes in ons eigen huis!'

Woningsplitsing, een nachtmerrie

'Wij wonen in mijn oudershuis. En daarvoor was het het huis van mijn grootouders, enzovoort. Het pand werd dus door gezinnen bewoond. Toen de oudste generatie was overleden, was het huis erg groot voor ons. Dus leek het ons het beste om een wooncontingent extra te realiseren. Het pand zou er uiterlijk niet door veranderen. Niet zo ingewikkeld zou je denken. Maar vraag niet hoe dat traject verliep: het was een nachtmerrie. We kregen het uiteindelijk gelukkig geregeld. Twee gezinnen blij. De situatie van toen ligt al een hele tijd achter ons, maar we denken er niet graag aan terug. We denken nu af en toe na over de mogelijkheid van een tiny house in de tuin als onze woning ons boven het hoofd zou groeien. Maar zo ver is het nog lang niet!

Terrein van de voormalige gemeentewerf in Hoog-Keppel.

Het Wapen van Heeckeren:
Genieten op een historische locatie

Michel Vos en Marjo Out kenden elkaar al jaren als collega's uit de horeca. Ze hadden het samen al eens gehad over een eigen zaak beginnen. Toen ze anderhalf jaar geleden hoorden dat Het Wapen van Heeckeren te koop kwam, zagen ze direct mogelijkheden. 'Dit is zo'n bijzonder mooie plek.'

Midden in coronatijd een eigen zaak beginnen, is misschien niet het ideale moment geven Michel en Marjo direct toe. 'Maar het gaf ons ook de tijd om het ons eigen te maken. Het gevoel was meteen goed. Dit pand heeft een geweldige uitstraling en ligt op een mooie plek, dicht bij het bos, aan een drukke weg, er is voldoende parkeergelegenheid en je voelt je er direct thuis ', somt Michel alle voordelen op. 'Er is hier echt zoveel mogelijk en we bruisen van de ideeën', voegt Marjo eraan toe.

Toekomstplannen

Het interieur is veranderd maar wel met behoud van de rijke historie van het pand.
Op het terras kun je hier heerlijk in de schaduw zitten onder de oude linde- en kastanjebomen. Het terras is vergroot zodat je ook van de zon kunt genieten. Een speeltuin buiten was ook een wens van Michel en Marjo die inmiddels is gerealiseerd. En binnenkort knappen ze de dierenweide op waar de eenden, kippen, ganzen en duiven zorgen voor een landelijke sfeer. Live cooking en live muziek op het terras, en de doorrijschuur ombouwen tot zaal en trouwlocatie liggen ook nog in de planning van het ondernemende stel.

Ambachtelijke producten

Het Wapen van Heeckeren biedt binnen 70 en buiten 120 zitplaatsen. Op het menu staan veel op de Europese keuken geïnspireerde gerechten. 'We serveren eerlijke gerechten met een goede prijs-kwaliteitverhouding ', vertelt Marjo. 'We werken veel met ingrediënten en producten uit de streek. We hebben kaas van De Pasop, brood van Leo Ebbers, ijs van De Steenoven, asperges van De Stokhoven en veel lokale bieren. Een stukje ambacht uit de buurt. Samen zorgen we ervoor dat je op deze bijzondere locatie heerlijk kunt eten.'

Openingstijden
Woensdag t/m zondag van 11.00 tot 23.00 uur

Het Wapen van Heeckeren
Zelhemseweg 16
6999 DN Hummelo
T: 0314-38 26 00
E: info@wapenvanheeckeren.nl
I: wapenvanheeckeren.nl

Regels voor het leven

Vorig jaar kwam ik een aantal regels van *The School of Life* tegen. *The School of Life* is een educatief bedrijf dat advies geeft over levenskwesties. Het werd in 2008 opgericht door een aantal intellectuelen en heeft vestigingen in Londen, Antwerpen, Amsterdam, Berlijn, Istanbul, Mexico City, Parijs, São Paulo, Seoul en Taipei.
Deze regels had ik opgeschreven omdat ik wist dat ik ze ooit wel weer zou vergeten. Nu, een jaar later, kan ik me net zo verwonderen over de kunst van deze regels. Een regel klinkt misschien een beetje als een opgelegd iets maar ik zie deze inzichten meer als een soort handleiding die je mag gebruiken. Aangezien ik een aantal regels zo mooi en relativerend vind, heb ik ze hieronder nogmaals opgeschreven. Dus hierbij vier regels over het leven en over de mens die ook maar iets doet en het vooral zo goed probeert te doen allemaal.

1. Vriendschap
Het herkennen dat ieder van ons zwaktes kent en fouten maakt, zou ons helpen om meer verbinding te voelen met onszelf en met anderen. Het maakt dat we ons kwetsbaarder durven op te stellen. Deze kwetsbaarheid en echtheid vormt de basis van de echte en diepgaande vriendschap, waar we allemaal naar verlangen. Mensen krijgen nu eenmaal niet het leven wat ze denken te verdienen. We zijn een stuk gelukkiger wanneer we accepteren dat het leven nu eenmaal mindere momenten bevat. *The School of Life* heeft het over: *'random terrible things',* dit zijn minder fijne dingen waar je geen invloed op hebt en die veel van ons zullen overkomen. Het is belangrijk om minder snel te oordelen. Een belangrijke boodschap is dan ook: wees lief.

2. Accepteer dat je je soms als een idioot kunt gedragen
Ren niet weg van de gedachte dat je een idioot zou kunnen zijn. Accepteer dat je een idioot bent maar dat er geen ander alternatief is. We zijn op aarde met zeven biljoen andere idioten. Omhels het feit dat je af en toe een kluns bent. Leer om comfortabel te zijn met jezelf en vergeet de schaamte en verlegenheid.

3. Goed genoeg
Een alternatief voor perfectie is niet falen maar vrede maken met het idee dat we allemaal goed genoeg zijn. We zijn goed genoeg als ouders, mensen, werkers. Het leven is niet ergens anders, maar het is hier en nu.

4. Overstijg jezelf
We staan nergens in het middelpunt van. En dat is maar fijn ook. We zijn minuscule bundels van vluchtige materie op een oneindig kleine hoek van een grenzeloos universum. We tellen geen klein beetje mee in het grotere plan en dat zou een bevrijding moeten zijn. We zouden verlichting moeten putten uit de gedachte aan de vriendelijke onverschilligheid van ruimtelijke oneindigheid, een eeuwigheid waar niemand het zal opmerken en waar de wind de rotsen in de ruimte tussen de sterren erodeert. Kosmische nederigheid die ons door de natuur, de geschiedenis en de lucht boven ons wordt geleerd, is een zegen en een constant alternatief voor een leven van hectisch gedrag, humorloosheid en angstige trots. Onze beste kennis is zowel in ons verankerd als toch niet effectief voor ons. We vergeten namelijk bijna alles. Ons enthousiasme en onze voornemens kunnen worden afgeschrikt en kunnen vervagen als sterren bij een zonsopgang. Er blijft niet veel plakken en juist om deze reden moeten we leren terug te komen op de dingen.

Foto: **Vyasa Wolvetang**

Gelukkig kun je altijd terugkomen naar deze pagina, waar de vier regels blijven staan.

Guinevere

Guinevere Wolvetang is 21 jaar en woont thuis bij haar ouders en drie katten in Achter-Drempt. Zij studeert Nederlands in Nijmegen en schrijft graag over 'hersenspinsels en andere dingen' zoals ze het zelf noemt.

Tekst: **Gerard van der Kamp**
Foto's: **Marion Lagaaij, Rinus G.M. Rabeling, PR**

Park 'de Braamberg' in Voor-Drempt

Natuur voor de buurt

In de winterperiode is er niet zo veel meer te doen in de eigen tuin. Wellicht nog wat snoeiwerkzaamheden, het wegharken van blad en het opruimen van afgewaaide takken. Volop tijd om na te denken en plannen te maken voor het nieuwe groeiseizoen. Plannen voor veranderingen rondom het huis of juist breder voor groeninitiatieven in je buurt of straat.

'Mensen zijn gaan denken: dan doe ik het zelf wel'

Bovenstaande kop is een uitspraak van Arjen Buijs, onderzoeker aan de universiteit in Wageningen, die succesfactoren achter groene buurtinitiatieven in kaart heeft gebracht.
Sinds natuurbescherming bij de landelijke overheid veel minder prioriteit heeft gekregen en wordt doorgeschoven naar provincie en gemeente zijn er duizenden groene buurtinitiatieven in ons land ontstaan. Mensen maken zich zorgen over de natuur en willen graag groen in de eigen omgeving. Ze zijn dan ook bereid om daar een bijdrage aan te leveren. Gemeenten spelen daarop in met allerhande ondersteuning en de burgers steken de handen uit de mouwen. Zo ook hier in Bronckhorst,

Het onderhouden van het openbaar groen bleek een behoorlijke kostenpost waarop bezuinigd moest worden. Perkjes en stroken met bomen en struiken werden verwijderd, saai gras ingezaaid. Gelukkig heeft menig bewoner een plantsoentje geadopteerd bij huis of in de straat en zo kon dit weer worden voorzien van nieuwe struiken of vaste planten. Met mooie voorbeelden als resultaat zoals aan de Van Pallandtlaan in Laag-Keppel.
Een ander succesvol initiatief is Park de Braamberg in Voor- Drempt. Een parkje dat eigenlijk de naam park niet meer mocht dragen. Totdat er een burgerinitiatief ontstond om deze groene entree en voortuin samen met de gemeente onder handen te nemen en om te toveren tot een waardevolle groene plek voor mens en dier. Dat kost tijd, energie en lange adem, maar nu kunnen de kinderen er spelen, passanten en inwoners recreëren en de passerende automobilist van de bloeiende planten en struiken genieten. Vrijwilligers houden de perken met onder andere vlinderstruiken, rozen en rododendron bij, de gemeente doet het maaiwerk en het onderhoud aan de bomen.

Vrijwilligers zijn de 'smeerolie' van de maatschappij. Menig (sport) club, maatschappelijke organisatie of groeninitiatief kan niet meer zonder. Zo houden we onze dorpen leefbaar en de natuurlijke omgeving in stand. Het is dan ook meer dan toe te juichen dat bijvoorbeeld de oude hoogstamboomgaard bij kasteel Ulenpas sinds kort aan de zorgen van een groep vrijwilligers is toevertrouwd en er in Hoog-Keppel een hoogstambrigade is opgericht. Dat gaat natuurlijk niet vanzelf, daar heb je initiatiefnemers en deskundige hulp voor nodig. De gemeente Bronckhorst wil hierbij graag ondersteunen, maar ook organisaties als Stichting Landschapsbeheer Gelderland of Vereniging Agrarisch Landschap Achterhoek bieden hulp aan.

Nog meer mogelijkheden

In het buitengebied zie je steeds meer bloeiende akkerranden of stroken met manshoge zonnebloemen. Niet alleen mooi voor het oog maar ook oases voor insecten op zoek naar nectar en voor vogels, zoals bijvoorbeeld de patrijs. In de Achterhoek zijn diverse patrijzenprojecten waarbij vrijwilligers door boeren en andere grondeigenaren beschikbaar gestelde stroken inzaaien met een bloemrijkmengsel. Daarnaast wordt er door veldcoördinatoren in het voorjaar geteld en zo de patrijzenstand in kaart gebracht. Het beeld dat daaruit naar voren komt, is dat het aantal territoria en individuen redelijk stabiel blijft. Mooie uitschieters naar boven zijn gebieden rondom

Van Pallandtlaan Laag-Keppel.

Wehl, Hengelo en Zelhem. 'Paradijs voor de patrijs', zoals het project rondom Montferland heet, maakt haar naam meer dan waar. Wellicht een idee voor ons Keppels buitengebied?
In het streven naar vergroening, naar meer planten, struiken en bomen in dorp en stad - de befaamde vergroting van biodiversiteit - kregen bewoners van wijken in Doetinchem en Doesburg van hun gemeente een boom cadeau. Een leuk initiatief maar hopelijk niet als 'pleister' voor ondoordachte en ruime bomenkap.

Alle kleine beetjes helpen, maar één boom per wijkbewoner (als hij of zij daar al gebruik van maakt) is niet afdoende om de achteruitgang van de natuur te stoppen.
Landelijk zijn er diverse initiatieven die meer zoden aan de dijk zetten, zoals de aanleg van een *Tiny forest*, een *Tuiny forest*, groene schoolpleinen of voedselbossen.
Een *Tiny forest* is een dichtbegroeid bos, zo groot als een tennisbaan, vol met inheemse bomen en struiken. Het idee is overgewaaid uit Japan waar bosbouwers een methode ontwikkelden om natuurlijke, oorspronkelijke bossen in hun land te herstellen. Die aanpak was succesvol en leidde binnen tien jaar tot gezonde, veerkrachtige ecosystemen. Al gauw werd in dat land met haar vele grote (miljoenen) steden het concept verder uitgewerkt naar de stadsomgeving.

In ons land werd het eerste minibosje aangeplant in Zaandam (2015), zelfs de eerste van Europa. Inmiddels zijn er samen met gemeenten, scholen en buurten sindsdien al meer dan 100 gevolgd. Zo ook in Hengelo (bij De Anninkschool) en Zelhem (De Betteld).
Een *Tiny forest* brengt de natuur dichtbij, geeft saamhorigheid in de buurt en is een ideaal buitenlokaal voor de plaatselijke school. Onderzoek wijst uit dat die nieuwe stukjes natuur succesvol zijn en honderden verschillende plant- en diersoorten aantrekken. De landelijk gespreide organisatie IVN Natuureducatie heeft van de Nationale Postcode Loterij in 2018 een kleine € 2 miljoen ontvangen om in vier jaar tijd 100 minibosjes aan te leggen. Hoewel dit streefgetal nu al is gehaald, wordt het project voortgezet met als ideaalbeeld 'elke buurt zijn eigen minibos.'
Bij IVN kun je ook *Tuiny forest* pakketten bestellen. Een kant-en-klaar pakket met 5 bomen, 5 struiken en een zakje zaden (allen inheems). Natuurlijk vergezeld van een handleiding en tips voor aanleg en onderhoud. Zo kan je op 6 m² door het dicht opeen plaatsen van het plantmateriaal binnen enkele jaren een snelgroeiend bosje doen verrijzen.

Voedselbossen

Wil je het groots aanpakken en beschik je over de nodige grond en idealisme? Dan is de aanleg van een voedselbos wellicht een optie. Wat is een voedselbos? Een voedselbos is een door mensen ontworpen systeem waar, in navolging van een natuurlijk bos, een zo gevarieerd mogelijke aanplant zorgt voor een blijvende voedselproductie van vruchten, zaden, bladeren, stengels en dergelijk. Het kan variëren van een kleine achtertuin tot een groot gebied van enkele hectares. Een van de eerste voedselbossen is aangelegd door Wouter van Eck in Groesbeek bij Nijmegen. Inmiddels is het bos volwassen en een succesvol voorbeeld van de combinatie van landbouw en natuur. Denk

Ingezaaide akkerrand.

Patrijzen langs de akker.

je erover om zo'n droom te verwezenlijken, dan is een bezoek aan een van de vele voedselbossen in ons land zeer aan te raden.
De kracht van een natuurlijk bos is het geheel van goed op elkaar afgestemde lagen. In een compleet voedselbossysteem kom je dan ook de volgende lagen tegen: wortels en knollen (zoals aardpeer), bodembedekkers (bosbes, postelein), een kruidlaag (varens, smeerwortel),

Groenten
FRUIT
Streek PRODUCTEN
Fijne Feestdagen
Achterhoeks FRUIT
HORSTINK
FRUITBEDRIJF
BOERDERIJWINKEL
- GROENTE, FRUIT & STREEKPRODUCTEN
- MOOIE KERSTBOMEN
- LEUKE EN LEKKERE CADEAUPAKKETTEN

Prinsenmaatweg 3, Rha/Steenderen
0575-451643 - www.fruitbedrijfhorstink.nl
Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag 9-18 uur en zaterdag 9-16 uur

HANS
Ouderwets lekker!
Vakmanschap...en dat proef je!
Gezellige en Smaakvolle feestdagen!
Bestel eenvoudig en snel via onze website!
Kerkstraat 38 6981 CN Doesburg 0313-410175
www.hansbanket.nl

M. LEISINK
BOUWONDERNEMING
TIMMERWERKEN - VERBOUW - ONDERHOUD

Strengsche Veld 25
6996 DK Drempt
T 06 - 12 99 60 05
E maurice@leisinkbouw.nl
I www.leisinkbouw.nl

Zonnebloemen langs de akker.

klimplanten (kiwi), een struiklaag (aalbes, honingbes), een tussenlaag van kleine bomen en heesters (mispel, hazelaar, cornus) en de kruinlaag met grote bomen zoals bijvoorbeeld walnoot, linde en kers.

De biodiversiteit (en de productiviteit) in dit systeem is zo hoog dat een goed ontworpen voedselbos zichzelf in stand houdt en voedsel en onderdak biedt aan talloze dieren en kleine organismen. Op de lange duur is er weinig onderhoud nodig en kan er alleen maar geoogst worden. 'Ik ben een luie boer', is een gevleugelde uitspraak van eerdergenoemde pionier Wouter van Eck.
Het aanleggen van voedselbossen is wellicht alleen weggelegd voor groene idealisten en doorzetters, maar groene schoolpleinen en minivoedselbosjes bij scholen zijn dat zeker niet. 'Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst' en 'vroeg geleerd, is oud gedaan', zijn waarheden als een koe. Menig kind is al erg begaan met het lot van onze aarde en de achteruitgang van de natuur, zo ook hun ouders. Uiteindelijk zal bij hen de oplossing moeten worden gevonden.

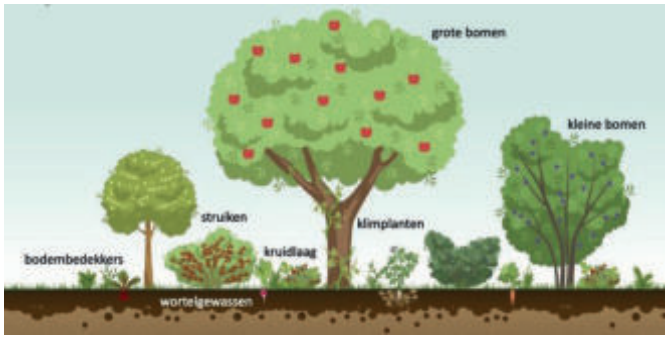

Voedselbos.

Veel scholen, oudervereningingen en buurten willen zorgdragen voor een mooie, groene leefomgeving en hebben de speelplaats van de plaatselijke school onder handen genomen. Niet alleen een groot stenig plein met speeltoestellen geplaatst in een grote zandbak of op een rubbertapijt, nee ook aandacht voor groen. Maar is dit groen alleen ter verfraaiing, voor koelte of om omheen te rennen of heeft het ook een functie gekregen in het onderwijs? Is er misschien zelfs een voedselbosje aan te leggen met eetbare planten, struiken en bomen zoals amandel, braam of colakruid?

Onze gemeente en ook de provincie Gelderland hecht veel waarde aan de versterking van het landschap en de vergroting van de biodiversiteit. Er zijn dan ook ruime subsidiemogelijkheden voor eerdergenoemde initiatieven zowel voor particulieren, voor scholen als voor (buurt)organisaties.
Nu nog initiatiefnemers, aanpakkers en doorzetters. De winterperiode leent zich daar uitstekend voor.

Tot slot nog enkele beproefde tips bij buurtinitiatieven: zoek een plek dichtbij, zorg voor een inspirerend idee, begin klein, zorg voor gedeelde verantwoordelijkheid, verzamel materialen en middelen, zorg voor aanvullende financiën, beschik over doorzettingsvermogen, een flexibele houding en goede adviezen.

Succes bij het verfraaien van de natuur in de buurt!

Stichting Landschapsbeheer Gelderland
zorg voor ons landschap

Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG) is een maatschappelijke organisatie die zich inzet voor het karakteristieke cultuurlandschap. Het landschap van de heggen en hagen, de poelen en sloten met knotwilgen, de traditionele boomgaarden en klompenpaden.
Ze doet dit niet zelf maar ondersteunt vele honderden vrijwilligersgroepen en duizenden groene actievelingen. Ondersteuning in de vorm van cursussen (onder andere zeisen, motormaaien, veiligheid), advies, aanschaf bomen en plantmateriaal, contacten met gemeenten en andere grondeigenaren (zoals Waterschappen, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten).

Verder beschikt ze over een uitgebreid en goed onderhouden gereedschapsdepot in Rozendaal. De aangesloten vrijwilligersgroepen kunnen hier gratis gereedschap (ladders, zagen, heggenscharen etc.) voor kortere of langere periode lenen. En daar wordt dan ook veelvuldig gebruik van gemaakt.

De provincie Gelderland subsidieert het werk van SLG en daardoor betalen de aangesloten groepen geen contributie. Als tegenprestatie voor de geleverde diensten wordt slechts jaarlijkse informatie over de werkzaamheden gevraagd in de vorm van het invullen van een vragenlijst met werkresultaten.

www.landschapsbeheergelderland.nl.

Kerstpuzzel

De dagen worden korter en we vermaken ons steeds meer binnenshuis. Een ideaal moment om bezig te zijn met onze kerstpuzzel waar u bovendien leuke prijzen mee kunt winnen.

We hebben dit keer gekozen voor een 'knipselpuzzel'. Zoals u weet, wordt het verschijnen van De Hessencombinatie al meer dan 10 jaar mede mogelijk gemaakt door onze trouwe adverteerders. Uit 25 advertenties hebben we dit keer een stukje 'geknipt'. Zoek op welke pagina de complete advertentie is afgedrukt. Vermeld hieronder bij 1 t/m 25 het paginanummer waarop u de advertentie aantreft.

Stuur uw oplossing voor 31 januari 2022 naar: redactie@dehessencombinatie.nl of naar Redactie De Hessencombinatie, p/a Kruijsakker 12, 6996 DL Drempt. Onder de goede inzendingen verloten we 3 fantastische prijzen, mede mogelijk gemaakt door Jeans Centre. Prijswinnaars ontvangen automatisch bericht. Succes!

Adv.	Pagina	Adv.	Pagina	Adv.	Pagina	Adv.	Pagina	Adv.	Pagina
1.	_____	6.	_____	11.	_____	16.	_____	21.	_____
2.	_____	7.	_____	12.	_____	17.	_____	22.	_____
3.	_____	8.	_____	13.	_____	18.	_____	23.	_____
4.	_____	9.	_____	14.	_____	19.	_____	24.	_____
5.	_____	10.	_____	15.	_____	20.	_____	25.	_____

1
2
3
4
Vind ons op
Facebook
5
6
7
te Doesburg
8
DE'S
'HET GRAS VAN VANDAAG
VERS BOEREN
9
10
11
12
13
14
15
lunchen
16
TIS THUISADVIES
17
PING
18
19
SPORTCARD
•gratis
20
21
uikte auto's
22
kkersbedrij
23
24
behandeling
25

Rietdekkersbedrijf
Jan Jansen

Voor al uw reparaties, onderhoud & nieuwbouw
Bel voor een gratis afspraak of advies

Beekstraat 11 • Toldijk • 06-23628732
janjansenrietdekker@outlook.com

TE HUUR:

Luxe 5-sterren villa aan zee bij Lovina, Noord-Bali

Selamat Datang/Welkom in onze luxe 5-sterren villa **Terang Bulan** in Bali voor een onvergetelijke vakantie met maximaal 7 personen met veel privacy.

De villa ligt aan het strand in Lokapaksa in het rustige noorden van Bali, zo'n 12 km ten westen van het toeristengebied Lovina.

Onze villa ligt in een grote tropische tuin met wuivende palmbomen, exotische planten, Boeddha beelden en lotusvijvers, met een 18 meter lang infinity zwembad en een jacuzzi. Naast het zwembad is een heerlijke loungeplek (Balé Bengong). In ons zitje aan de Bali zee geniet u van de zonsondergang.

Er zijn 3 slaapkamers met airconditioning en elk een eigen badkamer. De villa heeft kabel, satelliet tv en gratis WiFi. Onze staf kan uw maaltijden bereiden en zorgt dat het u aan niets ontbreekt.

Op onze site **www.villaterangbulan.nl** vindt u tarieven, beschikbaarheid en meer informatie. Of bel ons even voor een afspraak op 0313 - 47 91 79.

Loek en Erna Janssen, Strengsche Veld 32, 6996 DK Drempt

Oortgiese Campers

Camper kopen of huren? Wij adviseren u graag

- Persoonlijke begeleiding
- Kwaliteit gegarandeerd
- Nieuwe en Gebruikte campers
- 7000 M2 camper plezier
- Uitsluitend nieuwe verhuur campers

Oortgiese Campers - Zutphen-Emmerikseweg 103 - 7223 DB in Baak (Gelderland) - Telefoon: 085 - 773 10 22 -info@oortgiese-campers.nl

Samenstelling: **redactie**
Foto's: **PR**

Dremptse Iris Jaspers wereldkampioen Artistic Aerial Hoop

Als kind bleek de nu 15-jarige Iris Jaspers uit Voor-Drempt al bijzonder lenig. Via peutergym en turnen stapte ze over op acrogym waarbij ze deelnam aan wedstrijden op hoog niveau. Daarna ontdekte ze via een bezoek aan Cirque du Soleil de paal- & aerial sport. 'De combinatie van acrobatiek, dans en show is enorm veelzijdig waardoor ik mijzelf steeds verder kan en mag ontwikkelen', zegt Iris op haar eigen website. 'Een paar keer per jaar doe ik mee aan een wedstrijd of optreden alleen, samen met een partner of zelfs met een team. De voorbereiding van een wedstrijd of optreden is iedere keer weer een feest; welke muziek, dans of choreografie of gevoel wil ik overbrengen.' Eenmaal op het podium geniet Iris enorm van het publiek en kan ze het beste van zichzelf laten zien. Iris zit op een topsportschool in Arnhem, traint vijf keer in de week en oefent bij mooi weer thuis in de tuin waar een hoepel hangt. Haar harde werken werd dit najaar beloond toen ze wereldkampioen Artistic Aerial Hoop werd bij de junioren. 'Het zal nog best een uitdaging worden om deze titel in 2022 te behouden, maar daar wil ik echt voor gaan', zegt Iris zelfverzekerd.

The Rosenberg Trio in de Protestantse kerk te Hummelo

Op zondag 1 januari 2022 wordt in Hummelo alweer het 13e Nieuwjaarsconcert georganiseerd, aanvang 15.30 uur. Ditmaal een bijzonder concert door het vermaarde Rosenberg Trio.
The Rosenberg Trio speelde op alle grote jazzfestivals zoals het jazzfestival van Montreal, North Sea Jazz, Django Reinhardt Festival in Samois, Jazz In Marciac, Jazz à Vienne, Carnegie Hall New York en The Rose Bowl Los Angeles. Het trio speelde met alle grote musici waaronder Toots Thielemans, Jan Akkerman, Stéphane Grappelli, Herman van Veen, Jaap van Zweden, Louis van Dijk en Peter Beets en stond ooit in het voorprogramma van Shirley Bassey, Randy Crawford, en Luciano Pavarotti.
De afgelopen 25 jaar heeft The Rosenberg Trio over de hele wereld gespeeld en heeft naam gemaakt als de beste in de gipsy jazz. Geïnspireerd door Django Reinhardt weten ze hun oeuvre te verbreden met klassiek, pop en bossa nova in gipsy swingstijl. Ook hebben ze een groot aantal eigen composities op hun naam.
Voor de kaartverkoop en meer informatie, zie nieuwjaarsconcerthummelo.nl. Uiteraard zijn de actuele coronatoegangsregels van toepassing.

> AUTORUIT VERVANGEN
> STERREPARATIE
> VOORRUIT POLIJSTEN*
> KENTEKEN GRAVEREN
> AIRCOSERVICE*

GlasGarage.nl
Specialist in autoruiten!

Autoruit stuk?

Autobedrijf Melgers
Hoge Wesselink 2
7221 CJ Steenderen
Tel. (0575) 451974

> GLASGARAGE. SNEL EN ALTIJD IN DE BUURT!
Autoruit stuk? Haast? Met ruim 80 vestigingen is er altijd een GlasGarage bij u in de buurt die u razendsnel helpt! En doet dat tegen de laagste kosten voor u. Bovendien krijgt u levenslange garantie en zijn er doorlopend leuke acties. Vraag ernaar bij de vestiging bij u in de buurt of kijk op onze website.

LOONBEDRIJF
SEEGERS
DREMPT 0313-47 25 85

SINDS 1958
meer!
ACCOUNTANTS + ADVISEURS

HRM + salarisadministratie
Administratieve dienstverlening
Bedrijfsfinanciering
Belastingaangifte
Belastingadvies
Accountancy

Meander 701, 6825 ME Arnhem
(026) 369 83 00 info@ditismeer.nl

www.ditismeer.nl

Nestkastjes schoonmaken

De eikenprocessierups is een plaag die onder andere door vogels kan worden bestreden. Daarom zijn er in Nederland duizenden nestkastjes geplaatst. Maar die kastjes moeten in het najaar worden schoongemaakt. Hier ziet u de nestkastjes die dit voorjaar en de zomer dienstdeden in het Hessenbad. Ze zijn net schoongemaakt, gerepareerd en worden weer teruggeplaatst. De oogst: alle nestkastjes bleken gebruikt! Heeft u ook nestkastjes: maak ze even schoon voor hergebruik in de winter en het komende jaar.

Jachtpaal gerestaureerd

Sla vanaf de Sliekstraat in Hummelo de Hessenweg in richting Doetinchem. Bij de boerderij van de familie Oosterink ziet u aan de linkerkant van het fietspad een jachtpaal. In maart 2016 publiceerden we een artikel over jachtpalen in het buitengebied van onze dorpen. Er is nu een alleraardigst vervolg: bij de gerestaureerde jachtpaal in de Hessenweg staat nu een bord van het Landgoed Klein Enghuizen met korte informatie over jachtpalen. Maar het mooie is dat er ook een QR-code op staat die digitaal toegang biedt tot een complete schat aan beelden en informatie. Een prachtig initiatief van Floris van Laanen die het idee opvatte voor de restauratie van de afgebroken paal, daarbij gesteund door Graf Georg zu Solms-Laubach, sinds vijf jaar eigenaar van het Landgoed Klein Enghuizen. De gerestaureerde jachtpaal is vakkundig teruggeplaatst door Bonne Hylkema uit Hummelo.

Biografie over Theo Colenbrander

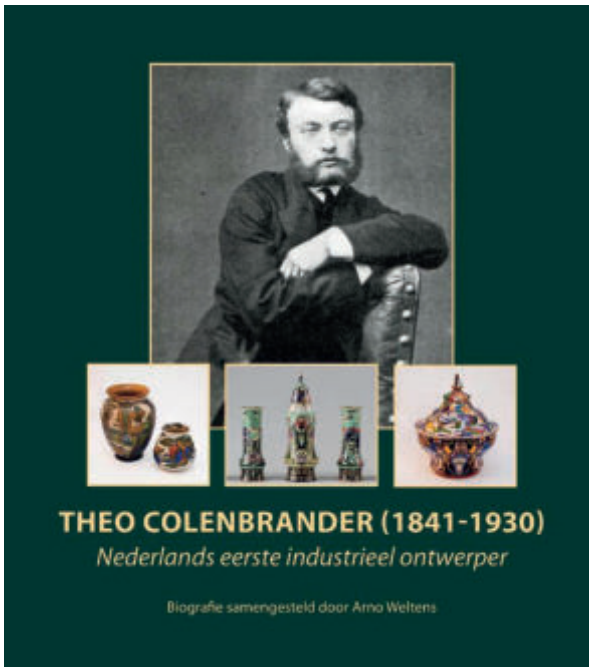

Onlangs heeft de historische vereniging Stad en Ambt Doesborgh / Streekmuseum De Roode Tooren een nieuw boek uitgegeven over Theo Colenbrander (Doesburg, 1841 - Laag-Keppel, 1930), een biografie over Nederlands eerste industrieel ontwerper.
De publicatie werd samengesteld door Arno Weltens en telt maar liefst 224 pagina's en is geheel in full-color uitgevoerd met ruim 180 afbeeldingen. Naast de geboorte en jeugd in Doesburg wordt uitgebreid stilgestaan bij zijn verblijf in Parijs tijdens de Wereldtentoonstelling van 1867, zijn werk als architect en de 'transformatie' van technisch tekenaar tot sierkunstenaar. Hij was architect, boekillustrator, textiel- en behangontwerper en creëerde prachtige tapijten. Maar Theo Colenbrander is natuurlijk tot ver buiten onze landsgrenzen vooral beroemd geworden als keramiekontwerper voor o.a. de Haagsche Plateelbakkerij Rozenburg, Plateelbakkerij Zuid-Holland in Gouda en Plateelbakkerij RAM in Arnhem. Het was een bijzondere man. Hij leefde zijn hele leven lang 'uit een koffer' en ging van hotel, naar pension of kosthuis. Colenbrander was altijd 'onderweg'. Uiteindelijk keerde hij weer terug naar de Achterhoek en overleed op 28 mei 1930 in pension bij de familie Berenschot aan de Rijksweg in Laag-Keppel.
Het boek is te koop in Streekmuseum De Roode Tooren, Roggestraat 9-11-13 te Doesburg en kost € 17,50.

youprinting.nl

vormgeving |
drukwerk |
promotie |
signing |

Zomerweg 37c - 6996 DP Drempt
T 0314 82 03 86 E info@youprinting.nl www.youprinting.nl

Boerencamping Remmelink
rust, ruimte & gastvrijheid

www.boerencampingremmelink.nl

HET PLATEAU (voor 5 tot 10 personen)
Uitgebreid assortiment luxe vleeswaren, salades, tapas enz; pp € 16.=

KEURSLAGER

De Worstepinne,

Ooipoortstraat 30, Doesburg
Tel. 0313-472314
info@worstepinne.nl
www.worstepinne.nl

RegioRijschool
www.regiorijschool.nl

- Voor auto, motor, automaat en theorieopleiding
- **Voordeel-lespakketten,** spoedopleiding mogelijk
- Vlotte rijopleiding: niet meer lessen dan nodig

Voordeel-les-pakketten

RegioRijschool Maarten Kolk
Van der Hardt Abersonlaan 10 - 6998 AX Laag-Keppel
T: 06 – 549 751 39 - I: www.regiorijschool.nl

De Gaarde
RENTMEESTERIJ & ADVIES

BEHEER LANDGOEDEREN EN LANDELIJK GEBIED
NATUUR- EN INRICHTINGSPLANNEN
TAXATIES EN SCHADELOOSSTELLINGEN
FUNCTIEWIJZIGING / “ROOD VOOR ROOD”
WET- EN REGELGEVING

Marc van Bebber
Beatrixlaan 2A, 6999 BB Hummelo
06 - 17 12 47 11
contact@degaarde.nl

degaarde.nl

Samenstelling: **Gerard Maalderink**
Foto: **Fred van Daalen**

Activiteitenkalender Drempt, Hummelo en Keppel t/m maart

In verband met het coronavirus zijn alle vermelde (terugkerende) activiteiten onder voorbehoud. Voor actuele aanpassingen bij en andere informatie over een activiteit kunt u het beste contact opnemen met de desbetreffende organisator.

TERUGKERENDE ACTIVITEITEN

maandag tot vrijdag
- Boekenuitleen bij Stichting Welzijn, tijdens openingsuren van het Gezondheidscentrum Hoog-Keppel
- Biljarten Stichting Welzijn, Sportcafé De Heerlykheyd/ Hessenhal Hoog-Keppel, 09.00-12.00 en 14.00-17.00 uur, info en aanmelden: Wim van Duijl (06-43 74 73 51)

elke maandag
- Damesgym 55+, Hessenhal Hoog-Keppel, 09.00-10.00 uur, info: Hannie Smeitink (06-23 52 92 82)

elke dinsdag
- Tai-Chi-Tao onder deskundige begeleiding, huiskamer Stichting Welzijn, Burg. van Panhuysbrink 1E Hoog-Keppel, 10.00-11.00 uur
- Beter Bewegen/Fitness, Stichting Welzijn i.s.m. FysioPlus, Burg. van Panhuysbrink1D Hoog-Keppel, 10.00-11.00 uur
- Koffieochtend voor ouderen, Stichting Welzijn, huiskamer 't Klup Zandewierde Hummelo, 10.00-12.00 uur
- Schildercursus, Stichting Welzijn, huiskamer Burg. van Panhuysbrink 1E Hoog-Keppel, 13.30 uur
- Rummikub, Stichting Welzijn, Kerkhuis Burg. van Panhuysbrink 5 Hoog-Keppel, 14.00-16.00 uur, info: Baukje Koele (0314-38 03 06)
- Looptraining De Hessenrijders, verzamelen bij de Hessenhal Hoog-Keppel, 19.30 uur, info: www.hessenrijders.nl of 06-30 94 52 50
- Repetitieavond Hummelo's Gemengd Koor, FF naar Steef Hummelo, 19.45-21.30 uur, info: Belinda Plant (06-46 47 71 15)

elke woensdag
- Beter Bewegen/Fitness, Stichting Welzijn i.s.m. FysioPlus, Burg. van Panhuysbrink1D Hoog-Keppel, 10.00-11.00 uur
- Jeu de Boules Stichting Welzijn/Pétanqueclub Leuke Boule, Burg. van Panhuysbrink Hoog-Keppel, vanaf 14.00 uur, doorgang afhankelijk van weersgesteldheid, info + aanmelden: Gerrit Lobeek (06-46 57 59 29 of g.w.lobeek@hccnet.nl)
- Boekenuitleen, FF naar Steef Hummelo, 14.00-17.00 uur

elke donderdag
- Beter Bewegen/Fitness, Stichting Welzijn i.s.m. FysioPlus, Burg. van Panhuysbrink1D Hoog-Keppel, 10.00-11.00 uur
- Koffieochtend voor ouderen, Stichting Welzijn, huiskamer Burg. van Panhuysbrink 1E Hoog-Keppel, 10.00-12.00 uur (m.u.v. de eerste donderdag van de maand wegens Repair Café)
- Koersbal, Stichting Welzijn, huiskamer Burg. van Panhuysbrink 1E Hoog-Keppel, 14.00-16.00 uur (sep t/m apr)
- Training jeugdskeelergroep De Hessenrijders, Hessenhal Hoog-Keppel, groep 1: 18.30-19.15 uur, groep 2: 19.15-20.15 uur, info: www.hessenrijders.nl of 06-30 94 52 50
- Boekenuitleen, FF naar Steef Hummelo, 19.00-21.00 uur

elke vrijdag
- Meer bewegen voor ouderen, Stichting Welzijn, Hessenhal Hoog-Keppel, 10.00-11.00 uur

elke zaterdag
- Nordic Walking, Stichting Welzijn, samenkomst huiskamer Burg. van Panhuysbrink 1E Hoog-Keppel, 09.15-11.00 uur

woensdag 15 dec, 5 jan, 19 jan, 2 feb, 16 feb, 2 mrt en 16 mrt
- Spelmiddag 50+: rummikub en kaartspel, KBO-PCOB afd. DHK, Dorpshuis Voor-Drempt, 14.00-16.00 uur, info: Tonny Lobeek (06-42 56 95 78 of 0313-47 11 16)

woensdag 8 dec, 12 jan, 9 feb en 9 mrt
- Maaltijd voor alleengaanden, PGDO + RK-parochie Achter-Drempt + Dorpshuis, Dorpshuis Voor-Drempt, 17.00-19.00 uur, info + aanmelden (uiterlijk de zondag ervoor): Pieternel van Voorst (06-27 30 88 09)

woensdag 29 dec, 26 jan, 23 feb en 30 mrt
- Open Tafel, Dorpshuis Voor-Drempt, 17.00-19.00 uur, info + aanmelden (uiterlijk de maandag ervoor): Frank Wolbrink (06-51 93 57 93)

elke donderdag, vrijdag en zaterdag t/m 30 dec
- Kunstexpositie met werken van Krin Rinsema, Ron van der Werf en Richard Price, Kerkje Laag-Keppel, do + vr 13.00-17.00 uur en za 11.00-17.00 uur

donderdag 9 dec, 13 jan en 10 feb
- Pubquiz 50+ (ook voor niet-leden), KBO-PCOB afd. DHK, Dorpshuis Voor-Drempt (gratis toegang), 14.00 uur, info: Gerda Hakvoort (0313-47 25 50 of hakvoortgma@gmail.com)

donderdag 16 dec, 6 jan, 20 jan, 3 feb, 17 feb, 3 mrt , 17 mrt en 31 mrt
- Ochtend bridgeclub Gezelligheid Troef, FF naar Steef Hummelo, 09.00-12.30 uur, info: Aldy Ploeger (06-30 60 91 31)

donderdag 6 jan, 3 feb en 3 mrt
- Repair Café, Stichting Welzijn, huiskamer Burg. van Panhuysbrink 1E Hoog-Keppel, 09.30-12.00 uur, info: swdrempthummelokeppel.nl
- Bowlingmiddag 50+, KBO-PCOB afd. DHK, Dorpshuis Voor-Drempt, 14.00-15.00 uur, info: Dinie Hetterscheid (0313-47 49 44)

vrijdag 10 dec, 14 jan, 11 feb en 11 mrt
- Koffieochtend diaconie Drempt en Oldenkeppel i.s.m. Dorpshuis, Dorpshuis Voor-Drempt, 10.00-12.00 uur, info en vervoer: Wanda Steintjes (06-23 02 76 40) en Jan Bruil (0313-47 42 51)

DECEMBER 2021

di 7 dec
- Inzameling houdbare levensmiddelen voor Voedselbank Doetinchem, organisatie diaconie Hummelo, Dorpskerk Hummelo, 16.00-19.00 uur (bij de Spar staat deze week ook een winkelwagen)

do 9 dec
- Jaarlijkse Ledenvergadering Oranjevereniging 'Hummelo en Oranje', De Gouden Karper Hummelo, 20.30 uur

vr 10 dec
- Kerstconcert Koor Voix-lá, Dorpskerk Hoog-Keppel, 19.30 uur
- Oecumenische adventsvesper, St. Joriskerk Voor-Drempt, 19.30 uur

za 11 dec
- Oliebollenactie Muziekvereniging Hummelo en Keppel, info: www.muziekvereniginghummeloenkeppel.nl
- Kerstmarkt Stichting Vrienden van de Hummelose Kerk, in en om de Dorpskerk Hummelo, 10.00-16.00 uur, info: www.kerkhummelo.nl
- Koffie/thee-ochtend diaconie Hummelo tijdens de Kerstmarkt, dorpshuis De Ruimte/Dorpskerk Hummelo, 11.00-12.00 uur

do 16 dec
- Kerstmiddag Dameskrans Hummelo, dorpshuis De Ruimte Hummelo, 14.00-16.00 uur
- Met de Kunstbus (3 opstapplaatsen) samen naar Amphion: The African Mamas, Stichting Welzijn DHK, info + aanmelden: 0314-38 02 32 of info@swdrempthummelokeppel.nl
- Kerstviering Vrouwen van Nu HKD, grote zaal De Gouden Karper Hummelo, 19.45 uur, info: www.facebook.com/VrouwenVanNuHummeloKeppelDrempt

vr 17 dec
- Pubquiz – 2e uit reeks van vier avonden – georganiseerd door HC '03, 't Hessenhuus Achter-Drempt, 20.00 uur. Aanmelding is elke quizavond mogelijk vanaf 19.00 uur

za 18 dec
- Biljarttoernooi Biljartvereniging 't Hessenhuus, 't Hessenhuus Achter-Drempt, aanmelden vanaf 19.00 uur, start 20.00 uur, info: www.facebook.com/hessenhuus
- Kerstconcert Muziekvereniging Hummelo en Keppel, Dorpshuis Voor-Drempt, 19.30 uur, info: www.muziekvereniginghummeloenkeppel.nl

zo 19 dec
- Vlooienmarkt, Hessenhal Hoog-Keppel, 09.00-16.00 uur, info:www.animo-vlooienmarkten.nl
- Kerstmaaltijd voor jong en oud, St. Joriskerk Voor-Drempt, 18.00 uur, info en opgave: Prot. Gem. Drempt en Oldenkeppel (karin.spelt@gmail.com of 06-13 55 47 49)

ma 20 dec
- Kerstviering Vrouwengroep PGDO, Kerkhuis Hoog-Keppel, 17.00 uur, info: Thea Hendriksen (0313-47 38 12)
- Kerstconcert Muziekvereniging Hummelo en Keppel, Dorpskerk Hummelo, 19.30 uur, info: www.muziekvereniginghummeloenkeppel.nl

vr 24 dec
- Kerstconcert zangkoor Feeling, H. Willibrordkerk Achter-Drempt, 21.00 uur, info: feeling_drempt@hotmail.nl

vr 31 dec
- Carbidschieten bij de Greffelinkallee in Hummelo, startschot om 11.00 uur

JANUARI 2022

za 1 jan
- Nieuwjaarsconcert m.m.v. The Rosenberg Trio, Stichting Nieuwjaarsconcert Hummelo, Dorpskerk Hummelo, 15.30 uur, info: nieuwjaarsconcerthummelo.nl

vr 7 jan
- Pubquiz – 3e uit reeks van vier avonden – georganiseerd door HC '03, 't Hessenhuus Achter-Drempt, 20.00 uur. Aanmelding is elke quizavond mogelijk vanaf 19.00 uur

di 11 jan
- Filmavond, Kerkhuis Hoog-Keppel, 19.30 uur, info en opgave: Prot. Gem. Drempt en Oldenkeppel (karin.spelt@gmail.com of 06-13 55 47 49)

do 20 jan
- Jaarvergadering Dameskrans Hummelo, dorpshuis De Ruimte Hummelo, 14.00-16.00 uur

vr 21 jan
- Maal en Verhaal, lunch en gesprek over een thema uit de actualiteit, Kerkhuis Hoog-Keppel, 12.00-14.00 uur, info en opgave: Prot. Gem. Drempt en Oldenkeppel (karin.spelt@gmail.com of 06-13 55 47 49)

za 22 jan
- Nieuwjaarsparty Jeugdvereniging Drempt, 't Hessenhuus Achter-Drempt, in twee leeftijdsgroepen, resp. 18.30 uur en 20.00 uur, info: jeugdvereniging.drempt@gmail.com

vr 28 jan
- Met de Kunstbus (3 opstapplaatsen) samen naar Amphion: Brigitte Kaandorp & Jenny Arean, Stichting Welzijn DHK, info + aanmelden: 0314-38 02 32 of info@swdrempthummelokeppel.nl

FEBRUARI 2022

vr 4 feb
- Pubquiz – 4e uit reeks van vier avonden – georganiseerd door HC '03, 't Hessenhuus Achter-Drempt, 20.00 uur. Aanmelding is elke quizavond mogelijk vanaf 19.00 uur

di 8 feb
- Algemene Ledenvergadering Jeugdvereniging Drempt, Dorpshuis Voor-Drempt, 20.00 uur, info: jeugdvereniging.drempt@gmail.com

do 17 feb
- Info-ochtend over erfrecht (door notariskantoor Te Lindert), Stichting Welzijn, huiskamer Burg. van Panhuysbrink 1E Hoog-Keppel, 10.00-12.00 uur, info: swdrempthummelokeppel.nl
- Bijeenkomst Dameskrans Hummelo, lezing 'Wat is het tuinpad van mijn vader' door pastor Mia Tankink, dorpshuis De Ruimte Hummelo, 14.00-16.00 uur

za 19 feb
- Filmavond Jeugdvereniging Drempt, Dorpshuis Voor-Drempt, in twee leeftijdsgroepen, resp. 18.15 uur en 20.00 uur, info: jeugdvereniging.drempt@gmail.com

vr 25 feb
- Met de Kunstbus (3 opstapplaatsen) samen naar Amphion: Diana en Zonen, Stichting Welzijn DHK, info + aanmelden: 0314-38 02 32 of info@swdrempthummelokeppel.nl

MAART 2022

ma 7 maart
- Filmavond, Kerkhuis Hoog-Keppel, 19.30 uur, info en opgave: Prot. Gem. Drempt en Oldenkeppel (karin.spelt@gmail.com of 06-13 55 47 49)

vr 11 mrt
- Met de Kunstbus (3 opstapplaatsen) samen naar Amphion: Slagerij van Kampen, Stichting Welzijn DHK, info + aanmelden: 0314-38 02 32 of info@swdrempthummelokeppel.nl

za 12 mrt
- Stratenquiz Oranjevereniging 'Hummelo en Oranje', FF naar Steef Hummelo, 19.30 uur

do 17 mrt
- Bijeenkomst Dameskrans Hummelo, dorpshuis De Ruimte Hummelo, 14.00-16.00 uur

za 19 mrt
- Bingo Jeugdvereniging Drempt, Dorpshuis Voor-Drempt, in twee leeftijdsgroepen, resp. 18.30 uur en 20.00 uur, info: jeugdvereniging.drempt@gmail.com

vr 25 maart
- Maal en Verhaal, lunch en gesprek over een thema uit de actualiteit, Kerkhuis Hoog-Keppel, 12.00 -14.00 uur, info en opgave: Prot. Gem. Drempt en Oldenkeppel (karin.spelt@gmail.com of 06-13 55 47 49)

wo 30 mrt
- Met de Kunstbus (3 opstapplaatsen) samen naar Amphion: Simone Kleinsma, Stichting Welzijn DHK, info + aanmelden: 0314-38 02 32 of info@swdrempthummelokeppel.nl

Aanvullingen en wijzigingen kunnen worden doorgegeven via het e-mailadres watisertedoenindhk@gmail.com. Voor het maartnummer van De Hessencombinatie kan dit tot uiterlijk 1 februari 2022.

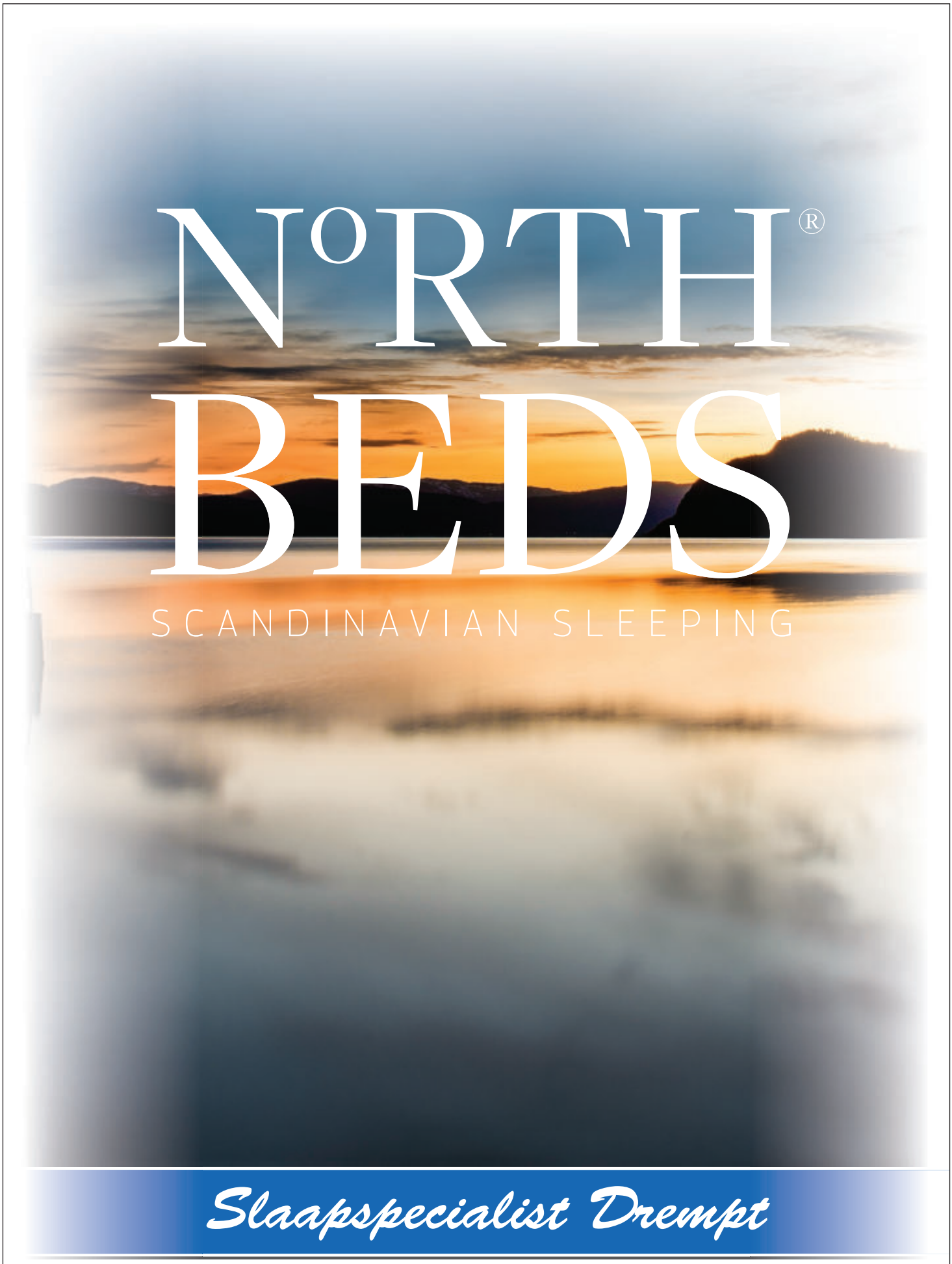
N°RTH®
BEDS
SCANDINAVIAN SLEEPING
Slaapspecialist Drempt
Rijksweg 20 | 6996 AC Drempt | Tel.: 0313 476218
www.slaapspecialistdrempt.nl

PELGROM, uw land- en tuinbouwspecialist

voor verkoop, onderhoud en reparatie...

we zijn o.a. dealer van:

MASSEY FERGUSON

STIGA®

STIHL®

TORO®

PELGROM HUMMELO B.V.

Broekstraat 1a – 6999 DE Hummelo
Tel: 0314-38 18 42 – info@pelgrom.nl

www.pelgrom.nl

MASSEY FERGUSON

LANDBOUWMECHANISATIEBEDRIJF